

SOUDNÍ TLUMOČNÍK

2014

Z OBSAHU VYBÍRÁME

- Budou v zemích EU úřadům stačit neověřené překlady některých dokumentů? Europoslanci již nařízení schválili
- Víte co je to FODAGEN?
- Role soudního tlumočníka v procesu nostrifikace vzdělání
- O evropském projektu QUALETRA (kvalita právního překladu)
- Mohu získat české kulaté razítko, když žiji v zahraničí?

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
CENTRUM CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

pod záštitou KOMORY SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ ČR

si Vás dovoluje pozvat na roční kurz

PRÁVNÍ MINIMUM **pro překladatele a tlumočníky**

který bude probíhat od září 2014 do konce června 2015

Tento kurz je určen především pro stávající i budoucí překladatele a tlumočníky se zájmem o odbornou právní terminologii, dále pro studenty filologických oborů a další zájemce o tuto problematiku. Absolvování tohoto kurzu je jednou z podmínek pro jmenování soudním tlumočnickem.

Kurz bude probíhat dva semestry a je rozdělen na dvě části, přičemž je možné přihlásit se na obě části nebo jen na jednu z nich.

Část A probíhá formou odborných přednášek v češtině, účastníci jsou seznámeni se základní právní problematikou (viz. obsah kurzu). Přednášející jsou specialisté v příslušných právních oborech z řad akademiků Právnické fakulty MU. V každém semestru se uskuteční 8 přednášek, každá v rozsahu 5 vyučovacích hodin. Organizátoři si vyhražují právo operativně upravit obsah nebo pořadí témat.

Obsah kurzu:

Podzimní semestr: teorie práva • fyzické a právnické osoby, právní úkony • občanský soudní řád • rodinné právo • závazkové právo • vlastnické vztahy • správní právo • cizinecké právo.

Jarní semestr: právo obchodních společností • smluvní obchodní vztahy, právo cenných papírů • finanční právo • trestní právo • pracovní právo • právo EU • mezinárodní právo soukromé a procesní, právní režim mezinárodních obchodních transakcí • rozhodčí a soudní řízení.

Část B je koncipována jako intenzivní jazykový blok v rozsahu 5 po sobě jdoucích dnů na konci každého semestru, každý den v rozsahu 8 vyučovacích hodin. Obsahová náplň tematicky navazuje na část A, je doplněna praktickými příklady a překladatelskými zkušenostmi. Jazykové bloky povedou lektori z Centra jazykového vzdělávání MU a zkušení překladatelé. Část B nabízíme v anglickém, německém a ruském jazyce. Příslušný jazykový blok bude otevřen pouze při minimálním počtu 10 zájemců.

Celý kurz bude ukončen v části A závěrečným písemným testem a v části B překladem odborného textu. Úspěšní absolventi na závěr získají **osvědčení** o absolvování kurzu.

Místo konání: Právnická fakulta MU, Veveří 70, Brno.

Termín konání: zahájení kurzu bude v září 2014 (konkrétní termín bude upřesněn později)

Část A bude probíhat ve vybrané pátky vždy od 15 do 19 hodin.

Část B se uskuteční v určeném týdnu na konci každého semestru (leden a červen 2015).

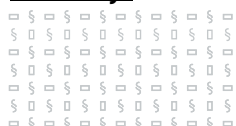
Cena kurzu vč. DPH:

Část A: 4 500 Kč za jeden semestr; pro členy Komory soudních tlumočnicků ČR 4 000 Kč za semestr.

Část B: 5 000 Kč za jeden semestr pro jednu jazykovou variantu.

Přihlašování: Všechny informace a elektronickou přihlášku najdete na našich internetových stránkách na adrese: www.law.muni.cz/seminare.

Kontakty: Naďa Švihelová, tel.: 549 495 344, e-mail: ccv@law.muni.cz

MASARYKOVA UNIVERZITA, PRÁVNICKÁ FAKULTA, Veveří 70, 611 80 Brno
tel.: +420 549 49 1211 • fax: +420 541 210 604 • www.law.muni.cz
Bankovní spojení: KB, pobočka Brno, č.ú.: 85636621/0100 • IČ: 00216224 • DIČ: CZ00216224

Milé kolegyně a milí kolegové,

celý rok byl nabitý událostmi i vzdělávacími akcemi.

Uspořádali jsme nejen řadu terminologických seminářů a obecných seminářů, které jsou důležité pro naše celoživotní vzdělávání a zdokonalování se. Proběhla i řada společenských akcí, abychom se zase o trochu lépe poznali a měli příležitost si popovídat a vyměňovat zkušenosti. Jsme rádi, že se mnoho z Vás těchto akcí zúčastnilo, ať již to byla společná divadelní představení nebo společenský večer.

Komora v roce 2014 dospěla ke své zletilosti a při konání druhého zasedání pracovní skupiny LIT Search v Praze a 5. výročí EULITA uspořádala pod záštitou ministryně spravedlnosti paní prof. Heleny Válkové a ve spolupráci se Spolkem Praha Aachen/Cáchy společenský večer s koktejlem a kulturním programem. Vše proběhlo opět v nádherném barokním Clam-Gallasově paláci v Husově ulici na Starém Městě pražském. Naše 18. narozeniny jsme tak oslavili společně i se zahraničními kolegy.

Jak už jsem se zmínila, naše Komora se účastní pilotního projektu propojení databází soudních tlumočnicků a překladatelů vybraných zemí Evropské unie a připomínkuje připravovanou mezinárodní normu ISO pro soudní tlumočení.

Mimo to jsme se zúčastnili valné hromady EULITA v Krakově i valné hromady FIT v Berlíně a velmi přínosných konferencí s tím spojených.

Změnila se nám vláda i ministr, začíná se pracovat zase na novém věcném záměru nového zákona pro tlumočníky a překladatele – doufejme, že tentokrát to už bude dotaženo do zdárného konce.

Omlouváme se všem, kteří čekali, že tištěný soudní tlumočnický vyjde v polovině roku. Pracovní, zdravotní a rodinné důvody na straně členů představenstva nám však neumožnily dodržet tento slib. Děkujeme za Vaše pochopení.

Do budoucna uvažujeme o elektronické verzi Soudního tlumočnicka, jak už bylo opakovaně některými z Vás navrhováno na valných hromadách.

*Eva Gorgolová
předsedkyně představenstva*

Úvodní slovo předsedkyně KST ČR®, Evy Gorgolové	1
KOUTEK POEZIE	
Návrat do Říma	5
AKCE KST ČR®	
Kalendář akcí	6
NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH KST ČR® MÁTE PO RUCE MNOHEM VÍCE NEŽ TUŠÍTE	
Co vše najdete na www.kstcr.cz	6
LEGISLATIVA	
Lze podnikat jako překladatel během mateřské?	8
Vrací se daňové slevy pro pracující důchodce i na děti	9
Evropský parlament odhlasoval zrušení poplatků za roaming	9
Přepis znaků latinky a přípustné znaky pro informační systémy veřejné správy	10
Evropský parlament schválil zjednodušení uznávání dokumentů	12
Fotografování z pohledu práva	12
Jak to vidí Vladimír Renčín®	14
SEMINÁŘE KST ČR®	
Pátá dohoda s Jaroslavem Duškem	15
Z daňového semináře pro tlumočníky a překladatele	15
Stručný přehled starých a nových českých pojmů souvisejících s rekodifikací soukromého práva	19
Angličtináři tentokrát v Praze	20
3. česko-nizozemský seminář na téma trestního práva	21
Zápůjčka, výpůjčka a výprosa, aneb terminologický seminář pro překladatele a tlumočníky polského jazyka ..	22
UDÁLOSTI, AKCE JINÝCH ORGANIZACÍ	
Konference FIT v Bělehradě – slasti a strasti tlumočnicků a překladatelů	23
Zpráva z výročního zasedání FIT-EUROPE v Nice	30
Půlstoletí překladatelství a tlumočnictví na českých univerzitách	34
Překladatelská soutěž v Ostravě pohledem soudního tlumočnicka	36
Mezinárodní konference soudních tlumočnicků v Krakově	37
O evropském projektu QUALETRA (kvalita právního překladu)	38
Bratislavský seminář o soudním tlumočení a překladu v SK a některých zemích EU	39
Slovník roku 2014	41
CO VÁS MŮŽE ZAJÍMAT	
Workshop „Interprety“ v Madridu na 5. mezinárodní konferenci o překladech a tlumočení ve veřejném sektoru	44
Evropský soud: povinné příjmení po otci v Itálii je diskriminační	45
Víte co je to FODAGEN?	46
Aktuální problémy soudního tlumočení v ČR	46
Doporučení pro jednání u soudu s neslyšícími	50

Azyl pro afgánské tlumočníky	53
O lenosti a anglické výslovnosti	54
Transformace občanského sdružení na spolek dle NOZu	55
Výměny informací mezi finančními úřady o zůstatcích na účtech – konec bankovního tajemství?	56
Co víme o vietnamštině?	57
 DOTAZY A ODPOVĚDI	
Jak předložit soudu ke kontrole tlumočnický deník vedený v elektronické podobě	58
Mohu získat české kulaté razítko, když žiji v zahraničí?	58
Může tlumočník podle pasu odstranit diakritiku a přechýlení v překladu matričního dokladu určeného do zahraničí?	59
O velikosti státního znaku uvnitř tlumočnického razítka	59
Je náhrada mzdy po dobu podání tlumočnického úkonu předmětem daně z příjmů?	60
Jakou terminologii používat v překladech smluv uzavřených dle starého občanského zákoníku?	60
Jak ověřovat překlady odposlechů?	61
Jak účtovat soudu jízdné osobním automobilem	61
 KURIOZITY	
OK – nejznámější slovo na světě? Ani se neví co vlastně znamená	62
Evropský den jazyků je jednou ze zajímavých akcí europe direct	62
 VADY, ZÁVADY, NEDODĚLKY A JINÉ NEŠVARY	
Role soudního tlumočníka v procesu nostrifikace vzdělání	63
Nový občanský zákoník zdržuje práci soudců	67
 INFORMACE A OZNÁMENÍ	
Noc literatury 2014	68
Speciální dvousemestrální studium na vybraných právnických fakultách je povinné pro většinu uchazečů o jmenování soudním tlumočnickem	69
Odpověď Ministerstva financí Komoře soudních tlumočnicků ČR o odebrané slevě na dani důchodcům	69
Doplňkové studium pro překladatele právních textů 2014–2015 na PF UK v Praze	70
Pražský Ústav translatologie se stal součástí sítě „European Master's in Translation“	72
 VÍTÁME NOVÉ ČLENY	
74	
 GRATULUJEME JUBILANTŮM	
75	
 INFORMACE PRO INZERENTY	
76	

JAK HRADIT ČLENSKÉ A JINÉ PŘÍSPĚVKY, ČI SPONZORSKÉ DARY

ÚHRADY ČLENSKÝCH A JINÝCH PŘÍSPĚVKŮ A SPONZORSKÝCH DARŮ

Členské příspěvky (splatné nejpozději do 31. ledna daného roku):

účet č. 520228009/2700

pro platby ze zahraničí:

IBAN: CZ46 2700 0000 0005 2022 8009

SWIFT code: BACXCZPP

Účastnické příspěvky na semináře, sponzorské dary a ostatní platby:

účet č. 2104417790/2700

pro platby ze zahraničí:

IBAN: CZ33 2700 0000 0021 0441 7790

SWIFT code: BACXCZPP

SLEDUJETE PRAVIDELNĚ WEBOVÉ STRÁNKY KOMORY? www.kstcr.cz

The screenshot shows the homepage of the Chamber of Court Interpreters of the Czech Republic (KST ČR). The header includes the logo and navigation links: Domů, KST ČR®, Legislativa, Profesionální informace, Diskuze, Fotogalerie, and Kontakt. There is also a language selector (en) and a login button (Vstup pro členy). The main content area features a large search section titled "Hledáte soudního tlumočníka?" with a form to search by language and region. To the right, there are links to professional information, how to become a court interpreter, and a newsletter subscription. The footer contains a list of upcoming events (akce) and information about membership.

Připomínáme všem členům Komory soudních tlumočnicků ČR, že roční členské příspěvky musí být uhrazeny vždy předem, nejpozději do 31. ledna daného roku.

Soudní tlumočník 2014

Časopis Soudní tlumočník vydává Komora soudních tlumočnicků České republiky zpravidla dvakrát ročně

Šéfredaktor: Dagmar De Blasio Denčíková

Redakce: představenstvo KST ČR®

Hybernská 1006/18, 110 00 Praha 1

IČ: 65401697 • tel. +420 604 557 241 • datová schránka: eazp826 • www.kstcr.cz • e-mail: kstcr@kstcr.cz

Registrace Ministerstva kultury České republiky: ev. č. MK ČR E 18793

Bankovní spojení: UniCredit Bank Czech Republic, a.s., č. ú.: 520228009/2700

Za obsahovou stránku příspěvků a názory zde publikované odpovídají autoři jednotlivých textů.

NÁVRAT DO ŘÍMA

Řím pustý
nádherný.
Neznámé známé město
změněné jako já
změněné beze mne
Jiná řeka
stejný šum
Jiné hlasy
stejně zvuky.
Platany podél řeky,
zrcadlení světél.
TrastEVERSKÉ střechy
tož útesy
pro racky
co neznají
moře.
Jejich mokrý
křik
drásá nebe
černé od deště
odráží se od třpytivých střech
klouže
na ostrov
z kamenů.
Únorové platany
jsou
převrácené
svícny.
Můj stín
jediná přítomnost.

Andrea Luise
Z italštiny přeložila
Dagmar De Blasio Denčíková

8. 1. 2014
KULTURA
Pátá dohoda s Jaroslavem Duškem
Klub Lávká, 19:00, Praha 1, Novotného lávka 1
Divadelní představení jen pro členy KST ČR a ČKTZJ a jejich osoby blízké.
Partneři akce: Česko-rumunská smíšená obchodní a průmyslová komora a Slovensko-česká obchodní komora
15. 2. 2014
DANĚ
Daňový seminář především pro soudní tlumočníky a překladatele
přednáškový sál Justiční akademie, Hybernská 18, Praha 1
Přednášející: Ing. Alena Foukalová, daňová poradkyně a členka představenstva Komory daňových poradců ČR
29. 3. 2014
PRO ZÁJEMCE
O SOUDNÍ
TLUMOČENÍ
Jarní kurz nejen pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem
přednáškový sál Justiční akademie, Hybernská 18, Praha 1
*Přednášející: Mgr. Luboš Dörfl, soudce Vrchního soudu v Praze a autor komentáře k zákonu č. 36/1967 Sb.,
Mgr. Kateřina Pivoňková, vedoucí oddělení znalců a tlumočnicků KS v Praze,
PhDr. Ilona Šprcová, členka představenstva KST ČR*
- 11.–13. 4. 2014
ANGLIČTINA
XV. česko-anglický terminologický seminář:
„Nová terminologie zákona o obchodních korporacích“
hotel Populus, U Staré Cihelny 2182/11, Praha 3
*Přednášející: PhDr. Marta Chromá, Ph.D., vedoucí katedry jazyků na Právnické fakultě UK v Praze
JUDr. Tomáš Horáček, Ph.D., advokát, odborný asistent katedry obchodního práva PF UK, spoluautor komentáře k zákonu o obchodních korporacích, rozhodce stálého Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR*
27. 4. 2014
NIZOZEMŠTINA
III. česko-nizozemský terminologický seminář:
„Trestní právo“
K-centrum, Senovážné náměstí 23, 110 00 Praha 1
*Přednášející: Zuzana Baakman-Bečková, soudní překladatelka a tlumočnice působící v Nizozemsku, lektorka Institutu pro soudní tlumočení a překlad SIGV,
Praktická cvičení: kpt. Ing. Pavel Kajnar a pan Baakman*
17. 5. 2014
POLŠTINA
VII. česko-polský terminologický seminář:
„Nový občanský zákoník a Zákon o obchodních korporacích“
Filozofická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě, Reální 5, Ostrava
*Přednášející: Mgr. Eva Hila, advokátka, absolventka právnické fakulty Jagellonské univerzity v Krakově,
Mgr. Iwona Imiolo, soudní tlumočnice českého a slovenského jazyka v Polsku, konzultantka státní zkušební komise,
Ing. Alexandra Sedunková, soudní tlumočnice polského jazyka, členka představenstva KST ČR a poradního sboru u KS v Hradci Králové*
27. 5. 2014
KULTURA
Divadelní představení „Blaník“ – jevištní podoba českého mýtu
jen pro členy KST ČR a jejich blízké
Žižkovské divadlo Jára Cimrmana, Štítného 5, Praha 3
*Režie: Ladislav Smoljak
Hrají: Jan Svěrák, Bořivoj Penc, Pert Brukner, Miloň Čepelka, Václav Kotek, Michal Weigel*

31. 5. 2014
RUŠTINA
XI. terminologický seminář ruštiny:
„Nový občanský zákoník, korporátní právo a jeho dopady na překladatelskou praxi / rusko-česká elektronická databáze – slovník nové doby“
přednáškový sál Justiční akademie, Hybernská 18, Praha 1
*Přednášející: Mgr. et Mgr. Oksana a Olena Rizak, advokátky,
PhDr. Iveta Krejčířová ze Slovanského ústavu AV ČR*
7. 6. 2014
ITALŠTINA
III. česko-italský terminologický seminář:
„Nové české dědické právo v komparaci s italským dědickým právem a právním systémem EU“
K-centrum, Senovážné náměstí 23, Praha 1
*Přednášející: Prof. Dr. Paola Mariani, advokátka a vysokoškolská profesorka na Univerzitě Bocconi v Miláně,
JUDr. Miloslav Jindřich, notář, viceprezident Notářské komory ČR, člen Legislativní rady vlády a rekodifikační komise Nového občanského zákoníku*
14. 6. 2014 a
20. 6. 2014
TLUMOČNICKÉ
TRÉNINKY
Kondiční kurzy konsektivního a simultánního tlumočení pro jakoukoliv jazykovou kombinaci
tlumočnická laboratoř Ústavu translatologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Hybernská 3, Praha 1
lektor: prof. PhDr. Ivana Čeňková, CSc., garant magisterského studijního programu tlumočnictví na Ústavu translatologie FF UK v Praze, akreditovaná konferenční tlumočnice DG SCIC EK

**NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH KST ČR®
MÁTE PO RUCE MNOHEM VÍCE, NEŽ TUŠÍTE**

www.kstcr.cz

- Chcete-li** mít včas informace o zajímavých vzdělávacích akcích, přihlaste se do newsletteru.
- Chcete-li** se přihlásit na seminář, který vás zajímá, přihlaste se on-line přes automatizovaný přihlašovací systém.
- Chcete-li** se poradit s kolegy, přihlaste se do „chatu“ v členské sekci.
- Chcete-li** znát obsah interních sdělení a jste-li řádným členem KST ČR, vstupte do členské sekce.
- Chcete-li**, aby vás kdykoli našli noví zákazníci, pravidelně aktualizujte své kontakty v seznamu tlumočnicků KST ČR. Po stupu do členské sekce ve své kartě člena můžete nahrát i svoji fotografii.
- Chcete-li** zveřejnit kromě stávajících údajů v seznamu tlumočnicků na internetových stránkách KST ČR® i vaši datovou schránku, odkaz na vaše webové stránky, skypový či jiný kontakt, nebo profesní pojištění odpovědnosti (včetně certifikátu o pojistném krytí), či členství v jiných profesních organizacích, můžete tak učinit sami ve své kartě člena po vstupu do členské sekce.
- Chcete-li** znát vývoj legislativy, která se vás týká, sledujte webové stránky Komory.

To vše a mnohé jiné najdete na www.kstcr.cz. S individuálními požadavky se, prosím, obraťte na kstcr@kstcr.cz.

LZE PODNIKAT JAKO PŘEKLADATEL BĚHEM MATEŘSKÉ?

Samostatně výdělečně činné maminky během pobírání peněžitého příspěvku v mateřství (mateřské) nemohou fakturovat osobní činnost

Počet OSVČ platících dobrovolné nemocenské pojištění klesá. Podnikatelky plánující rodinu si však dobrovolné nemocenské pojištění platí, aby měly nárok na mateřskou. Mohou při mateřské nadále podnikat?

Samostatná výdělečná činnost je pro samostatně výdělečně činné maminky omezena. Když je totiž mateřská vyplácena z nemocenského pojištění ze samostatné výdělečné činnosti, tak nelze zároveň osobně pokračovat v samostatné výdělečné činnosti.

Přerušit či nepřerušit?

Většina samostatně výdělečně činných maminek tedy zpravidla během mateřské přeruší činnost. V některých případech to však není možné, protože by to mohlo znamenat velké ohrožení budoucnosti živnosti. Jak v tomto případě pokračovat?

Jestliže nelze živnost přerušit, protože s ohledem na budoucnost by to bylo velice riskantní, tak se nemusí živnost přerušit, ale samostatně výdělečně činná maminka nemůže činnost vykonávat osobně. Činnost mohou tedy nadále vykonávat např. **zaměstnanci samostatně výdělečně činné maminky**.

Další možností je třeba zřízení živnostenského listu pro manžela, který může během rodičovské dovolené maminku zastoupit. V tomto případě by činnost vykonával a fakturoval manžel.

Nemůžete vykonávat osobně

Pro účely výplaty mateřské podepisují maminky čestné prohlášení, že po dobu výplaty mateřské nebudou osobně vykonávat samostatnou výdělečnou činnost. Pokud je činnost vykonávána a fakturována někým jiným (např. manželem nebo zaměstnanci), tak je vše v pořádku.

Při pobírání rodičovského příspěvku nejsou omezení

Jakmile samostatně výdělečně činná maminka začne pobírat rodičovský příspěvek, který navazuje na peněžitý příspěvek v mateřství (mateřskou), tak již omezení vlastního výkonu a fakturace odpadá. Při pobírání rodičovského

příspěvku lze již samostatnou výdělečnou činnost vykonávat. Ze zákona je tedy možné pobírat **současně rodičovský příspěvek a vykonávat výdělečnou činnost**.

Co když je podnikání vedlejším zdrojem příjmů?

Každoročně stoupá počet žen, které současně pracují na základech standardního pracovního poměru a ještě k tomu provozují samostatnou výdělečnou činnost. Jejich samostatná výdělečná činnost je pro ně vedlejším zdrojem příjmu. Hlavní příjem jim plyne ze zaměstnání. Když maminka potom čerpá peněžitý příspěvek v mateřství ze zaměstnání, tak může během mateřské vykonávat svoji samostatnou výdělečnou činnost. Mateřskou totiž dostává z příjmu ze zaměstnání, nikoliv ze samostatné výdělečné činnosti. Maminka na mateřské ze zaměstnání tak může během mateřské vykonávat samostatnou výdělečnou činnost. Stejně tak platí, že maminky na mateřské ze samostatné výdělečné činnosti mohou zase být během mateřské zaměstnány.

Mateřská versus rodičovská

Peněžitý příspěvek v mateřství (mateřská) se pobírá 28 týdnů, když se narodí více dětí tak 37 týdnů. Mateřská se poskytuje od 6. až 8. týdne před očekávaným porodem. Je potřeba si podat žádost o peněžitou pomoc v mateřství, kterou musí samozřejmě potvrdit ošetřující gynekolog. Tento tiskopis se následně předá zaměstnavateli. OSVČ předá tiskopis příslušné OSSZ. Pro přiznání mateřské je potřeba splnit zákonné podmínky (účasť na pojištění alespoň 270 dní v posledních dvou letech a účast na nemocenském pojištění v den nástupu na mateřskou). OSVČ musí být účastna na dobrovolném nemocenském pojištění 180 dní v období jednoho roku před porodem.

Splňuje-li maminka nárok na mateřskou, tak po jejím skončení čerpá rodičovský příspěvek. Délku pobírání rodičovského příspěvku si může maminka zvolit, podle toho se upraví výše rodičovského příspěvku. Souhrnná výše rodičovského příspěvku činí 220 tisíc Kč.

Zdroj: Finexpert

VRACÍ SE DAŇOVÉ SLEVY PRO PRACUJÍCÍ DŮCHODCE I NA DĚTI

Slevy na dani pro důchodce a zvýšení slev pro děti vyplývají z koaliční dohody

Pracující důchodci budou od příštího roku opět moci uplatňovat slevu na dani, rozhodla vláda. Kabinet schválil i zvýšení slev za druhé a třetí dítě o 200 a 300 korun měsíčně a dvoumilionový strop pro uplatňování výdajových paušálů pro živnostníky.

„Rušíme tím daňový balíček, který kdysi protlačila Parlamentem Nečasova vláda. Znamená zvýšení daňového zatížení pro celou řadu občanů včetně zaměstnanců,“ uvedl premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD). Pracující důchodci si budou moci podle normy od příštího roku opět činit nárok na slevu 24 840 korun ročně.

V případě slev na děti je dnes možné na každé dítě odečíst z daní 13 404 korun ročně, tedy 1 117 korun měsíčně. Například koaliční lidovci požadují další růst slevy až

na druhé dítě o 500 korun a na třetí a každé další o 900 korun v roce 2017. Ministerstvo financí k tomu ovšem uvedlo, že tento návrh bude možné zpracovat až do další novely zákona o dani z příjmů, jejíž účinnost chystá od roku 2016.

Pro živnostníky se podle návrhu nemají měnit procenta pro výpočet daňových paušálů, změna pouze stanovuje maximální částku, kterou lze v rámci výdajových paušálů uplatnit, uvedl Sobotka. To se týká paušálů ve výši 60 i 80 procent.

Podle vicepremiéra Pavla Bělobrádka ale ještě není diskuze kolem výdajových paušálů definitivně uzavřená. Lidovci podle něj dnes nechtěli blokovat dnešní jednání. Pokud ale má být vrácena sleva na dani pro pracující důchodce, budou požadovat pro živnostníky slevu na děti a manželku.

Zdroj: E15

EVROPSKÝ PARLAMENT ODHLASOVAL ZRUŠENÍ POPLATKŮ ZA ROAMING

Evropský parlament odhlasoval 3. dubna 2014 zrušení poplatků za roaming do Vánoc 2015 jako součást širšího hlasování, kterým podpořil návrh nařízení Komise na vytvoření „propojeného kontinentu“ (jednotného telekomunikačního trhu).*

Nyní budou v přezkumu nařízení pokračovat členské státy EU a Komise očekává, že ke konečné dohodě dojde do konce roku 2014.

Komise předložila návrh nařízení o telekomunikačních službách „propojený kontinent“ v září 2013. Jeho cílem je přiblížit se skutečně jednotnému trhu pro telekomunikační služby v EU, a to zrušením poplatků za roaming, zajištěním otevřeného internetu pro všechny díky zákazu blokování a znehodnocování obsahu, koordinací licencí k využívání spektra pro bezdrátové širokopásmové připojení, zvýšením transparentnosti smluv o internetovém a širokopásmovém připojení pro zákazníky a usnadněním změny poskytovatele služeb.

„Toto hlasování je konkrétním přínosem EU pro občany. Týká se samotné podstaty EU – odstraňování překážek

s cílem usnadňovat život a snižovat náklady,“ uvedla místopředsedkyně Evropské komise Neelie Kroesová.

„Téměř všichni v každodenním životě potřebujeme mobilní a internetové připojení. Měli bychom vědět, co si kupujeme, neměli bychom být okrádáni a měli bychom mít možnost změnit názor. Společnosti by měly mít příležitost poskytovat služby nám všem a toto nařízení jim v tom pomůže. Je výhodné pro všechny.“

Kromě nejzřetelnější překážky, kterou představují platby za roaming, se nyní blížíme odstranění řady dalších problémů bránících tomu, aby Evropané mohli kdekoli využívat otevřenou a nerušenou komunikaci.“

Zdroj: EK

PŘEPIS ZNAKŮ LATINKY A PŘÍPUSTNÉ ZNAKY PRO INFORMAČNÍ SYSTÉMY VEŘEJNÉ SPRÁVY

Příloha č. 1 nařízení vlády č. 594/2006 Sb. o přepisu znaků do podoby, ve které se zobrazují v informačních systémech veřejné správy, obsahuje závazná pravidla pro přepis znaků latinky. Příloha č. 2 obsahuje přepis znaků cyrilice, který jsme již částečně uvedli v Soudním tlumočnicku 2012

I. Přepis znaků latinky

Symbol	Název	Přepis
a A	MALÉ A, VELKÉ A	a A
á Á	MALÉ A a VELKÉ A S ČÁRKOU NAD VPRAVO	á Á
à À	MALÉ A a VELKÉ A S ČÁRKOU NAD VLEVO	a A
â Â	MALÉ A a VELKÉ A S VOKÁNĚM	â Â
ä Ä	MALÉ A a VELKÉ A S DVĚMA TEČKAMI NAD	ä Ä
ã Ã	MALÉ A a VELKÉ A S TILDOU	a A
å Å	MALÉ A a VELKÉ A S KULATYM HÁČKEM	å Å
ä Å	MALÉ A a VELKÉ A S KROUZKEM NAD	a A
ā Ā	MALÉ A a VELKÉ A S POMLČKOU NAD	á Á
ą Ą	MALÉ A a VELKÉ A S OCÁSKEM VPRAVO	ą Ą
æ Æ	MALA LIGATURA AE, VELKÁ LIGATURA AE	ae AE
b B	MALÉ B, VELKÉ B	b B
ċ Ć	MALÉ B a VELKÉ B S ČÁRKOU NAD VPRAVO	b B
c C	MALÉ C, VELKÉ C	c C
ć Ć	MALÉ C a VELKÉ C S ČÁRKOU NAD VPRAVO	ć Ć
č Č	MALÉ C S VOKÁNĚM, VELKÉ C S VOKÁNĚM	c C
č Č	MALÉ C S HÁČKEM, VELKÉ C S HÁČKEM	č Č
č Č	MALÉ C S TEČKOU NAD, VELKÉ C S TEČKOU NAD	c C
ç Ç	MALÉ C S CEDILLOU, VELKÉ C S CEDILLOU	ç Ç
d D	MALÉ D, VELKÉ D	d D
ď Ď	MALÉ D S HÁČKEM, VELKÉ D S HÁČKEM	ď Ď
đ Đ	MALÉ D PŘEŠKRTNUTÉ, VELKÉ D PŘEŠKRTNUTÉ	đ Đ
ð	MALÉ ETH	d D
e E	MALÉ E, VELKÉ E	e E
é É	MALÉ E a VELKÉ E S ČÁRKOU NAD VPRAVO	é É
è È	MALÉ E a VELKÉ E S ČÁRKOU NAD VLEVO	e E
ê Ê	MALÉ E a VELKÉ E S VOKÁNĚM	é É
ë Ë	MALÉ E a VELKÉ E S DVĚMA TEČKAMI NAD	ë Ë
ě Ě	MALÉ E S HÁČKEM, VELKÉ E S HÁČKEM	ě Ě
è È	MALÉ E S TEČKOU NAD, VELKÉ E S TEČKOU NAD	é É
ē Ē	MALÉ E a VELKÉ E S POMLČKOU NAD	é É
ę Ę	MALÉ E a VELKÉ E S OCÁSKEM VPRAVO	ę ę
f F	MALÉ F, VELKÉ F	f F
g G	MALÉ G, VELKÉ G	g G
g Ģ	MALÉ G S CEDILLOU, VELKÉ G S CEDILLOU	g G
ġ Ġ	MALÉ G S VOKÁNĚM, VELKÉ G S VOKÁNĚM	g G

Symbol	Název	Přepis
ğ Ğ	MALÉ G a VELKÉ G S KULATYM HÁČKEM	g G
ġ Ġ	MALÉ G a VELKÉ G S TEČKOU NAD	g G
h H	MALÉ H, VELKÉ H	h H
ĥ Ħ	MALÉ H S VOKÁNĚM, VELKÉ H S VOKÁNĚM	h H
ħ Ħ	MALÉ H PŘEŠKRTNUTÉ, VELKÉ H PŘEŠKRTNUTÉ	h H
i I	MALÉ I, VELKÉ I	i I
í Í	MALÉ I a VELKÉ I S ČÁRKOU NAD VPRAVO	í Í
ì Ì	MALÉ I a VELKÉ I S ČÁRKOU NAD VLEVO	i I
î Î	MALÉ I S VOKÁNĚM, VELKÉ I S VOKÁNĚM	î Î
ï Ï	MALÉ I a VELKÉ I S DVĚMA TEČKAMI NAD	i I
ï Ï	MALÉ I S TILDOU, VELKÉ I S TILDOU	i I
İ	VELKÉ I S TEČKOU NAD	I
ī Ī	MALÉ I a VELKÉ I S POMLČKOU NAD	í Í
į Į	MALÉ I a VELKÉ I S OCÁSKEM VPRAVO	i I
ij IJ	MALA LIGATURA IJ, VELKÁ LIGATURA IJ	ij IJ
ı	MALÉ I BEZ TEČKY	i
j J	MALÉ J, VELKÉ J	j J
ĵ Ĵ	MALÉ J S VOKÁNĚM, VELKÉ J S VOKÁNĚM	j J
k K	MALÉ K, VELKÉ K	k K
ķ Ķ	MALÉ K S CEDILLOU, VELKÉ K S CEDILLOU	k K
κ	MALÉ KRA	k
l L	MALÉ L, VELKÉ L	l L
ĺ Ĺ	MALÉ L a VELKÉ L S ČÁRKOU NAD VPRAVO	ĺ Ĺ
ļ Ļ	MALÉ L S HÁČKEM, VELKÉ L S HÁČKEM	ļ Ļ
l̃ Ľ	MALÉ L S HÁČKEM, VELKÉ L S HÁČKEM	l̃ Ľ
ḷ Ľ	MALÉ L S CEDILLOU, VELKÉ L S CEDILLOU	l L
ł Ł	MALÉ L PŘEŠKRTNUTÉ, VELKÉ L PŘEŠKRTNUTÉ	ł Ł
l̡ Ł	MALÉ L a VELKÉ L S TEČKOU UPROSTRED,	l L
m M	MALÉ M, VELKÉ M	m M
ṁ Ą	MALÉ M a VELKÉ M S ČÁRKOU NAD VPRAVO	m M
n N	MALÉ N, VELKÉ N	n N
ñ Ñ	MALÉ N a VELKÉ N S ČÁRKOU NAD VPRAVO	ñ Ñ
ñ Ñ	MALÉ N S TILDOU, VELKÉ N S TILDOU	ñ Ñ
ň Ň	MALÉ N S HÁČKEM, VELKÉ N S HÁČKEM	ň Ň
ņ Ņ	MALÉ N S CEDILLOU, VELKÉ N S CEDILLOU	n N
h	MALÉ N S APOSTROFEM	n

Symbol	Název	Přepis	Symbol	Název	Přepis
ŋ N	MALÉ ENG, VELKÉ ENG	n N	ţ T	MALÉ T S CEDILLOU, VELKÉ T S CEDILLOU	ţ T
o O	MALÉ O, VELKÉ O	o O	ţ T	MALÉ T PŘEŠKRTNUTÉ, VELKÉ T PŘEŠKRTNUTÉ	ţ T
ó Ó	MALÉ O a VELKÉ O S ČÁRKOU NAD VPRAVO	ó Ó	þ Þ	MALÉ THORN, VELKÉ THORN	þ Þ
ò Ò	MALÉ O a VELKÉ O S ČÁRKOU NAD VLEVO	o O	u U	MALÉ U, VELKÉ U	u U
ô Ô	MALÉ O S VOKÁNĚM, VELKÉ O S VOKÁNĚM	ô Ô	ú Ú	MALÉ U a VELKÉ U S ČÁRKOU NAD VPRAVO	ú Ú
ö Ö	MALÉ O a VELKÉ O S DVĚMA TEČKAMI	ö Ö	û Û	MALÉ U a VELKÉ U S ČÁRKOU NAD VLEVO	u U
õ Õ	MALÉ O S TILDOU, VELKÉ O S TILDOU	o O	ü Ü	MALÉ U S VOKÁNĚM, VELKÉ U S VOKÁNĚM	u U
ő Ő	MALÉ O a VELKÉ O S DVOJČÁRKOU NAD	ő Ő	ű Ű	MALÉ U a VELKÉ U S DVĚMA TEČKAMI NAD	ü Ü
ö Ö	MALÉ O a VELKÉ O S POMLČKOU NAD	ó Ó	ű Ű	MALÉ U S TILDOU, VELKÉ U S TILDOU	u U
œ Œ	MALA LIGATURA OE, VELKÁ LIGATURA OE	oe OE	ű Ű	MALÉ U a VELKÉ U S KULATYM HÁČKEM	u U
ø Ø	MALÉ O PŘEŠKRTNUTÉ, VELKÉ O PŘEŠKRTNUTÉ	ø Ø	ű Ű	MALÉ U a VELKÉ U S DVOJČÁRKOU NAD	ü Ü
p P	MALÉ P, VELKÉ P	p P	ű Ű	MALÉ U S KROUZKEM, VELKÉ U S KROUZKEM	ű Ű
þ Þ	MALÉ P a VELKÉ P S ČÁRKOU NAD VPRAVO	p P	ű Ű	MALÉ U a VELKÉ U S POMLČKOU NAD	ú Ú
q Q	MALÉ Q, VELKÉ Q	q Q	ű Ű	MALÉ U a VELKÉ U S OCÁSKEM VPRAVO	u U
r R	MALÉ R, VELKÉ R	r R	v V	MALÉ V, VELKÉ V	v V
ř Ř	MALÉ R a VELKÉ R S ČÁRKOU NAD VPRAVO	ř Ř	w W	MALÉ W, VELKÉ W	w W
ř Ř	MALÉ R S HÁČKEM, VELKÉ R S HÁČKEM	ř Ř	ŵ Ŵ	MALÉ W a VELKÉ W S ČÁRKOU NAD VPRAVO	w W
ŗ Ŗ	MALÉ R S CEDILLOU, VELKÉ R S CEDILLOU	r R	ŵ Ŵ	MALÉ W S VOKÁNĚM, VELKÉ W S VOKÁNĚM	w W
s S	MALÉ S, VELKÉ S	s S	x X	MALÉ X, VELKÉ X	x X
ś Ś	MALÉ S a VELKÉ S S ČÁRKOU NAD VPRAVO	ś Ś	y Y	MALÉ Y, VELKÉ Y	y Y
š Š	MALÉ S S VOKÁNĚM, VELKÉ S S VOKÁNĚM	s S	ý Ý	MALÉ Y a VELKÉ Y S ČÁRKOU NAD VPRAVO	ý Ý
š Š	MALÉ S S HÁČKEM, VELKÉ S S HÁČKEM	š Š	ÿ Ÿ	MALÉ Y S VOKÁNĚM, VELKÉ Y S VOKÁNĚM	y Y
ș Ș	MALÉ S S CEDILLOU, VELKÉ S S CEDILLOU	ș Ș	ÿ Ÿ	VELKÉ Y a VELKÉ S DVĚMA TEČKAMI NAD	y Y
ß	MALÉ OSTRE S	ss	z Z	MALÉ Z, VELKÉ Z	z Z
t T	MALÉ T, VELKÉ T	t T	ž Ž	MALÉ Z a VELKÉ Z S ČÁRKOU NAD VPRAVO	ž Ž
ţ T	MALÉ T S HÁČKEM, VELKÉ T S HÁČKEM	ţ T	ž Ž	MALÉ Z S HÁČKEM, VELKÉ Z S HÁČKEM	ž Ž
			ž Ž	MALÉ Z S TEČKOU NAD, VELKÉ Z S TEČKOU NAD	ž Ž

II. Přípustné znaky pro informační systémy veřejné správy

	0 0 0 0	0 0 0 1	0 0 1 0	0 0 1 1	0 1 0 0	0 1 0 1	0 1 1 0	0 1 1 1	1 0 0 0	1 0 0 1	1 0 1 0	1 0 1 1	1 1 0 0	1 1 0 1	1 1 1 0	1 1 1 1
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
0			SP	0	@	P	`	p			NBSP	°	Ř	Đ	ř	đ
1			!	1	A	Q	a	q			Ą	ą	Á	Ñ	á	ń
2			"	2	B	R	b	r			ˆ	ˆ	Â	Ń	â	ñ
3			#	3	C	S	c	s			Ł	ł	Ă	Ó	ă	ó
4			\$	4	D	T	d	t			Ɑ	˘	Ä	Ô	ä	ô
5			%	5	E	U	e	u			Ł	ł	Ĺ	Õ	í	õ
6			&	6	F	V	f	v			Ś	ś	Ć	Ö	ć	ö
7			'	7	G	W	g	w			Ş	ş	Ç	×	ç	÷
8			(	8	H	X	h	x			ˆ	ˆ	Č	Ř	č	ř
9			)	9	I	Y	i	y			Š	š	É	Û	é	û
A			*	:	J	Z	j	z			Ş	ş	Ę	Ú	ę	ú
B			+	;	K	[	k	{			Ţ	ţ	Ě	Ů	ě	ů
C			,	<	L	\	l				Ž	ž	Ě	Ü	ě	ü
D			-	=	M	]	m	}			SHY	ˆ	Í	Ý	í	ý
E			.	>	N	^	n	~			Ž	ž	Î	Ț	î	ț
F			/	?	O		o				Ž	ž	Ď	ß	ď	·

SP – mezera, NBSP – nepřerušující mezera, SHY – pohyblivý spojovník

EVROPSKÝ PARLAMENT SCHVÁLIL ZJEDNODUŠENÍ UZNÁVÁNÍ DOKUMENTŮ

Občané EU již nebudou muset v jiné než rodné zemi uvnitř osmadvacítky prokazovat pravost svých dokladů a úřadům by měly stačit neověřené kopie a překlady. Vícejazyčné formuláře jako alternativa vnitrostátních veřejných listin odbourají náklady na překlad a usnadní práci veřejným orgánům

Europoslanci schválili zjednodušení systému uznávání veřejných dokumentů, jako jsou rodné, úmrtní či oddací listy. Podle zpravodaje tohoto předpisu, německého sociálního demokrata Bernharda Rapkaye, byl předchozí stav zbytečnou byrokracií, která občany obtěžovala. Nařízení bylo schváleno poměrem 573 ku 62 hlasům.

„Zavádějí se vícejazyčné formuláře, které budou vzájemně uznávány. Už to je velký pokrok,“ uvedl český europoslanec Jiří Maštálka. „Oddací list, úmrtní list, potvrzení o rozvodu by měly být v jednoduchém režimu a občané nebudou muset být zatěžováni tím, aby je opakovaně předkládali,“ dodal europoslanec s tím, že předpis lidem ulehčí život v cizině. „Týká se to 12 milionů občanů EU ročně, kteří se takto pohybují,“ připomněl europoslanec.

Podle Rapkaye bude nové nařízení přímým přínosem pro občany EU. „Omezí totiž byrokracii a odstraní tak další překážku skutečné nadnárodní Evropské unie bez hranic,“

dodal německý europoslanec. **Novou legislativu nicméně ještě musí schválit členské státy Evropské unie.** Nezapomíná se ani na možnost kontroly s tím, že se zavádí takzvaný mechanismus důvodných pochybností. Takže například v případě pochybnosti u pravosti podpisu je možné vyzvat daný stát, který doklad vydal, ke kontrole. A v předpisu jsou zmíněny i další mechanismy, které by měly zabránit případnému padělání či zneužití dokumentů.

Zjednodušení by se mělo týkat dokumentů, které souvisejí například s narozením, úmrtím, jménem, manželstvím, registrovaným partnerstvím, ale i rodičovstvím, adopcí, bydlištěm či nemovitostí. Měla by se rovněž zlepšit správní spolupráce mezi členskými státy prostřednictvím informačního systému vnitřního trhu, který umožňuje ověřit pravost dokumentů.

Zdroj: ČTK

FOTOGRAFOVÁNÍ Z POHLEDU PRÁVA

Fotografovat na veřejných prostranstvích s sebou nese značné nároky nejen na ostražitost a pohotovost fotografa, ale je ošemetné také z pohledu práva zobrazených osob

Každá fotografie, která je výsledkem jedinečné tvůrčí činnosti autora či alespoň autorovým vlastním duševním výtvorem (bez požadavku jedinečnosti), je chráněna jako dílo podle autorského zákona, a to bez ohledu na její uměleckou hodnotu.

Z textu autorského zákona totiž vyplývá, že jako fotografické dílo je chráněna nejen umělecká fotografie, ale také každá fotografie, která je původním výtvorem jejího autora, i když není zcela jedinečná. Takovým ne zcela jedinečným dílem mohou být například fotografie pořízené na koncertu různými autory, které si budou vzájemně podobné, ale každá z nich bude původním výtvorem jejího autora a jako taková

bude chráněna jako fotografické dílo. Aby byla fotografie autorským právem chráněna, musí být navíc vyjádřena v objektivně vnímatelné podobě, ať už na počítači či na fotopapíru.

S přijetím nového občanského zákoníku se toho (na rozdíl od jiných oblastí soukromého práva) v českém autorském právu příliš nezměnilo. Pouze úprava licenční smlouvy, tedy smlouvy, jejímž prostřednictvím autor fotografie poskytuje jiné osobě oprávnění k jejímu užití, se z autorského zákona přesunula do nového občanského zákoníku. Zákonná ochrana vašich autorských práv ve vztahu k vámi pořízeným fotografiím tak zůstává zachována. Práva autora dělíme na práva osobnostní a práva majetková.

Práva osobnostní

Představuje zejména právo rozhodnout o tom, zda a za jakých podmínek bude dílo zveřejněno. Jen autor fotografie tak může rozhodovat, zda vůbec bude dílo zveřejněno, zda a jak bude uvedeno jeho autorství. Pouze autor také uděluje svolení ke změně nebo zásahu do díla. **Pokud tedy pořídíte fotografii, jste jedinou osobou, která má právo určit, zda fotografie zůstane jen na vaší paměťové kartě, či zda ji prodáte do reklamy.** Práva osobnostní není možné převést na jinou osobu, zanikají ale smrtí autora.

Je tedy pouze na vůli autora, pokud za svého života určitou fotografii nezveřejní, po jeho smrti však již k jejímu zveřejnění může bez ohledu na přání autora přistoupit jiná osoba (samozřejmě s ohledem na případná práva dědiců a zákonné podmínky takového zveřejnění – nesmí například snižovat hodnotu díla).

Práva majetková

Pokud jde o práva majetková, ta představuje obecně právo dílo užít, které zahrnuje mimo jiné právo dílo rozmnožovat, rozšiřovat či vystavovat. Autor může rovněž jiné osobě udělit oprávnění k výkonu práva dílo užít, a to právě již zmíněnou licenční smlouvou. **I když svoji fotografii zveřejníte na internetu, neznamená to, že dáváte všem svolení k jejímu libovolnému užití.** Mnoho lidí se mylně domnívá, že fotografie, které se jim podaří stáhnout z internetu, mohou použít pro jakékoliv účely, aniž by k tomu byly splněny podmínky autorského zákona, ale není tomu tak.

Nevědomky se tak mohou dopustit neoprávněného užití fotografie a následně být nemile překvapeni, když vůči nim někdo začne uplatňovat nároky vyplývající z autorskoprávní ochrany. Neudělíte-li totiž oprávnění k užití vaší fotografie, mohou ji třetí osoby užít jen na základě zákona, a to za podmínek volného užití nebo zákonné licence – např. pro zpravodajské účely. Právě volné užití bude představovat nejčastější případ, kdy smí vaše fotografie užívat třetí osoby bez vašeho souhlasu. Mohou tak ale činit pouze pro osobní potřebu a nikoliv s cílem hospodářského nebo obchodního prospěchu.

Co je a není neoprávněné užití fotografie

Abychom byli konkrétnější – pokud si někdo kopie vašich fotografií pověsí doma na stěnu, do vašeho autorského práva nezasahuje. Nemůže je ale naopak použít například na reklamní materiály k propagaci svých výrobků. Stejně tak by vyžadovalo vaše svolení, pokud by chtěl někdo vaše fotografie využít jako ilustrace k článku, který s vámi ani vaší tvorbou nesouvisí.

Pokud by ale naopak někdo psal o vás jako autorovi fotografií článek, recenzi na vaše dílo či odbornou publikaci, může využít zákonné možnosti takzvané citace a užít pro takové účely vaše fotografie. Samozřejmě i v případě takového užití musí být dodrženy zákonné podmínky, mimo jiné by mělo být uvedeno jméno autora či název díla.

Pokud někdo užije vaši fotografii bez vašeho souhlasu a současně nesplní některou ze zákonných výjimek z ochrany autorského práva, poskytuje vám autorský zákon několik prostředků obrany proti takovému užití vašeho díla.

- V první řadě máte nárok na určení vašeho autorství, tedy určení, že autorem fotografie jste právě vy.
- Dále se můžete domáhat zákazu neoprávněného zásahu do vašeho práva – můžete se tedy například domáhat zákazu vaší fotografii zveřejňovat.
- Z neoprávněného užití vaší fotografie vyplývá také nárok informační – můžete požadovat sdělení údajů o způsobu a rozsahu neoprávněného užití vaší fotografie – např. o původu neoprávněně zhotovené kopie vaší fotografie, o její ceně, o osobách, které se neoprávněného užití účastnily apod.
- V neposlední řadě se můžete domáhat odstranění následků zásahu do vašeho práva, např. stažení vašich fotografií z prodeje či zničení neoprávněně pořízených kopií vašich fotografií.

Požadovat můžete také přiměřené zadostiučinění za způsobenou újmu, a to omluvu, případně i zadostiučinění v penězích, pokud by omluva nebyla dostačující.

Náhrada škody za neoprávněné užití fotografie

Zajímat by vás mohlo také to, že kromě shora uvedených nároků vám zůstává zachováno také právo na náhradu případně vzniklé škody a na vydání bezdůvodného obohacení. Náhrada škody v podobě ušlého zisku může být určena jako výše odměny, která by byla obvyklá za získání licence k takovému užití díla, kterého se narušitel dopustil. Bezdůvodné obohacení si můžeme zjednodušeně představit jako užitek, který někdo získal tím, že neoprávněně nakládal s vaší fotografií.

Právě toto bezdůvodné obohacení představuje částku, kterou často požadují různé fotobanky či společnosti je zastupující, pokud zjistí, že někdo neoprávněně užívá jejich fotografie např. na svých internetových stránkách. Výše bezdůvodného obohacení pak činí dvojnásobek odměny, která byla za získání takové licence (tj. oprávnění k užití díla) obvyklá v době neoprávněného nakládání s dílem.

Pokud zjistíte, že Vaši fotografii někdo neoprávněně užívá, doporučujeme následující postup:

1. V první řadě je důležité opatřit si dostatek podkladů k tomu, abyste byli neoprávněné užívání vaší fotografie schopni prokázat. Pokud je fotografie neoprávněně užita na internetových stránkách, bude vhodné uložit si printscreen předmětných stránek, pro jistotu si je i vytisknout. Pokud je užívána jinde než na internetu, tak udělat další kroky – např. uschovat si plakáty, na kterých je neoprávněně užita, vše nafotit, zajistit si další osoby, které budou moci případně dosvědčit, jak byla daná fotografie užita apod.
2. Dalším krokem bude zaslat takové osobě písemnou výzvu, aby svého jednání zanechala, přičemž v takové výzvě můžete současně uplatnit některé další, shora

uvedené nároky, např. právo na vydání bezdůvodného obohacení.

3. Pokud by zaslané výzvě nebylo ze strany narušitele vyhověno, nezbyvá, než se vašich nároků domáhat soudní cestou.
4. Pokud byste si nebyli jisti, jak výzvu formulovat, doporučujeme obrátit se na advokáta, kterým se v této věci můžete nechat zastoupit, navíc výzva zaslaná advokátem může na některé osoby působit více „motivačně“. V případě vymáhání nároků prostřednictvím soudního řízení je již zastoupení advokátem více než vhodné.

Zdroj: E15

JAK TO VIDÍ VLADIMÍR RENČÍN

S laskavým svolením autora

ZPRÁVA O SITUACI NA ČESKÉ POLITICKÉ SCÉNĚ
JE SIMULTÁNNĚ TLUMOČENA DO ZNAKOVÉ ŘEČI.

DIVALELNÍ PŘEDSTAVENÍ „PÁTÁ DOHODA“

Komora soudních tlumočnicků ČR ve spolupráci s Českou komorou tlumočnicků znakového jazyka připravila začátkem ledna na Novotného lávce v Praze velmi žádané divadelní představení s Jaroslavem Duškem „Pátá dohoda“. Představení bylo opět jen pro členy obou komor a jejich blízké a bylo tlumočeno do českého znakového jazyka.

N. Hynková Dingová, soudní tlumočnice českého znakového jazyka, bravurně tlumočí vystoupení J. Duška.

Z DAŇOVÉHO SEMINÁŘE PRO TLUMOČNÍKY A PŘEKLADATELE

Ze semináře, který se konal 15. února 2014 v Praze, přinášíme přehled nejdůležitějších upozornění pro tlumočnický a překladatelský pro plnění daňových povinností v roce 2013 a novinky pro rok 2014

Alena Foukalová

Daň z příjmů 2013

Po delší době dochází ke změně sazby daně z příjmů – od 1. 1. 2013 bylo zavedeno tzv. **solidární zvýšení daně ve výši 7 %** u příjmů dle §§ 6 a 7 (příjmy ze závislé činnosti a příjmy z podnikání), a to pokud je součet základů daně z těchto příjmů vyšší než 48 násobek průměrné mzdy (pro rok 2013 je tento limit ve výši 1 242 432 Kč). V souvislosti s touto daní bylo také doplněno ustanovení o osobách povinných podat příznání: splní-li podmínky pro uplatnění solidárního zvýšení daně zaměstnanec, je povinen sám podat příznání k dani z příjmů.

Pro rok 2013 platí stejný výdajový paušál jako v roce 2012 – tedy **40 %** z dosažených příjmů v případě soudního tlumočení (příjem dle § 7 odst. 2 písm. c) ZDP), maximální výše paušálních výdajů je nově stanovena na **800 000 Kč**. Paušální výdaje v neohrazené výši se sazbou 60 % z dosažených příjmů v případě překladů a tlumočení prováděného na základě živnostenského oprávnění (§ 7 odst. 1 písm. b) ZDP). Nově platí, že poplatník, který uplatní výdajový paušál, a to jak u příjmů z podnikání, tak u příjmů z pronájmu, nemá nárok na uplatnění slevy na dani na vyživované **dítě a manželku**, a to v případě, že jsou zisky z těchto činností vyšší než 50 %

celkového základu daně. Lze dovodit, že toto neplatí pro spolupracující osoby, na které jsou převáděny příjmy a výdaje.

V roce 2013 si odečtete na poplatníka **24 840 Kč** a na dítě **13 404 Kč**. Na dobu tří let (2013–2015) byla pozastavena platnost povinnosti zdaňovat penze v případě, že příjmy po odečtu výdajů dle §§ 6, 7 a 9 ZDP (zaměstnání, podnikání, pronájem) přesáhly 840 000 Kč. Zdaňuje se ovšem částka důchodu, která přesáhne **288 000 Kč** = 36 násobek minimální mzdy, od 1. 1. 2014 je to pak v souvislosti se zvýšením minimální mzdy na 8 500 Kč částka **306 000**. Pozor! Neplést minimální mzdu s nejnižší úrovní zaručené mzdy, která je odstupňována do 8 tříd.

Standardní možnosti uplatnění daňově uznatelných výdajů v roce 2013:

- Při použití paušálního výdaje na dopravu (5 000 / měsíc) u automobilu zahrnutého do obchodního majetku lze současně účtovat o výdajích na opravy a údržbu, daňových odpisech, nájemném (leasingu), pojistném, dálniční známce a poplatcích, silniční dani atd.. Součástí paušálního výdaje jsou naproti tomu výdaje na pohonné hmoty a parkovné a o těchto výdajích tedy nelze daňově účinně účtovat – § 24 odst. 2 písm. zt) a § 25 odst. 1 písm. x). Předpokladem je, že vozidlo nebylo přenecháno ani po část měsíce k užívání jiné osobě. U vozidla, které poplatník používá i soukromě, může uplatnit výdajový paušál na dopravu ve výši 4 000 Kč/měsíc (= 80% paušálu a ve stejném poměru se krátí i odpisy, ostatní výdaje se krátí podle poměru kilometrů najetých soukromě a služebně). Zvolený způsob uplatňování výdajů na dopravu nelze po celé zdaňovací období měnit. Paušální výdaj lze uplatnit maximálně u tří aut. U aut nezahrnutých do obchodního majetku se má za to, že nad rámec paušálního výdaje lze uplatnit základní sazbu náhrady za ujetý kilometr (pro rok 2013 je to 3,60 Kč), ovšem pouze za předpokladu, že bude vedena evidence jízdy. Paušální výdaj je zároveň běžnou součástí daňových výdajů, nikoli položkou upravující základ daně.
- Sleva na poplatníka bude v roce 2013 opět ve výši 24 840 Kč, tedy na stejné úrovni jako v roce 2012, sleva na dítě je rovněž stejná ve výši 13 404 Kč/rok. Lze uplatnit daňový bonus do max. výše 60 300 Kč, ale poplatník musí mít v tom roce příjmy alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy (48 000 Kč).
- Limit omezující použití dohody o provedení práce je 300 hodin ročně u jednoho zaměstnavatele. Zároveň tyto dohody podléhají od příjmu nad 10 000 Kč/měs odvodům sociálního a zdravotního pojištění. Dohody o provedení práce dle nového občanského zákoníku nemusejí být písemné (ale pro prokázání pracovní

právního vztahu velice doporučuji, aby byly) a musí být veden mzdový list. Zdanění dohod se řídí tím, zda zaměstnanec podepíše či nepodepíše „Prohlášení“. V případě, že nepodepíše, zdaňuje se částka do **10 000 Kč** srážkovou daní (platí od 1. 1. 2014). Novinkou je možnost **započíst takto sraženou daň** na konci roku v rámci přiznání.

- Změna náhrad cestovních výdajů pro rok **2014**: **stravné 5–12 hodin – podnikatel nemá nárok na stravné, 12–18 hodin 102 Kč** (bylo 100 Kč), **nad 18 hodin 160 Kč** (bylo 157 Kč). Základní náhrada za používání motorového vozidla je **3,70 Kč/km** (bylo 3,60 Kč/km). Změnily se průměrné ceny pohonných hmot, které se používají pro výpočet cestovních náhrad v případě, že podnikatel neprokazuje jejich nákup účtenkami. Nově pro rok 2014: **BA 95 35,70 Kč/l** (bylo 36,10 Kč/l), **nafta 36,00 Kč/l** (bylo 36,50 Kč/l). Sazby zahraničního stravného jsou vyjmenovány tradičně ve vyhlášce vydané Ministerstvem financí, která pro rok 2014 má číslo 354/2013. Příklad: Slovensko 35 EUR/den, Belgie, Francie, Lucembursko, Itálie, Německo 45 EUR/den, Španělsko 40 EUR/den.
- Zároveň je už od roku 2012 uplatňována novinka: krácení stravného v případě poskytnutí bezplatného jídla až do výše 25% za každé bezplatně poskytnuté jídlo. Rozhodne-li zaměstnavatel o výši krácení stravného před zahájením pracovní cesty, může být krácení nižší. Povinnost krácení stravného platí i v případě, kdy je snídaně již zahrnuta v ceně ubytování. Stravné zaměstnanci nepřísluší vůbec, pokud mu během pracovní cesty, která trvá 5 až 12 hodin, byla poskytnuta 2 bezplatná jídla, 12 až 18 hodin, byla poskytnuta 3 bezplatná jídla. Při zahraničních pracovních cestách pak je nárok na stravné: **1–12 hodin** trvání cesty ve výši 1/3 sazby stravného, **12–18 hodin** ve výši 2/3 sazby stravného, za **18–24 hodin** se poskytuje plná hodnota stravného. Poskytnutí kapesného se při zahraničních pracovních cestách toto ustanovení nedotýká: bude nadále vypočítáváno z hodnoty stravného před krácením.
- V roce 2013 se vrátila daňová diskriminace důchodců: přišli o možnost uplatňovat slevu na poplatníka. Určitě nedoporučuji obcházet toto ustanovení tím, že bylo pobírání důchodu na několik dní od 1. ledna přerušeno – státní správa to kvalifikuje jako zneužití práva.
- Nešlo přehlédnout, že s účinností od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2015 platí tzv. „**solidární zvýšení daně**“ ve výši 7% u příjmů přesahujících 48 násobek průměrné mzdy (pro rok 2013 je to 1.242.432 Kč). Pro zaměstnance, kterým bude solidární zvýšení daně, byť v jednom měsíci v roce zúčtováno platí, že musejí sami podat přiznání k dani z příjmů.

Autorka článku A. Foukalová, členka prezidia Komory daňových poradců ČR a daňová poradkyně

K seminářům komory patří i osvěžení a možnost promluvit si s kolegy

Placení a podání přiznání daně z příjmů za rok 2013: bez daňového poradce je to 1. duben 2014, zpracovává-li daňový poradce, pak 1. červenec 2014. Je lhotečné, kdy je v průběhu měsíců do tohoto termínu přiznání podáno, daň je stále splatná k onomu určenému datu.

Další novinky 2014

Významnou změnou je od **1. 1. 2014** fakt, že příjmy z darování a dědictví přešly pod režim zákona o daních z příjmů. U fyzických osob je osvobozeno **přijetí daru** od osob v linii přímé a vedlejší (§ 10 odst. 3 písm.d) ZDP) a od osoby, s níž obdarovaný žil nejméně rok ve společné domácnosti. Možnost osvobození mají také ti, kteří dar použijí na zvýšení kvalifikace, studium, léčení, sociální služby, zdravotní pomůcky nebo obecně na humanitární či charitativní účel (např. útulky) – § 4a ZDP. Všechny **dary, které nesplní podmínky osvobození, zdaňují fyzické osoby daní z příjmu** (základ daně dle § 10) ve výši 15 %. U fyzických osob je zcela osvobozeno přijetí dědictví či odkazu.

Pro dárce – fyzické osoby – se zvedla horní hranice poskytnutého daru z 10 % na 15 % základu daně, pro právnické osoby se zvýšila z 5 % na 10 %. Podmínky pro možný odečet darů od základu daně zůstávají podobné jako v minulých letech, tedy vzdělání, výzkum, charita, zdravotnictví, ekologie atd.

Zvýšila se i hranice pro autorské honoráře, z nichž je placena daň zvláštní sazbou, a to ze 7 000 Kč měsíčně od jednoho plátce na 10 000 Kč. Tyto honoráře zároveň nepodléhají odvodu DPH a zmizela také podmínka, že to mohou být pouze honoráře za příspěvky do novin, časopisů, rozhlasu a televize.

Zvýšil se limit příležitostných příjmů podle § 10 (příležitostné činnosti, zděděná práva, prodej obchodních podílů, výhry atd.) z 20 000 na 30 000 Kč.

Platí, že příjmy studentů získané v rámci školní praxe (§ 6 odst. 9 písm. l) jsou osvobozeny od daně a nepodléhají ani odvodům na sociální a zdravotní pojištění.

K velké změně došlo také u daně z převodu nemovitostí, zákon tuto daň upravující od roku 1993 byl zcela zrušen a nahrazen novým. Sazba i poplatník zůstali stejní (4 % a prodávající, kupující je ručitelem, pokud se strany nedohodnou jinak), došlo však k mnoha změnám při stanovení jejího základu, a to zejména v souvislosti s novým občanským zákoníkem. Nově je zaveden pojem **směrná hodnota** a budou zde figurovat další ceny pro její stanovení (srovnávací, zjištěná a zvláštní), takže stanovení základu daně pro tuto daň nebude jednoduchou záležitostí. Nově nebudou muset manželé podávat při prodeji dvě přiznání, ale pouze jedno za oba.

Placení daní a pojistného

Platí, že se za den platby daně a pojistného považuje den, kdy jsou peníze připsány ve prospěch účtu příslušné instituce. To znamená, že musíte dát příkaz k úhradě daně či pojistného alespoň dva pracovní dny před termínem, kdy mají být zaplacený. Daň je splatná v termínu pro podání přiznání, tedy k 1. 4. nebo k 1. 7. bez ohledu na to, kdy přiznání podáte.

Sociální pojištění

Novou výši záloh na sociální pojištění 2014 budete platit až po podání přehledu. Splatné jsou do 20. dne následujícího měsíce. Přehled se podává do 30 dnů, kdy MĚLO být nebo BYLO podáno přiznání (tedy buď od 1.4. nebo 1.7. pro ty, kteří mají daňového poradce), doplatek pojistného je splatný do 8 dnů po podání přehledu. Minimální záloha pro OSVČ je 1 890 Kč (zvýšení z 1 836).

Zdravotní pojištění

Novou výši záloh na zdravotní pojištění 2014 budete platit po podání přehledu, platíte-li však minimální zálohu, tak už

za leden 2014 jste byli povinni ji zvýšit z původních 1 748 Kč na 1 752 Kč. Splatné jsou od 1. dne měsíce, na který se platí, do 8. dne následujícího měsíce. Nedoplatek zdravotního pojištění je splatný do osmi dnů po podání Přehledu. Povinnost podat přehled je nejpozději do 30 dnů od termínu pro podání přiznání, tedy 1. 5. 2014 a 30. 7. 2014.

DPH

Sazby DPH od 1. 1. 2014 zůstávají stejné: snížená sazba 15 %, základní sazba 21 %.

Počínaje 1. lednem 2013 platí nová právní úprava: pokud poskytnete službu do zahraničí (tj. překlad nebo tlumočení osobě, která je **podnikatelem ze státu EU** a nemá na území ČR provozovnu), nemusíte se dnem poskytnutí této služby zaregistrovat jako plátc DPH, ale jako tzv. **Identifikovaná osoba**. Znamená to poměrně značnou úlevu, protože podáváte jen souhrnné hlášení (podává se pouze elektronicky) a přiznání k DPH jen za ta plnění do zahraničí (a pouze za období, kdy jste je uskutečnili), v ostatním se plátcem nestáváte. Identifikovanou osobou se rovněž stanete a jste povinni se zaregistrovat v případě, když přijmete službu od podnikatele z EU. Pozor na text daňového dokladu vystaveného do zahraničí: nově jste povinni na něj uvést text: **Daň odvede zákazník a odkaz na příslušné ustanovení zákona, kde se nachází místo plnění (§ 9 odst. 1).**

Pokud má zahraniční firma u nás provozovnu – organizační složku – která má české IČO, pak není zahraniční podnikatel a poskytnutím služby této provozovně se plátcem DPH nestanete.

Poskytnete-li službu soukromé osobě (obecně nepodnikateli), např. tlumočíte-li na svatbě v zemi EU, povinnost registrace k DPH odpadá.

Plátcem se stanete, přijmete-li službu od zahraniční osoby povinné k dani, tedy od osob z jiných států než z EU. Stáváte se plátcem dnem přijetí této služby.

Důležité pro uplatňování DPH je **místo plnění**, protože předmětem DPH jsou pouze služby s místem plnění v tuzemsku. Určení místa plnění u služeb:

B2B (business to business) – místo plnění je vždy ve státě příjemce služby, uvádíte do přiznání do řádku osvobozených plnění, fakturujete bez DPH, podáváte souhrnné hlášení.

B2C (business to consumer) – místo plnění je vždy v tuzemsku, fakturujete tedy s DPH!

Od 1. 1. 2014 je významnou změnou skutečnost, že se stavba stává součástí pozemku v případě stejných vlastníků a v případě DPH je tak rozhodující daňový režim stavby pro obě komodity.

Při vystavování **daňových dokladů** na Vámi poskytnutou službu dejte pozor na datum jejich vystavení: obecně jste povinni je vystavit nejpozději do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění. Můžete je vystavit i před tímto dnem, pak je DUZP dnem vystavení dokladu. Pokud např. celý měsíc uskutečňujete tlumočení pro jednoho objednatele, můžete všechna plnění vyúčtovat na konci měsíce v jednom daňovém dokladu s datem uskutečnění posledním dnem v měsíci.

Novela zákona o DPH s účinností od 1. 4. 2011 **zrušila** daňové dobropisy a daňové vrubopisy a nazývá je **opravný daňový doklad**.

Od 1. 4. 2011 bylo zavedeno pravidlo, že odpočet daně můžete uplatnit **NEJDŘÍVE** v období, kdy došlo ke zdanitelnému plnění a **SOUČASNĚ** máte k dispozici daňový doklad. Finančnímu úřadu musíte být obě tyto skutečnosti schopni prokázat, takže nejjednodušší a nejlevnější varianta prokázání, kdy Vám doklad přišel, je orazítkovat daňový doklad datumkou „došlo dne“.

Záznamní povinnost k DPH

Byla zavedena novinka: v záznamní povinnosti již není potřeba uvádět název a sídlo dodavatele, ale jeho DIČ. U odběratelů zůstává stejné.

Byl zaveden institut **nespolehlivého plátce** a ruku v ruce ručení za daň jím neodvedenou. **POZOR! Týká se jen plátců DPH!** Ručíte pouze v případě, že jste věděli nebo vědět mohli, že daň nebude úmyslně zaplacená, ručíte však až od částky **700 tis. Kč** za jedno plnění. Ručíte v případě, že takto provedete úhradu nespolehlivému plátcovi nebo zaplatíte na jiný než zveřejněný účet.

Od 1. 1. 2012 vstoupilo v platnost ustanovení o tuzemském „reverse charge“ u stavebních prací. Znamená to, že poskytovatelé stavebních prací zařazených do statistické klasifikace CZ CPA pod kódy 41–43 budou vystavovat daňové doklady v případě, že je odběratelem plátce DPH bez DPH. Daň je pak povinen vypořádat ve svém přiznání příjemce této služby, pokud výslovně neprohlásí, že předmětnou stavbu nebude využívat k ekonomické činnosti, a společně s tímto vypořádáním zaslat elektronické hlášení finančnímu úřadu o rozsahu těchto prací.

Účetní versus daňové doklady

Daňový doklad vystavuje pouze plátc DPH a musí dle zákona o DPH obsahovat následující náležitosti:

1. Daňový doklad musí obsahovat tyto údaje:
 - a) označení osoby, která uskutečňuje plnění,

- b) daňové identifikační číslo osoby, která uskutečňuje plnění,
 - c) označení osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje,
 - d) daňové identifikační číslo osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje,
 - e) evidenční číslo daňového dokladu,
 - f) rozsah a předmět plnění,
 - g) den vystavení daňového dokladu,
 - h) den uskutečnění plnění nebo den přijetí úplaty, pokud před uskutečněním plnění vznikla povinnost ke dni přijetí úplaty přiznat daň nebo přiznat uskutečnění plnění, pokud se liší ode dne vystavení daňového dokladu,
 - i) jednotkovou cenu bez daně a slevu, není-li obsažena v jednotkové ceně,
 - j) základ daně,
 - k) sazbu daně,
 - l) výši daně; tato daň se uvádí v české měně.
2. Daňový doklad musí obsahovat rovněž tyto údaje:
- a) odkaz na příslušné ustanovení tohoto zákona, ustanovení předpisu Evropské unie nebo jiný údaj uvádějící, že plnění je od daně osvobozeno, je-li plnění osvobozeno od daně,
 - b) „vystaveno zákazníkem“, je-li osoba, pro kterou je plnění uskutečněno, zmocněna k vystavení daňového dokladu,
 - c) „daň odvede zákazník“, je-li osobou povinnou přiznat daň osoba, pro kterou je plnění uskutečněno.
3. Daňový doklad nemusí obsahovat tyto údaje:
- a) daňové identifikační číslo osoby, pro kterou se plnění uskutečňuje, není-li jí přiděleno,
 - b) rozsah plnění a jednotkovou cenu bez daně a slevu, není-li obsažena v jednotkové ceně, pokud vznikla povinnost přiznat daň nebo přiznat uskutečnění plnění ke dni přijetí úplaty,
 - c) sazbu daně a výši daně,
 1. jedná-li se o plnění osvobozené od daně, nebo
 2. je-li osobou povinnou přiznat daň osoba, pro kterou je plnění uskutečněno.
4. Označením se pro účely daňových dokladů rozumí
- a) obchodní firma nebo jméno a příjmení, popřípadě název,
 - b) dodatek ke jménu a příjmení nebo názvu a
 - c) sídlo.

Od 1. 1. 2013 se elektronický daňový doklad stal naprosto rovnocenným s papírovým dokladem. Pouze musí být zaručena věrohodnost, neporušenost obsahu a čitelnost dokladu, což se dá zvládnout např. podepsáním dokumentu v .pdf formátu zaručeným elektronickým podpisem. Dále musí být tzv. auditní stopou prokázána souvislost mezi

Stručný přehled starých a nových pojmů souvisejících s rekodifikací soukromého práva

Původní znění	Nový ekvivalent používaný v daních
podnikání a jiná samostatná výdělečná činnost	samostatná činnost
pronájem	nájem
půjčka	zápůjčka
výpůjčka	výpůjčka i výprosa
nájemné finančního pronájmu s násl. koupí	finanční leasing
závazek	dluh
závazkový vztah	závazek (z nějž pak plyne jedné straně pohledávka a druhé straně dluh)
obchodní společnost	korporace
společník společnosti	člen korporace
sdružení bez právní subjektivity	společnost
účastník sdružení	společník společnosti
občanské sdružení	spolek
úvěry a půjčky	úvěrové finanční nástroje
dividenda	podíl na zisku
podnik	obchodní závod
nemovitost	nemovitá věc
daň z nemovitostí	daň z nemovitých věcí
místo podnikání	sídlo podnikatele
vlastník ve vztahu k odpisování majetku	odpisovatel
společná domácnost	společně hospodařící domácnost
lhůta	lhůta (nutně v tomto čase něco vykonat, ale odlišit od doby). V zákonu se většinou objevuje pojem doba
dědění nebo darování	bezúplatné nabytí
právní subjektivita	právní osobnost

dokladem a plněním (např. objednávka – daňový doklad). S tím také souvisí zrušení možnosti cokoli do daňového dokladu doplňovat (papírového i elektronického), a tedy jej měnit, např. dodatečně doplnit vaše DIČ.

Účetní doklad vystavuje neplátce DPH (např. nazvaný faktura, vyúčtování atd.) musí obsahovat:

- označení účetního dokladu,
- obsah účetního případu a jeho účastníky,
- peněžní částku nebo informaci o ceně za měrnou jednotku a vyjádření množství,
- okamžik vyhotovení účetního dokladu,
- okamžik uskutečnění účetního případu, není-li shodný s okamžikem podle písmene d),

f) podpisový záznam osoby odpovědné za účetní případ
Pozn.: osoba odpovědná za účetní případ je osoba, která o dokladu účtuje.

Při kontrole Vašeho účetnictví či daňové evidence se Vám může stát, že po Vás bude chtít finanční úřad účetní záznamy v elektronické podobě (formáty .doc, .xls, .pdf a jiné), pokud účetnictví či daňovou evidenci vedete na počítači. Má na to právo, takže nezapomeňte uchovávat účetní záznamy takovým způsobem, abyste je byli schopni finančním kontrolorům tři roky zpátky předložit. Pokud vedete „peněžní deník“ ručně, takovou povinnost nemáte.

ANGLIČTINÁŘI TENTOKRÁT V PRAZE

Pro soudní tlumočníky anglického jazyka se již stalo tradicí, že jeden z dubnových víkendů vyrazí na terminologický seminář. Po mnoha letech, kdy se seminář konal na různých místech naší vlasti, přišla letos řada na samotnou Prahu

Ondřej Klabal

Seminář se konal od 12. do 14. dubna 2014 v žižkovském hotelu Populus, který již dříve prověřili kolegové němčináři. Volba Prahy jako místa konání vedla k tomu, že mnoho z účastníků mohlo na seminář dojíždět, což je nepochybně výhodné a komfortní, ale na druhou stranu semináři ubírá jistý punc výletu někam „ pryč z Prahy“. Možná právě díky místu konání se seminář letos těšil mimořádně hojně účasti a dorazilo mnoho kolegů, kteří se „výjezdních“ akcí neúčastní. Zastoupení byli i interní překladatelé z vybraných advokátních kanceláří, jejichž postřehy k některým termínům byly zajímavým diskuzním příspěvkem.

Téma letošního semináře opět souviselo s rekodifikací českého soukromého práva, která vstoupila v účinnost k 1. lednu 2014. Tentokrát jsme se však ponořili do změn, které nová právní úprava přinesla v oblasti obchodního práva, které přišlo o svůj kodex, tj. obchodní zákoník, a je nyní upraveno v zásadě novým občanským zákoníkem, z něhož je do zákona o obchodních korporacích vyčleněna právní úprava obchodních společností a družstev. A právě na tzv. ZOK byl seminář zaměřen především. Stálou a osvědčenou lektorku našich kurzů, dr. Martu Chromou, letos doplňoval JUDr. Tomáš Horáček, Ph.D., specialista na obchodní právo z Právnické fakulty Univerzity Karlovy. Byl zvolen již osvědčený model, kdy nejprve právník vyložil

XV. Česko-anglický terminologický seminář se konal v dubnu 2014 v hotelu Populus v Praze

terminologické problémy, s důrazem na nové změny, týkající se českého práva, na něž plynule, někdy i interaktivně, navazoval výklad Marty Chromé, která nabízela a zdůvodňovala možná překladatelská řešení.

Vzhledem k tematickému zaměření semináře jsme se věnovali především ustanovením týkajícím se podnikatele a právnických osob obecně, jak je upravuje nový občanský zákoník, a následně pak postupně osobním a kapitálovým obchodním společnostem. V průběhu semináře jsme narazili na celou řadu termínů, u nichž si však na ustálený ekvivalent budeme muset počkat, než se ustálí praxe.

Příkladem může být termín *závod*, který nově nahrazuje dřívější *podnik*, a navíc tvoří další kolokace, jako je *ro-dinný* či *obchodní závod*. To jen jeden případ za všechny.

Velmi pozitivně bych hodnotil i lingvistická okénka, která pro nás dr. Chromá připravila a v nichž nás perfektně seznámila s vyjadřováním zákonných domněnek a jejich překladem či s užíváním modálního slovesa *shall* v anglických právních textech. Zajímavé možná je, že přestože je toto sloveso pro mnohé synonymem k právníké angličtině, přednášející nás od jeho užívání v překladech do angličtiny spíše zrazovala.

Seminář byl obsahově nabitý a snad nemluvím jen za sebe, když napíši, že byla škoda, když přišlo nedělní poledne a byl u konce. Dostalo se však i další tradici, a to, že se

nikdy nestihne vyčerpat celý program. Znalostichtivým pak lze doporučit letní intenzivní semináře v Kroměříži, které se letos konají v druhém červencovém týdnu.

Jak už to u takových akcí ale bývá, nešlo pouze o práci, ale i o setkání s kolegy, z nichž některé jsme neviděli od minulého semináře. K tomu byly vhodné at' již přestávky na kávu či obědy v hotelové restauraci, tak především společenský večer s rautem v sobotu večer.

Velké poděkování za příjemný víkend si zasloužení nejen oba lektori, ale i hlavní organizátorka semináře Eva Gorgolová, bez níž bychom se takto setkávat a obohacovat nemohli.

Děkujeme a už teď se těšíme na příště!

3. ČESKO-NIZOZEMSKÝ SEMINÁŘ NA TÉMA TRESTNÍHO PRÁVA

Dne 27. dubna 2014 – netradičně v neděli – se konal v pořadí již třetí terminologický seminář pro překladatele a tlumočníky pracující s kombinací čeština-nizozemština

Catherina Van den Brinková Štifterová

I přesto, že se seminář konal v neděli, účastnilo se ho 19 účastníků, což je na seminář „malého jazyka“ hezký počet, přičemž někteří z nás na seminář přijeli ze zahraničí. Celý seminář byl tematicky věnován trestnímu právu a myslím, že jsme se všichni shodli, že jsme vlastně stihli probrat pouze zlomek. Zatímco právníci považují trestní právo za nejsnazší, protože z hlediska rozsahu primárních zdrojů je trestní právo v porovnání třeba s právem občanským skutečně „hubenouček“, pro překladatele a tlumočníky to určitě neplatí.

Přednášející na letošním semináři byla naše kolegyně paní Zuzana Baakman-Bečková, soudní překladatelka a tlumočnice působící od r. 1993 v Nizozemsku. Paní Baakman-Bečková složila tlumočnické zkoušky pro český jazyk (KTV) a je absolventkou postgraduálního studia SIGV (Institut pro soudní tlumočení a překlad). Pro SIGV paní Baakman-Bečková rovněž od 2008 vyučuje základy soudního tlumočení. Dopolední část semináře byla terminologicky zaměřená, přičemž však přednášející seznámila účastníky semináře i s procesními postupy, lhůtami apod., díky čemuž jsme si všichni mohli uvědomit rozdíly mezi situací v ČR a v Nizozemsku. Přednášející přitom vycházela

z látky, kterou přednáší budoucím soudním tlumočnickům a překladatelům v Nizozemsku. Paní Baakman-Bečková rovněž pro účastníky pečlivě připravila zajímavé podklady a zmínila i celou řadu pojmů, s nimiž se účastníci působící v ČR dosud nikdy nesetkali.

Odpolední část byla prakticky zaměřená. Účastníci měli příležitost vyzkoušet si tlumočení výsledku se zkušeným vyslyšajícím úředníkem kpt. Ing. Pavlem Kajnarem. Manžel paní Baakman-Bečkové laskavě souhlasil s tím, že bude vystupovat jako podezřelý. Tlumočit před kolegy a kolegyněmi vůbec není snadné, ale tlumočení simulovaného výsledku probíhalo opravdu v přátelské a tvůrčí atmosféře a myslím, že jsme se od sebe navzájem mnoho přiučili a ocenili celou řadu dobrých řešení. Všichni tlumočníci zvládli svou úlohu dobře, jak potvrdil i pan Baakman.

Závěrem snad ještě zmíním, že se všichni účastníci shodli na potřebě se vzdělávat a vyměňovat si zkušenosti a dokonce padl návrh, že by stálo za to uspořádat několikadenní seminář, kterého by se mohli zúčastnit i tlumočníci a tlumočnice z Belgie a Nizozemska.

ZÁPŮJČKA, VÝPŮJČKA A VÝPROSA, ANEB TERMINOLOGICKÝ SEMINÁŘ PRO PŘEKLADATELE A TLUMOČNÍKY POLSKÉHO JAZYKA

V sobotu 17. května 2014 se v prostorách Filozofické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě konal již VIII. česko-polský terminologický seminář věnovaný novému občanskému zákoníku

Katarzyna Filgasová

Účastníky přivítala Eva Gorgolová, předsedkyně KST ČR, dále PhDr. Jiří Muryc, Ph.D., vedoucí Katedry slavistiky FF Ostravské univerzity, a samozřejmě i organizátorka semináře Ing. Alexandra Sedunková, členka představenstva KST ČR. Semináře se zúčastnilo celkem 19 tlumočnicků z České republiky a Polska.

Program byl rozdělen do několika částí. První přednášející byla Mgr. Eva Hila, bilingvní advokátka, absolventka Právnické fakulty Jagellonské univerzity v Krakově. Tato

část semináře byla věnována novým pojmům z občanského práva. Lektorka fundovaně odpovídala na celou řadu terminologických dotazů kladených účastníky v průběhu školení.

Další částí semináře byla přednáška Mgr. Iwony Imioło, soudní tlumočnice jazyka českého a slovenského z Krakova, konzultantky Státní zkušební komise polského Ministerstva spravedlnosti pro jazyk český. Tato prezentace byla věnována komparaci právního postavení soudních tlumočnicků v Polsku, v České republice a na Slovensku. Poslední částí semináře byl společný překlad několika textů z a do jazyka polského, vedený pořadatelkou semináře, Ing. Alexandrou Sedunkovou.

Trvalý zájem soudních tlumočnicků jazyka polského zřetelně poukazuje na nezbytnost pokračovat ve vzdělávacích akcích tohoto typu.

Katarzyna Filgasová, soudní tlumočnice jazyka polského, která tento článek připravila se zúčastnila semináře nejen jako členka KST ČR, ale i jako místopředsedkyně spřátelené JTP.

A. Sedunková, členka představenstva KST ČR a poradního sboru u KS v Hradci Králové

Přednášející E. Hila, advokátka (vlevo)

Účastnice VII. česko-polského terminologického semináře v Ostravě s přednášející I. Imioło (vpravo)

KONFERENCE FIT V BĚLEHRADĚ – SLASTI A STRASTI SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ

Výbor pro právní překlady a soudní tlumočení FIT organizuje zhruba každé dva roky fórum, které se zabývá aktuálními otázkami v oblasti soudního tlumočení a překladů. Tentokrát se fórum konalo v Bělehradě, hlavním městě Srbska

Ilona Šprcová

Ve dnech 19. – 21. září 2013 jsem se zúčastnila 11. mezinárodního fóra „Život tlumočnicků a překladatelů – slasti a strasti“, pořádaného Výborem pro právní překlady a soudní tlumočení FIT ve spolupráci s Asociací vědeckých a technických překladatelů Srbska (UPIT) pod záštitou FIT a EULITA.

Bohužel, letadlo, kterým jsem do Bělehradu cestovala, mělo několikahodinové zpoždění. Proto jsem nestihla seznávací setkání – recepci v sídle srbské Asociace vědeckých a technických překladatelů, které bych byla bývala ráda navštívila, abych viděla, jaké zázemí má srbská asociace. Samotná konference se pak konala v hotelu Park, kde byla většina účastníků také ubytována.

Konferenci zahájil **státní tajemník Ministerstva spravedlnosti Srbska pan Danilo Nikolić**. Ve svém úvodním projevu zmínil existenci zákona o soudních tlumočnících, podmínku vysokoškolského vzdělání a splnění dalších podmínek pro jmenování soudním tlumočnickem. V Srbsku je registrováno 2100 soudních tlumočnicků, z nichž 1200 působí v Bělehradě. Tento počet se jeví vysokým, proto je potřeba, aby vyšší soudy stanovily své potřeby ohledně tlumočení. Poté bude přistoupeno k přezkoušení stávajících tlumočnicků. Ministerstvo si od tohoto kroku slibuje omezení počtu tlumočnicků, včetně následné úpravy sazeb. V závěru svého vystoupení uvedl, že Srbsko se potýká s velkými finančními problémy v justici a apeloval na tlumočníky, kteří jsou k jednotlivým případům jmenováni ex-officio, aby dočasně akceptovali honoráře ve výši 40 % stanovených sazeb.

Další vystupující, dočasně zastupující **předseda Vrchního soudu v trestních záležitostech pan Zoran Pašalić**, uvedl, že Vrchní soud zastřešuje zhruba 1/3 soudců. V Srbsku platí 371 zákonů, které se týkají trestních věcí, z čehož plyne nutnost specializace. Hodně kapacit spotřebovávají překlady rozsudků, velké množství představují překlady rozsudků Evropského soudního dvora. Srbsko

je díky své poloze tranzitní zemí, z čehož plyne zvýšené množství dopravních přestupků cizinců, které je potřeba řešit rychle. V poslední době se zvyšuje počet imigrantů z Afriky a Asie, kteří se přes Srbsko snaží dostat dále do Evropy. Velkou zátěží je pro soudy i tlumočení mezi bosenštinou, srbsštinou a chorvatštinou. Ačkoliv jsou si tyto jazyky velmi blízké, ba dalo by se říci, že se téměř neliší, nebo se liší jen v maličkostech, v souvislosti se vznikem nových států po rozpadu Jugoslávie zneužívají někteří pachatelé situace a trvají na tlumočení do jazyka svého státu, čímž značně protahují trestní řízení a zvyšují jeho náklady.

Ingemar Strandvik z Generálního ředitelství pro překlady EK hovořil o vzrůstající poptávce po překladech v rámci EU. Právní překlady přímo ovlivňují život, a někdy i svobodu lidí. Právě proto byla přijata Směrnice o právu na překlad v trestním řízení. Zmínil tendenci k outsourcingu právních překladů. Outsourcing sám o sobě není problém, ale postupy zadávání veřejných zakázek (public procurement procedures) jsou problémem! Je potřeba provést důkladnou analýzu, jaký statut mají právní překlady, jaké jsou rozdíly mezi jednotlivými státy a je potřeba zaměřit se na právní překladatele jako na specializovanou profesi!

Monique Rouzet Lelievre, spolupředsedkyně Výboru pro právní překlady a soudní tlumočení FIT, přečetla **dopis zaslaný Marion Boers, předsedkyní FIT** (zároveň výkonná ředitelka SATI – South African Translators' Institute). Marion Boers v něm uvedla, že tento výbor (Výbor pro právní překlady a soudní tlumočení), který pravidelně každé 2 roky organizuje fórum zaměřené na problematiku právních překladů a tlumočení, je nejúspěšnějším výborem FIT. Organizace takovýchto setkání je nutná, protože práce soudních tlumočnicků a překladatelů je velice odpovědná

a představuje významnou podporu pro jednání a rozhodování soudů a dalších státních orgánů.

Ljiljana Blagojević, asistentka ministra spravedlnosti Srbska ve svém projevu mimo jiné uvedla, že kapitola 23 Ústavy Republiky Srbsko zakotvuje právo na spravedlivý proces, z čehož plyne význam tlumočení v případě soudního jednání, jehož účastníci hovoří pouze cizím jazykem.

Dragić Vukićević, generální tajemník Asociace vědeckých a technických překladatelů Srbska (UPIT), ve svém vystoupení připomněl, že poslední taková mezinárodní konference se v Bělehradě konala v r. 1990 – tehdy ještě v Jugoslávii. Asociace vědeckých a technických překladatelů byla založena již v roce 1960. Sdružuje tlumočníky a překladatele 43 jazyků v několika sekcích – překlady a tlumočení přírodních věd, ekonomiky, technických věd, politických témat a právních textů. Již v roce 1978 ocenilo zasedání UNESCO kvality tlumočnické školy v Bělehradě. Ale po rozpadu Jugoslávie a po občanské válce přišlo do Srbska velké množství utečenců z jiných částí bývalé Jugoslávie. Tito nekvalifikovaní překladatelé a nové agentury podřívají profesionální práci tlumočnicků, což vede ke zhoršování podmínek práce tlumočnicků a překladatelů. Vláda také nečiní žádné kroky ke zlepšení postavení tlumočnicků a překladatelů, kteří musí tvrdě bojovat o své postavení a neustále zdokonalovat své dovednosti.

Liese Katschinka, prezidentka EULITA a místopředsce rakouské Asociace soudních tlumočnicků, se podivila nad uváděnými počty tlumočnicků v Srbsku (2100 celkem, z toho 1200 v Bělehradě) v porovnání s Rakouskem, které je z hlediska počtu obyvatel srovnatelné se Srbskem (8,5 mil. v Rakousku oproti 7,5 mil. obyvatel v Srbsku), kde je celkem registrováno soudy všeho vřady 800 tlumočnicků.

Následovala prezentace **Ingemara Strandvika** manažera pro kvalitu Generálního ředitelství Evropské komise pro překlady. Již od počátku vzniku Evropského hospodářského společenství určovalo Nařízení č. 1/58, které závazné dokumenty musí být překládány do všech národních jazyků společenství, ze kterého se později vyvinula Evropská unie. Z toho od počátku plyne potřeba kvalitních překladů. V současné době je v EU uplatňována tzv. mnohojazyčná legislativní normotvorba (*multilingual lawmaking*). To znamená, že všechny oficiální jazyky mají stejný formální statut a vydané dokumenty jsou rovnocennými autentickými jazykovými verzemi, tzn. že se nejedná o překlady. Evropské právo je právním řádem samo o sobě, ale zároveň je začleněno do národních právních systémů jednotlivých členských států. Z toho plyne požadavek, aby „texty říkaly

stejně věci“. Otázka zní: Co má být stejné? Slova? Smysl? Záměr? Právní účinek? Terminologie je v právních překladech velkým problémem, protože v různých jazycích mají jednotlivé termíny rozdílné právní účinky, z nichž plynou rozdílná práva a povinnosti. Proto je potřeba provést koncepční analýzu právních termínů v jednotlivých jazycích. Texty by měly fungovat jako originály „v největší možné míře“.

Fotini Apostolou z Řecka hovořila o problematice komunitního tlumočení v Řecku. Uváděla rozdíl mezi pojmem „soudní tlumočnick“ či „tlumočnick veřejné správy“ (Public Service Interpreter), používaným v některých státech s jasně stanoveným obsahem, statutem a standardy práce, a termíny užívanými v poslední době k označení jiných tlumočnicků, hlavním účelem jejichž práce je zprostředkování komunikace mezi imigranty a úředníky státní/veřejné správy – „cultural mediator“ (kulturní mediátor), „intercultural mediator“ (interkulturní mediátor), „intercultural intermediary“ (kulturní zprostředkovatel), „community interpreter“ (komunitní tlumočnick) nebo „social interpreter“ (sociální tlumočnick), případně jen „mediator“ (zprostředkovatel komunikace). Všechny tyto pojmy se objevily nově po r. 2007 v důsledku zřízení Evropského fondu pro integraci občanů třetích zemí (European Fund for the Integration of Third Country Nationals). Pro všechny tyto tlumočnický je typická kulturní a etnická blízkost s osobami, jimž je tlumočeno, a jejich práce v sobě slučuje působení sociálního pracovníka a tlumočnicka zároveň. Problém spočívá v tom, že výsledkem jejich práce jsou často texty, které nejsou přesným překladem, přesnou kopií originálního textu, ale jsou v nich promítnuty subjektivní názory a životní zkušenosti tlumočnicka. Toto je však zcela v rozporu s etickým kodexem soudních tlumočnicků i kodexem tlumočnicků veřejné správy. Rozšiřující se využívání služeb těchto tlumočnicků (komunitních tlumočnicků) ve skutečnosti podřívá profesionální pozici a status soudních tlumočnicků.

Barbara Rován, předsedkyně Sekce soudních tlumočnicků Asociace vědeckých a technických překladatelů Slovinska, v diskusi upozornila na předpoklad, který běžně panuje, že po několika letech působení těchto tlumočnicků ve sféře komunitního tlumočení se z nich stanou „běžní“ tlumočnicki či dokonce soudní tlumočnicki, z čehož plyne velké nebezpečí nízké profesionality a nízké kvality práce profesionálních/soudních tlumočnicků do budoucna.

Borislava Šašić spolu s **Ljubomirem Vukosavljevićem** z Mezinárodního soudního tribunálu OSN pro bývalou Jugoslávii představili práci tlumočnicků tohoto tribunálu. Obviněný má právo být informován o všem, co soud

projednává, v jazyce, kterému rozumí. Proto se překládají veškeré důkazní materiály, veškerá svědectví, podání, korespondence mezi stranami a soudem, přepisy ze zasedání soudu. Pro soud pracují tlumočníci a překladatelé na plný úvazek, pracují v týmech, což jim umožňuje konzultovat terminologické a překladatelské problémy. Oficiálními jazyky tribunálu jsou angličtina a francouzština, pracovními jazyky pak bosensština, chorvatština, srbština, dále albánština a makedonština.

Liese Katschinka, prezidentka EULITA, ve svém příspěvku na téma Profese soudních tlumočnicků a překladatelů a jejich status hovořila o Směrnici 2010/64 o právu na tlumočení a překlady v trestním řízení a jejím dopadu na status soudních tlumočnicků a překladatelů. Tato směrnice měla být implementována do národní legislativy členských států EU do 27.10.2013 a do 27.10.2014 by měla být vypracována zpráva o její implementaci. Na implementaci směrnice se zaměřil i projekt TRAFUT. Problémem směrnice je skutečnost, že se nevztahuje na policii, protože činnost policie spadá do sféry působnosti ministerstev vnitra a ne ministerstev spravedlnosti.

Soudní tlumočníci a překladatelé mají v různých státech EU různé postavení. V některých státech je jejich činnost regulována zvláštními zákony, např. v Rakousku, Polsku, Slovensku či v ČR. V Německu existuje 16 systémů, v Řecku má každý soud svůj vlastní systém soudních tlumočnicků, v Itálii neexistuje žádná legislativa, která by činnost soudních tlumočnicků upravovala. Měla by být přijata jednotná kritéria pro zařazení do seznamu soudních tlumočnicků. Především: jmenování by nemělo být doživotní, mělo by být obnovováno na základě přezkoušení či absolvovaného školení. To by jistě přispělo i ke zvýšení profesionálního statusu soudních tlumočnicků a překladatelů. Všeobecně se dá říci, že evropské směrnice jsou dobrými legislativními dokumenty, ačkoliv někdy působí kontraproduktivně. Např. zrušení požadavku na ověřené překlady určitých veřejných dokumentů, včetně důkazů v soudních řízeních.

Nebezpečnou praxí se stává outsourcing překladatelských služeb prostřednictvím agentur. Zde je potřeba dosáhnout revize schválených postupů pro zadávání veřejných zakázek (*public procurement procedures*). Tlumočníci jsou většinou OSVČ pracující pro soudy, nejsou zaměstnanci soudů. Z toho plynou otázky sociálních jistot a sociálního zabezpečení tlumočnicků. Co se týče odměňování soudních tlumočnicků a překladatelů, je potřeba v celoevropském měřítku zavést oficiální schémata/systémy odměňování, ale především je potřeba v národních rozpočtech vyhradit příslušné prostředky na náležité odměňování soudních

tlumočnicků a překladatelů. Z tohoto hlediska by také měl být zohledněn rozdíl mezi tlumočením v trestních a civilních kauzách.

EULITA v současné době ve spolupráci s EK rozjíždí projekt celoevropské databáze soudních tlumočnicků a překladatelů. Problémem v oblasti soudního tlumočení se jeví příliš malá koordinace mezi soudními orgány a tlumočníky. Také náklady na soudní tlumočení jsou problémem. Směrnice uvádí, že ve výjimečných případech je možno místo písemného překladu použít tlumočení z listu, tj. ústní shrnutí obsahu textu a jeho převedení do cizího jazyka. Toho je v zájmu snížení nákladů soudních řízení hojně využíváno.

Pouze na některých univerzitách je zavedena specializovaná výuka soudního tlumočení a překladů. Tato výuka je však velmi často pouze abstraktní. Přednášející neznají praxi, nemají žádné praktické zkušenosti z tlumočení či překládání pro soudy, policii atd.

Dalším problémem je otázka efektivní komunikace soudců a soudních úředníků prostřednictvím tlumočnicků. Je potřeba jim neustále zdůrazňovat, že dobrý tlumočnick představuje pro řízení i úsporu času. Právě na řešení zmíněných otázek se hodlá zaměřit i projekt evropské databáze soudních tlumočnicků a překladatelů.

Prof. Stefanos Vlachopoulos z Řecka navázal na prezentaci Liese Katschinky a představil projekt spolufinancovaný EU mapující úroveň soudního tlumočení v Řecku. Projekt vycházel z teoretického popisu/definice soudního tlumočení a zaměřil se na posouzení skutečného stavu. V rámci projektu byl mezi odsouzenými cizinci v řeckých věznicích proveden průzkum, jehož výsledky jsou velmi zajímavé: 58 % respondentů tvrdilo, že při soudním jednání neměli žádného tlumočnicka, 43 % uvedlo, že tlumočení sice bylo, ale ne do jejich mateřského jazyka, 54 % tlumočnickovi nerozuměli, v 74 % nebyli předem informováni o tom, jak bude tlumočení probíhat, v 55 % případů se soudce obracel na tlumočnicka a ne na obviněného, v 70 % případů měli odsouzení pocit, že tlumočnick nebyl neutrální. Pouze 7 % respondentů bylo spokojeno s kvalitou tlumočení a 11 % by v případném dalším procesu žádalo stejného tlumočnicka. Dost tristi situace! (*Osobně se obává, že u nás by takovýto průzkum nedopadl o moc lépe.*)

O vyplnění stejného dotazníku byli poté požádáni policisté, prokurátoři a soudci. Až 49 % z nich uvádělo, že kvalita tlumočení byla neuspokojivá. V 10 % případů měli pracovníci justice pocit, že tlumočnick ne všemu rozuměl, a tudíž ne vše přeložil. Pouze v 5 % případů měli pocit, že bylo přeloženo

a ze strany účastníků řízení pochopeno vše. Že se obraceli na cizince a ne na tlumočníka, uvedlo méně než 5 % z oslovených pracovníků justice. Na dotaz, zda si tlumočník dělal poznámky, většina odpověděla, že většinou ne.

Profesor Vlachopoulos vyslovil domněnku, že daná situace vyplývá z nedostatečného uznání a odměňování práce soudních tlumočnicků. Chtějí-li soudy využívat služeb dobře vyškolených, vysoce kvalifikovaných tlumočnicků, musí jim vytvořit náležité podmínky pro jejich práci a také ji dobře zaplatit. Je potřeba si uvědomit, že práce špatného tlumočníka vede k nedůvěře v soudní systém a často i k nespravedlivému potrestání obviněných.

Alain Thomson z Asociace policejních a soudních tlumočnicků Velké Británie (APCI) v zastoupení předsedy asociace Geoffreyho Buckingham, který pro zpoždění letu z Londýna dorazil až ke konci času vyhrazeného pro jeho prezentaci, seznámil přítomné s vývojem situace v soudním tlumočení ve Velké Británii, která trvá již přes 20 měsíců. Ministerstvo spravedlnosti Spojeného království uzavřelo na základě výběrového řízení – veřejné zakázky (*public procurement*) Rámcovou dohodu o poskytování tlumočnických a překladatelských služeb pro soudy s agenturou „Capita TI“. Na čtyři roky! Capita TI se touto dohodou stala monopolním dodavatelem tlumočnicků a překladatelů pro britské soudy. Agentura snížila honoráře tlumočnicků o 1/3 až 1/2 oproti dřívější úrovni, neproplácí čas strávený na cestě (dříve bylo), vůbec neuznává standardy tlumočení, kterými se musí řídit tlumočníci registrovaní v národním registru soudních tlumočnicků, a na práci tlumočnicků pro soudy najímá „kohokoliv z ulice“. Zhruba 80 % registrovaných tlumočnicků odmítlo za uvedených podmínek pro agenturu pracovat. Mnozí jsou více než 20 měsíců bez práce, avšak na podmínky agentury odmítají přistoupit. (*Takto projevenou solidaritu a odhodlanost bojovat za svá práva jim můžeme jen závidět – na tom se shodli všichni účastníci konference*).

Vzniklá situace má ohromný dopad na kvalitu tlumočení a překladů pro soudy. Často se stává, že jednání soudů jsou zahájena a vzápětí přerušována z důvodu nekvalitní práce najatých „tlumočnicků“. Tlumočníci registrovaní v Národním registru tlumočnicků pro orgány veřejné správy (National Register of Public Service Interpreters) zorganizovali kampaň PI4J (Professional Interpreters for Justice – Profesionální tlumočníci pro spravedlnost) za zrušení Rámcové dohody s agenturou Capita TI. Situaci v britském soudnictví, které je stávající situací zcela ochromeno, se již zabývají přední britské deníky, včetně BBC. Situaci projednával již i Výbor pro veřejné finance Parlamentu,

který dospěl k závěru, že uvedená agentura vůbec neměla být najata a dohoda s ní neměla být uzavřena. Výbor pro justici Parlamentu přišel s požadavkem na vyčíslení ztrát, které ze smlouvy s agenturou plynou. Avšak ministerstvo spravedlnosti stále trvá na smlouvě.

V odpoledních hodinách navštívili účastníci konference Nejvyšší kasační soud Republiky Srbsko, kde si prohlédli budovu a jednací síně soudu a byli seznámeni se srbským systémem justice. Srbské soudnictví je třístupňové a sestává ze soudů 1. instance, odvolacích soudů (ty jsou čtyři) a kasačního soudu, jako nejvyššího soudu. Nejvyšší soud má 33 soudců. Soudce do funkce (na doživotí) potvrzuje Soudcovská rada, která také povyšuje soudce do vyšších soudů. Samostatným orgánem je Ústavní soud, který má 15 soudců.

Druhý den jednání konference zahájila prezentace **Christine Springer**, spolupředsedkyně Výboru pro právní překlady a soudní tlumočení FIT a **předsedkyně Rakouské asociace soudních tlumočnicků** (ÖVGD), která představila systém certifikace soudních tlumočnicků v Rakousku. Činnost soudních tlumočnicků v Rakousku řídí Federální ministerstvo spravedlnosti na základě Zákona o soudních znalcích a tlumočnicích z r. 1975. V době přijetí zákona neexistovalo žádné testování soudních tlumočnicků. V r. 1999 byl zákon novelizován a bylo zavedeno testování a certifikace. Testování provádí Certifikační rada, sestávající z předsedy, kterým je vždy soudce, a dvou tlumočnicků – členů Asociace soudních tlumočnicků. Kromě úspěšného absolvování přezkoušení se pro jmenování vyžaduje minimálně dvouletá praxe v tlumočení v případě absolventů oboru tlumočnictví na VŠ, pětiletá praxe v tlumočení v případě absolventů vysokých škol jiného zaměření. Úspěšný kandidát obdrží osvědčení o jmenování a elektronický ID čip, který slouží k elektronickému zasílání písemných překladů.

Od roku 2010 se i v rakouském soudnictví projevují snahy o outsourcing služeb pro justici. V současné době již jsou služby soudních znalců, především psychologů, poskytovány prostřednictvím specializované agentury. Je zde snaha ze strany státu zahrnout do služeb poskytovaných touto agenturou i tlumočnické služby. V současné době představuje honorář za tlumočení 12 euro za hodinu, 15 euro za stránku písemného překladu. Budoucnost soudních tlumočnicků je nejistá. Vzhledem k probíhající ekonomické krizi dochází i k omezování nákladů na tlumočení a překlady. Stále častěji nastupují na místo profesionálních soudních tlumočnicků imigranti, usadivší se v Rakousku. Snižuje se úroveň honorářů za tlumočení a překlady. Přetíž soudních tlumočnicků klesá. Také přístup soudců k tlumočnickům není na patřičné úrovni. Soudci často považují

tlumočníka za svého asistenta, o čemž svědčí i stále častěji se vyskytující věta typu: „Informujte ho o jeho právech...“. Rakouští tlumočníci vidí velké nebezpečí i ve snaze EU zrušit ověřování překladů matričních dokumentů.

Irena Gizdavčić Plohl, předsedkyně Asociace soudních tlumočnicků a překladatelů Chorvatska (DSTiP), představila systém vzdělávání a jmenování soudních tlumočnicků v Chorvatsku. V zákoně o soudech je věnována celá hlava XII. jmenování a práci soudních tlumočnicků. Pojem soudní tlumočnick v sobě zahrnuje i ústní tlumočení i písemné překlady (jako u nás). Ministerstvo spravedlnosti určuje výši honorářů. Jmenování je na 4 roky, poté je nutno jej obnovit. Pro jmenování soudních tlumočnicků platí všeobecné podmínky jako pro státní zaměstnance, tj. bezúhonnost (čistý trestní rejstřík), magisterský titul v jakémkoliv oboru + zkouška z cizího jazyka (C2 referenčního rámce EU), zkouška z právního minima (nevztahuje se na absolventy právnických fakult univerzit), která ale obsahuje jen znalosti chorvatského právního systému, znalost právního systému země pracovního jazyka není prověřována. Školení kandidátů na jmenování provádí Asociace soudních tlumočnicků a překladatelů, která vznikla v r. 1999. Jedná se o dvoudenní školení (2x 8 hod.), které je pro tlumočníky dosti nákladné. Školení obsahuje práva a povinnosti ST, právní formy působení ST (v Chorvatsku mohou soudní tlumočníci působit jako fyzické osoby i jako s.r.o.) a s tím spojené otázky, praktická cvičení v konsekutivním i simultánním tlumočení, písemné překlady. Registr soudních tlumočnicků funguje cca od r. 2007. Tlumočníci jsou povinni vést knihu, do které zaznamenávají veškeré překlady, které ověřili – písemné i ústní úkony (jako náš tlumočnický deník). Soudní tlumočníci mohou působit i v soukromé sféře. Není povoleno provádět jakoukoliv reklamu práce soudních tlumočnicků, nicméně nikde nejsou stanoveny žádné pokuty, které by hrozily za nedodržení tohoto zákazu.

V následující diskuzi zdůraznil **Ingemar Strandvik**, že v některých státech, např. ve Švédsku, jsou profese tlumočnicků a překladatelů od sebe striktně odděleny.

Následovala moje prezentace obsahově velmi podobná prezentaci, kterou jsme přednesli na konferenci v Londýně – představení KST ČR a naše aktivity v oblasti vzdělávání soudních tlumočnicků v ČR.

Barbara Bosek z polské Asociace přísežných a odborných překladatelů TEPIS spolu se **Zofíí Rybińskou**, vice-prezidentkou EULITA a místopředsedkyní TEPIS, představily systém vzdělávání soudních tlumočnicků v Polsku. Činnost soudních tlumočnicků v Polsku se řídí Zákonem o přísežných

překladatelích z roku 2004 (zahrnuje obojí – jak tlumočníky, tak překladatele, neboť obě tyto profese jsou v Polsku považovány za „regulované“ profese). Pro jmenování soudním tlumočnickem je nutno složit dosti náročnou zkoušku, po jejímž absolvování obdrží žadatel osvědčení o jejím absolvování, je zaregistrován v rejstříku vedeném ministerstvem spravedlnosti a obdrží „kulaté razítko“. Na razítku je: jméno a příjmení, jazyk, pro který má oprávnění, datum narození a č. osvědčení. Soudním tlumočnickem se může stát občan Polska nebo EU, který má magisterský nebo jemu obdobný titul. V nedávné době přišlo ministerstvo s plánem snížit podmínku vysokoškolského vzdělání na středoškolské. Proti tomuto plánu výrazně vystoupil TEPIS a podařilo se mu přesvědčit ministerstvo, aby toto bylo pouze jako výjimka udělovaná přímo ministrem pro méně běžné jazyky. Zkouška, kterou musí uchazeči absolvovat, působí jako velmi dobrý filtr, zajišťující kvalitu a vysokou úroveň profesionality polských soudních tlumočnicků. Pouze zhruba 25 % absolventů lingvistiky na vysokých školách touto zkouškou úspěšně projde! Proto mnohé vysoké školy organizují postgraduální kurzy soudního tlumočení a soudního překladu – již cca 40 VŠ. Zákon z r. 2004 sice pozvedl prestiž soudních tlumočnicků, ale ne jejich honoráře.

TEPIS ve spolupráci s Institutem aplikované lingvistiky University ve Varšavě již od roku 1998 organizuje Postgraduální studium pro soudní tlumočníky a překladatele v jazyce anglickém, německém, ruském, francouzském, španělském a od letošního roku i arabském. Kurz sestává z celkem 360 hodin rozvržených do 18 víkendů (20 hodin/víkend) a zahrnuje teorii a praxi tlumočení, základy polského práva, procvičování tlumočnických a překladatelských technik a postupů.

Od r. 1991 organizuje TEPIS vždy poslední víkend v září nebo první víkend v říjnu Jeronýmův den – 3 hodiny plenárního zasedání TEPIS, 3 hodiny jazykových sekcí a večer banket pro členy. Také pořádá tzv. Repetitorium = čtvrtletní dílny sestávající vždy z 1 hodiny polštiny a 2 hodin příslušného jazyka. Od r. 2008 jsou pořádány tzv. Laboratoře přísežných tlumočnicků. Jedná se o semináře trvající 3 dny po 8 hodinách praktických cvičení. Od letošního roku pořádá TEPIS pro své členy i tematické laboratoře. Od r. 2010 byly zavedeny také „víkendové laboratoře pro žadatele o jmenování“ – v celkové délce 9 měsíců.

TEPIS také vypracoval a vydal Knihy vzorových soudních překladů. Jedná se o soubory paralelních textů nejčastěji používaných právních dokumentů (např. poučení poškozeného, poučení obviněného atd.) v polštině a angličtině či němčině. Přípravuje se vydání i dalších jazykových kombinací.

Profesionalita a dobrá kvalita nepřichází sama od sebe, vyžaduje neustálý rozvoj a upevňování stávajících dovedností a znalostí. Neustálý profesionální rozvoj by měl být samozřejmou povinností všech tlumočnicků a překladatelů. Ministerstvo spravedlnosti by mělo nejen vést seznamy tlumočnicků, ale mělo by aktivně pomáhat při zvyšování kvality jejich práce. V Polsku není zaveden žádný systém bodového hodnocení či kreditů v rámci zvyšování profesionality tlumočnicků a překladatelů. Na trhu v Polsku působí zhruba 10 tisíc tlumočnicků a překladatelů. TEPIS sdružuje tisícovku z nich.

Barbara Rován, předsedkyně Sekce soudních tlumočnicků Asociace vědeckých a technických překladatelů Slovinska (DSTPS), hovořila o situaci soudních tlumočnicků ve Slovinsku. Asociace vědeckých a technických překladatelů byla založena již v roce 1960 – v tehdejší Jugoslávii. V roce 1993 byla nově vzniklá slovinská organizace přijata do FIT. Sekce soudních tlumočnicků byla ustavena po zasedání TRAFUT v Ljublaně.

V současné době sdružuje asociace 450 členů. Dříve jich bylo více (750), avšak jejich počet v poslední době klesl. Asociace přijala Etický kodex podle Charty překladatele FIT (*FIT Translator's Charter*). Zhruba 20% všech překladů vypracovaných členy asociace představují soudní překlady. Sekce soudních tlumočnicků má 150 členů, kteří přijali svůj vlastní Etický kodex, vypracovaný podle zásad definovaných EULITOU, jejímž je sekce členem. Celkově je v registru ministerstva spravedlnosti evidováno zhruba 680 soudních tlumočnicků.

Podmínky jmenování soudních tlumočnicků jsou stanoveny v Zákoně o soudech. Žadatelé o jmenování musí absolvovat test, který organizuje Centrum vzdělávání v soudnictví při Ministerstvu spravedlnosti (obdoba naší Justiční akademie). Komise sestává ze 4 členů:

1 je z ministerstva spravedlnosti, 1 je akademický odborník pro příslušný jazyk a 2 jsou z řad stávajících soudních tlumočnicků. Zkouška má dvě části: 1) čtyřhodinový písemný test – překlad bez slovníku a 2) kdo jej úspěšně absolvuje, musí složit hodinovou ústní zkoušku, během které musí opravit a vysvětlit chyby, které udělal v písemné části, a odpovědět na otázky komise. Následuje konsektivní tlumočení a tlumočení z listu.

V loňském roce z 58 uchazečů absolvovalo tuto zkoušku úspěšně 11 osob = 19% žadatelů.

Odměňování a náhrady nákladů soudních tlumočnicků se řídí samostatným předpisem – Předpisy pro soudní tlumočníky (*Rules for Court Interpreters*). Podle těchto předpisů

musí každý soudní tlumočnický absolvovat do konce r. 2016 minimálně 5 seminářů celoživotního vzdělávání. Toto pravidlo bylo přijato v souvislosti s implementací Směrnice č. 2010/64 o právu na tlumočení a překlady v trestním řízení do domácí legislativy. Kdo do roku 2016 nepředloží osvědčení o absolvování uvedených 5 seminářů, bude ze seznamu vyškrtnut. Od března 2012 organizuje sekce program celoživotního vzdělávání soudních tlumočnicků, který obsahuje jak všeobecné právní, tak i jazykové moduly. Pro tzv. malé jazyky organizuje sekce semináře, při kterých účastníci společně pracují na určitém právním dokumentu, např. poučení. Na těchto seminářích spolupracuje s právníky. Výsledkem je pak překlad, který může sloužit jako vzorový překlad pro daný typ dokumentu.

Velkým problémem je implementace nařízení EU č. 966/2012 o zadávání veřejných zakázek. Mnohé státní orgány jej uplatňují i při zadávání práce tlumočnickům a překladatelům. Toto nařízení však původně bylo určeno pro velké zakázky především investičního charakteru, typu stavby dálnic apod. Nicméně dnes jsou výběrová řízení, při kterých je rozhodujícím kritériem cena, vyhlašována i na nákup služeb, včetně tlumočnických a překladatelských. To zákonitě vede ke snižování kvality výsledných překladů a tlumočení, potažmo ke snižování prestiže a postavení soudních tlumočnicků, ale především v konečném důsledku k prodražování těchto služeb, neboť se často stává, že překlady musejí být přepracovávány a jednání odročována pro nízkou kvalitu překladu či tlumočení.

Barbara vyslovila myšlenku, že především mezinárodní organizace tlumočnicků a překladatelů (FIT a EULITA) by měly proti tomu rázně vystupovat, protože jednotlivci nebo národní asociace samy o sobě toho mnoho nezmůžou.

Po vystoupení Barbary se rozpoutala velmi **živá diskuze** o situaci v zadávání veřejných zakázek a o výběrových řízeních na poskytování služeb tlumočnicků a překladatelů prostřednictvím agentur, o situaci v jednotlivých zemích, o zbytečných finančních nákladech zatěžujících rozpočty jednotlivých států, o úloze, kterou by v tomto směru měly sehrávat FIT a EULITA, o tom, že je potřeba v tomto směru něco dělat a poukázat na neudržitelnost stávajícího stavu. Zazněly názory, že se jedná nejen o cenu špatných překladů a tlumočení, ale i o prostředky vynaložené na vzdělání kvalifikovaných překladatelů a tlumočnicků, kteří jsou potom bez práce (a tím pádem také odvádějí do státních rozpočtů nízké daně), protože práce, kterou by v souladu se svou kvalifikací mohli vykonávat, jsou zadávány levnějším nekvalifikovaným pracovníkům. Současná situace ve Velké Británii je zřejmě nejpálčivějším důsledkem takového

přístupu, nicméně podobné problémy se v menším měřítku vyskytují téměř všude. Zazněly i názory, že je sice dobré, když my tlumočníci a překladatelé tyto otázky mezi sebou projednáváme, ale že to nestačí a situaci to nezmění. Je potřeba na tyto otázky a jejich aspekty obrátit pozornost i příslušných orgánů.

Proto jsem v rámci probíhající diskuze navrhla, abychom my, účastníci konference, přijali nějakou rezoluci v tomto duchu. Tuto myšlenku ostatní účastníci konference podpořili.

Liese Katschinka k tomu konstatovala, že se jedná o evropský problém, proto by to měla být mezinárodní asociace evropských organizací, kdo se obrátí na Evropskou komisi. Ale ani FIT-Europe, ani jeho členské organizace nemají prostředky a pravděpodobně ani možnost toto udělat. Tuto možnost naopak má EULITA. Nicméně tato konference je konferencí FITu. Proto je potřeba případnou rezoluci konference adresovat výboru FIT-Europe. A pokud se FIT-Europe obrátí pro součinnost k EULITĚ, její výbor je ochoten se tohoto úkolu ujmout a navrhnout EK projekt studie, jejíž provedení by mohlo být financováno z prostředků EU.

O přestávce se pak sešla improvizovaná „redakční rada“ ve složení Barbara Rován (DZTPS, Slovinsko), Geoffrey Buckingham (APCI, Velká Británie), Liese Katschinka (EULITA), Zofia Rybińska (TEPIS, Polsko a EULITA), Natacha Dalügge-Momme, (ADÜ Nord, Německo a FIT-Europe), Monique Rouzet Lelièvre (UNETICA, Francie a Výbor pro právní překlady FIT), Christine Springer (ÖVG, Rakousko a Výbor pro právní překlady FIT), Ingemar Strandvik (DG Translation EK) a já (za KST ČR) a společně jsme sestavili níže uvedený text **rezoluce**, která byla v závěru konference předložena ke schválení:

„My, účastníci 11. mezinárodního fóra Výboru FIT pro právní překlady a soudní tlumočení, přijímáme tuto rezoluci, kterou požadujeme, aby FIT-Europe prověřil možnosti provedení makroekonomické studie dopadu uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek v souladu s Finančním nařízením EU (966/2012) na kvalitu překladatelských a tlumočnických služeb a s tím spojených nákladů, jak sociálních tak ekonomických.“

V poslední části konference pak zazněly příspěvky účastníků z Číny o Asociaci soudních tlumočnicků Číny a její činnosti (má 65 tisíc členů) a z Jižní Koreje o implementaci amerického právního systému v Jižní Koreji v souvislosti se zaváděním amerického systému vzdělávání právníků. Nutno podotknout, že oběma asijským účastníkům bylo velmi těžko rozumět pro jejich velmi silný přízvuk v angličtině.

Na závěr konference přijali její účastníci výše uvedenou rezoluci – jednomyslně.

Účast na konferenci byla pro mne velmi zajímavá a přínosná nejen z hlediska příspěvků, které zde zazněly, ale především kvůli kontaktům a neformálním diskuzím s ostatními účastníky, ze kterých jsem se dozvěděla také mnoho nového o fungování FIT i Výboru pro právní překlady a soudní tlumočení.

Výbor pro právní překlady a soudní tlumočení FIT

Výbor je jedním z 20 stálých výborů FIT.

Posláním výboru je:

- organizace mezinárodních konferencí soudních tlumočnicků a překladatelů,
- výměna názorů na aktuální témata a výměna zkušeností,
- účast v mezinárodních projektech týkajících se soudních tlumočnicků a překladatelů
- podpora upevňování profesionálního statutu soudních tlumočnicků a překladatelů
- šíření informací o soudním tlumočení a překládání v členských zemích

Výboru předsedají dvě spolupředsedkyně. V současné době jsou to Monique Rouzet Lelièvre (UNETICA, Francie) a Christine Springer (ÖVG, Rakousko). Funkční období je 3 roky a stejné osoby mohou být zvoleny do této funkce nejvýše na dvě po sobě jdoucí volební období. V předcházejícím volebním období byly spolupředsedkyněmi Monique Rouzet Lelièvre a Zofia Rybińska (TEPIS, Polsko). V minulosti byla jednou ze spolupředsedkyní i Liese Katschinka.

V současné době jsou členy výboru následující zástupci členských organizací:

Monique Rouzet Lelièvre (UNETICA, Francie)
Christine Springer (ÖVG, Rakousko)
Zofia Rybińska, (TEPIS), Polsko
Natascha Dalügge-Momme (ADÜ Nord), Německo
Doris Grollmann, (CBTIP), Belgie
Miodrag Vukcevic, (ASTTS), Srbsko
Jane Rollet (SFT), Francie
Helene Biesheuvel, (SFÖ), Švédsko
Lidia Irene Jeansalle (CTPCBA), Argentina
Emma Garcia, (Conalti), Venezuela
Mary Ann Monteagudo, (CTP), Peru
Raquel Atencio, (APT), Panama
Nancy Schweda-Nicholson (ATA), USA
GE Yajun, (TAC), Čína

Již na konferenci v Praze v r. 2012 se na mne obrátily tehdejší spolupředsedkyně výboru Monique Rouzet Lelièvre a Zofia Rybińska s návrhem, abychom se také zapojili do výboru. Členství ve výboru není spojeno s žádnými dalšími členskými poplatky. Jedná se především o výměnu informací mezi jednotlivými zástupci členských organizací, většinou ve formě elektronické komunikace. Představenstvo KST ČR však rozhodlo, že zatím do výboru nevstoupíme.

Nejcennější pro mne osobně byla více než šestihodinová **diskuze se Sabine Colombe**, se kterou jsem strávila večer po konferenci a celé následující dopoledne, neboť jsme letěly stejným letadlem do Mnichova, kde jsme obě čekaly několik hodin na přestup na svá letadla.

Sabine je členkou výboru STF (Francouzská společnost překladatelů – Société française des traducteurs), členkou Rady FIT a zároveň členkou výboru a pokladníkem FIT-Europe.

Zajímavé informace o SFT

SFT byla založena v r. 1947 a je zakládajícím členem FIT. Má 1500 členů. Sdružuje jak překladatele působící na volné noze, tak i v zaměstnaneckém poměru, ale i překladatele

literárních děl. Předseda SFT je volen valným shromážděním členů na 2 roky, a to nejvýše na dvě po sobě jdoucí volební období.

Na svých webových stránkách má SFT kromě jiného zveřejněny Všeobecné podmínky pro zadávání překladů, které jsou závazné pro všechny zákazníky využívající služeb členů SFT. Z nich mě zaujalo nejvíce:

- zákazník má 10 pracovních dnů po obdržení hotového překladu na vznesení námitek vůči kvalitě překladu; po uplynutí této lhůty ztrácí zákazník nárok vznášet jakékoli námítky;
- při zrušení objednávky poté, co na ni překladatel již začal pracovat, je zákazník povinen zaplatit překladateli honorář za již přeložené části v plné výši a 50 % částky předpokládaného honoráře za nepřeložené části;
- v případě jakýchkoli sporů mezi zákazníkem a překladatelem mají obě strany právo postoupit daný spor k projednání Rozhodčí komisi Francouzské společnosti překladatelů (Arbitration Commission of the Société Française des Traducteurs) a zavazují se pod pokutou 1500 euro nepodnikat žádné jiné právní kroky během 4 měsíců od postoupení sporu uvedené Rozhodčí komisi.

ZPRÁVA Z VÝROČNÍHO ZASEDÁNÍ FIT EUROPE V NICE

Mezinárodní federace tlumočnicků a překladatelů FIT má tři regionální struktury: FIT Europe, FIT North America a FIT Latin America. Výroční zasedání FIT Europe se konalo dne 2. listopadu 2013 ve francouzské Nice

Ilona Šprcová

Na úvod výročního zasedání všechny přivítala **předsedkyně FIT Europe** paní **Eyvor Fogarty** (ITI – Institute of Translation and Interpreting, Velká Británie). Oznámila, že na zasedání je přítomno či zastoupeno 26 členských organizací z celkového počtu 49, a konstatovala, že zasedání je usnášeníschopné. Aby bylo zasedání usnášeníschopné, je potřeba přítomnost nebo zastoupení alespoň 1/3 hlasů. Konstatovala, že z vrcholných orgánů FIT se výročního zasedání účastní 2 členky Rady FIT: Perpetua Uiterwaal z NGTV (Nizozemí) a Sabine Colombe z SFT (Francie), která je zároveň členkou výboru FIT Europe. Následovalo schválení programu a doplnění bodu Různý program zasedání. Poté zasedání přistoupilo k projednání Zprávy o činnosti výboru FIT Europe.

Výbor FIT Europe vítá konání XX. světového kongresu FIT ve dnech 4. – 6. srpna 2014 v Berlíně, jehož hostitelem je BDÜ (Německá federální asociace tlumočnicků a překladatelů). Organizaci světového kongresu bude věnován samostatný bod programu výročního zasedání (viz dále). Výbor vyzývá všechny členské organizace, aby mezi svými členy propagovaly účast na této konferenci.

Výbor pokračoval v pravidelné, přátelské komunikaci s Evropskou asociací překladatelských agentur (EUATC), nicméně vzhledem k vyhraněným vztahům mezi členy obou organizací v některých zemích (viz dále – např. UK, Nizozemsko, Belgie), nebylo možno přijmout pozvání k oficiální účasti na konferenci EUATC.

Členové výboru se zúčastňovali akcí různých profesionálních asociací, kde propagovali myšlenku FIT a vzájemné spolupráce:

CIUTI – Conférence Internationale Permanente d'Instituts Universitaires de Traducteurs et d'Interprètes (Mezinárodní asociace universit, kde je vyučováno tlumočnictví a překladatelství jako obor).

EMT (European Master's in Translation) Programme – program spolupráce EU s universitami při přípravě tlumočnicků pro potřeby EU (UTRL je součástí).

LIND-Web Forum (webová platforma lingvistických asociací) organizováno Generálním ředitelstvím pro překlady (DG Translation). Letošní již 2. fórum se konalo v Bruselu ve dnech 24. – 25. října 2013 současně se Dny překladatelských studií (Translation Studies Days).

Organizací těchto fór DG Translation sleduje 2 cíle: zvýšení profesionality a objektivitu ve vztahu k překladatelům + zviditelnění překladatelského sektoru.

DG Translation konstatovalo, že zastoupení profesionálních asociací na těchto fórech je nedostatečné.

V této souvislosti informovala místopředsedkyně výboru FIT Europe Renate Dockhorn (BDÜ), že BDÜ ve spolupráci s Tomášem Svobodou z UTRL a JTP připravují na březen 2014 kulatý stůl na téma „Vývoj překladatelských nástrojů“. Zástupci výboru FIT Europe se účastnili konferencí EU-LITA, QUALETRA atd.

Na jaře 2013 navštívila prezidentka FIT Marion Boers za doprovodu Doris Grollman, členky výboru FIT Europe z Belgie, evropské instituce a ředitelství v Bruselu a Luxemburgu, kde mimo jiné jednala o spolupráci FIT s EK a také o situaci tlumočnicků a překladatelů v Evropě.

Následovala informace o jednotlivých projektech realizovaných v současnosti v rámci FIT Europe:

Natacha Dalügge-Momme, místopředsedkyně FIT Europe (ADÜ Nord), informovala o **projektu Evropské dobrovolné certifikace překladatelů** (European Voluntary Certification Scheme), jehož projednávání sledovala.

Jedná se o dvouletý program iniciovaný DG Translation v rámci programu rozvoje celoživotního vzdělávání (Life-Long Learning Programme – LLP). Cílem tohoto projektu je oddělit nováčky na trhu, vyhodnotit zkušenosti a stanovit kritéria pro porovnávání úrovně překladatelů. Výstupem by měla být dobrovolná certifikace účastníků působících na trhu. Původně se předpokládalo, že účastníci absolvují pětidenní školení, po kterém bude následovat on-line testování. Cena za tento program byla stanovena na 1 000–3 000 eur. Proti tomu však byly vzneseny námitky, že je to příliš drahé.

Testování mělo být ve formě dotazníku se zaškrťáváním odpovědí z několika možností. Toto bylo ze strany FIT kritizováno.

Referenčním kritériem pro připuštění k certifikaci je uznávaná kvalifikace v oboru, tj. absolutorium oboru překladatelství na vysoké škole poskytující EMT (viz výše).

Poté, co budou v rámci projektu definovány dovednosti, které by měl mít překladatel, a poté co budou reálné potřeby proškolení porovnány se stávajícími školicími programy, potřebami trhu a specifickými dovednostmi překladatelů, kteří v této oblasti působí, vypracuje TransCert strukturu školení a modulární školicí program pro pětidenní školení zaměřené na ty dovednosti, které se budou u průměrných překladatelů jevit jako nedostatečně rozvinuté.

Dílčím cílem současného stadia bylo identifikovat nezbytné kompetence překladatelů. Bylo identifikováno 7 hlavních kompetencí překladatele: ovládnutí jazyka, schopnost překladu, specializace, terminologie, management, práce s technologiemi, inter-kulturnost.

Cílovou skupinou projektu jsou především nezaměstnaní bilingvní specialisté, ženy vracející se do profese s dobrou úrovní porozumění dvěma jazykům.

Kritika: Projekt byl zformulován bez zapojení překladatelů. FIT ani žádné jiné profesní organizace do projektu nebyly přizvány.

Byť dobrovolná, vyvolá certifikace tlaky na trhu. Vystává otázka, k čemu je tlumočnické vzdělání.

Školitelé projektu budou placeni od počtu proškolených účastníků a počtu vydaných certifikátů → nebezpečí zvyšování počtu vydaných certifikátů bez ohledu na kvalitu.

V současné době prochází 17 školitelů školení – musí si jej platit sami → budou chtít, aby se jim vynaložené prostředky brzy vrátily.

Za implementaci projektu odpovídá *TermNet* – mezinárodní terminologická síť.

Výsledky projektu bude vyhodnocovat ECQA – European Certification and Quality Association (Evropská asociace pro certifikace a kvalitu).

FIT Europe: V souvislosti se zvyšujícím se zájmem o celoživotní vzdělávání je nyní načase porovnat a vyhodnotit systémy celoživotního vzdělávání členských organizací a definovat synergie, které je potřeba dále rozvíjet.

Annette Schiller z ITIA (Irská asociace tlumočnicků a překladatelů) uvedla, že v Irsku existuje certifikace tlumočnicků na základě profesních zkoušek. Je vytvořena skupina hodnotitelů (assessors). Bylo by vhodné posoudit možnost sdílet hodnotitele pro různé kombinace jazyků. Proto navrhla vytvořit pracovní skupinu, která by se touto otázkou zabývala a zjistila možnosti výměny hodnotitelů mezi jednotlivými členskými organizacemi.

Sarah Griffin-Mason (ITI, Velká Británie) k tomuto tématu uvedla, že jim se velice osvědčily tzv. Programy zaučování (mentoring programmes), kdy kvalifikovaní zkušení

členové zaučují nové kolegy. A v praxi to pak vypadá tak, že polovinu honoráře za tlumočení dostane „mentor“ a druhou polovinu nový tlumočník, začátečník.

Z druhé strany ITI naráží na problémy ve spojitosti s tím, že má jak individuální členství, tak i korporátní členy, tj. agentury, jejichž zájmy jsou v podstatě proti zájmům individuálních členů.

Členka výboru FIT Europe a jeho pokladník – Sabine Colombe (SFT, Francie) představila dosavadní práce na projektu **European Translator Search Engine** (Evropský nástroj pro vyhledávání překladatelů).

Není to projekt vytvoření nové mezinárodní databáze překladatelů, ale jde o vytvoření nástroje, který umožní současné připojení k databázím národních asociací a přímé vyhledávání v nich – paralelně ve všech.

Prvním krokem k realizaci tohoto projektu je umístění odkazů („linků“) na jednotlivé databáze jednotlivých členských organizací přímo z webové stránky FIT. Následně by měla následovat fáze jejich vzájemného současného propojení.

Cílem projektu je větší zviditelnění překladatelů, zlepšení jejich pracovních podmínek, zlepšení přítomnosti překladatelů na trhu.

V 50. letech, kdy vznikl FIT, v podstatě neexistoval „překladatelský průmysl“. Všichni překladatelé pracovali pro zákazníky napřímo. Dnes je překladatel posledním článkem v celém dlouhém řetězci, ve kterém působí spousta prostředníků. Překladatelé z povahy své práce nejsou připraveni být podnikateli.

Odhaduje se, že pouze 10% překladatelů má své přímé zákazníky, 90% překladatelů pracuje pro agentury. Aby právě proto, aby se toto změnilo, přišel FIT Europe s myšlenkou Evropského vyhledávacího nástroje. FIT Europe si od implementace tohoto nástroje slibuje větší možnosti práce pro překladatele a zároveň širší možnosti výběru pro zákazníky. Bude-li však takovýto nástroj implementován, je pro jeho úspěch velmi důležitý marketing.

Sabine Colombe projednávala technickou stránku a cenu realizace tohoto projektu s několika francouzskými firmami. Nyní je potřeba jasně deklarovat, které z členských organizací jsou ochotny se do projektu zapojit.

V současné době máme v Evropě 34 databází (některé organizace nemají on-line seznam členů). 3 z nich již jasně deklarovaly, že o zapojení do tohoto projektu nemají zájem (mezi nimi např. i BDÜ z Německa) s odůvodněním, že v realizaci tohoto projektu nevidí žádný přínos pro své členy. Zbývá 31 organizací, které by se měly v co nejbližší době vyjádřit ohledně jejich zájmu o účast v projektu. Teprve na základě jasně deklarovaného zájmu bude Sabine pokračovat v jednáních s potencionálními dodavateli.

Pokud by se zapojilo všech 31 zbývajících databází, byla by cena na jednu organizaci 167 eur. Pokud se zapojí nižší počet organizací, bude cena vyšší.

SFT (Francouzská společnost překladatelů) nyní provádí průzkum, kolik jsou průměrní překladatelé ochotni zaplatit za propagaci v rámci vyhledávacího nástroje. Podle ochoty členů pak SFT rozhodne, zda se má zapojit.

Za KST ČR i za JTP (kterou jsem po dohodě s Amalaine Diabovou, předsedkyní JTP, zastupovala na základě plné moci) jsem vyjádřila názor, že se mi tyto náklady jeví jako vysoké (celkové náklady na zavedení tohoto nástroje odhadla firma na něco přes 5 000 eur.) Zvláště, když už jsou na webových stránkách FIT umístěny odkazy/linky na databáze jednotlivých členských organizací.

Podobný názor vyjádřila většina přítomných. Implementace tohoto projektu bude tedy dočasně pozastavena do doby, dokud nebude nalezeno nějaké finančně méně náročné řešení.

Výbor FIT Europe pokračuje v práci na sestavení databáze kritérií pro přijímání nových členů národních asociací a jejich porovnání.

Předsedkyně FIT Europe paní Eyvor Fogarty a pokladník Sabine Colombe představily **FIT Europe Soutien** – řešení finančního fungování FIT Europe.

Od svého vzniku se FIT Europe potýkal se dvěma velkými administrativními problémy: **1)** s absencí stálého bankovního účtu a **2)** se svým fungováním, aniž by byl registrován jako právnická osoba.

Ad 1): Veškeré finance FIT Europe se nacházely na soukromém účtu pokladníka. Pokaždé, když došlo ke změně pokladníka, byly prostředky přesouvány z účtu předchozího pokladníka na účet nového. FIT Europe dlouhodobě žádal výbor FIT (celosvětový) o zřízení samostatného účtu, avšak bezúspěšně. A sám si FIT Europe svůj účet zřídit nemohl, protože není právnickou osobou. Proto bylo nakonec po poradě s francouzskými právníky rozhodnuto o založení zcela nové asociace a zřízení jejího účtu.

FIT Europe Soutien (FIT Europe Support), jejíž plný název zní: Association for support of the FIT Europe Regional Centre of the International Federation of Translators (Asociace pro podporu regionálního centra Mezinárodní federace překladatelů FIT Europe), byla zřízena pro účely spravování finančních prostředků FIT Europe zákonným a transparentním způsobem. Asociace byla zřízena podle francouzského zákona o neziskových organizacích z r. 1901 a byla zaregistrována 8.4.2013 v prefektuře Forcalquier, Francie s cílem „Shromažďování finančních prostředků, včetně příspěvků od členských organizací FIT Europe, a jejich spravování výlučně pro financování projektů FIT Europe vybraných valným shromážděním FIT

Europe“. Sídlo: adresa současné prezidentky Sabine Colombe, 20 chemin des Bauds, 04860 Pierrevert, Francie.

Jediným účelem asociace je správa financí FIT Europe. Proto Stanovy asociace určují, že asociace má pouze 3 členy, kteří jsou každoročně výročním zasedáním nebo valným shromážděním voleni z řad členů řídicího výboru FIT Europe. Třemi zakládajícími členy jsou: Doris Grollmann, Natacha Dalügge-Momme a Sabine Colombe. Zůstatek na účtu ke dni 30. 10. 2013 činí 2 800 eur.

Výroční zasedání schválilo 21 hlasů z 26 přítomných následující složení FIT Europe Soutien: Doris Grollmann, Natacha Dalügge-Momme a Sabine Colombe.

Stanovy FIT Europe Soutien v anglickém a francouzském jazyce jsou přílohou k tomuto zápisu.

Ad 2): Vzhledem k absenci právního statutu FIT Europe jako samostatné právnické osoby, nemohl (a nemůže) FIT Europe vystupovat ve vztahu k externím subjektům samostatně. Nemůže podepisovat žádné dokumenty svým jménem, nemůže svým jménem jednat např. s orgány EU apod. Na základě diskuzí s Natachou Dalügge-Momme a Sabine Colombe, členkami řídicího výboru FIT-Europe, v Bělehradě jsem nabyla přesvědčení, že daná otázka bude na tomto zasedání také projednávána. Obě mne v Bělehradě přesvědčovaly o tom, že řídicí výbor FIT-Europe hodlá v Berlíně předložit Kongresu FIT návrh na registraci FIT-Europe jako samostatné právnické osoby (avšak nadále pod hlavičkou FIT) a že na tomto zasedání bude tento požadavek projednán, schválen a naformulován. Proto naléhaly, abychom se zasedání v Nice účastnili.

Nicméně k projednání tohoto bodu nedošlo. Když jsem se na to později Sabine ptala, odpověděla mi, že Eyvor (předsedkyně) od toho nakonec couvla s tím, že je potřeba to napřed předjednat interně v separátních jednáních s jednotlivými členy a teprve pak připravit nějaké společné stanovisko, se kterým FIT-Europe vystoupí. Nepochopila jsem, ale nechtěla jsem jako nováček „tlačit na pilu“.

K tomu musím podotknout, že jsem nebyla jediná, kdo byl překvapen skutečností, že otázka dalšího fungování FIT-Europe a jeho statutu nebyla vůbec projednávána a že pokusy o projednání této otázky byly předsedkyní „smeteny ze stolu“. Např. Zofia Rybińska a Barbara Bosek z TEPIS se tomu také velmi podivovaly a vyjádřily svůj podiv a zklamání nad průběhem a závěry tohoto shromáždění.

Podobně se vyjádřili i zástupci z Německa (Norma Keßler a André Lindemann), ze Slovenska (Lubica Medvecká), z Řecka (Dimitra Stafilia) nebo ze Španělska (Llorenç Sarrahima).

Následovala informace Normy Keßler a André Lindemanna z BDÜ o stavu příprav na **XX. světový kongres FIT v Berlíně** ve dnech 4. – 6. 8. 2014. Organizační výbor

obdržel 360 žádostí o vystoupení, a proto musel udělat výběr a omezit počet vystoupení. Nakonec bylo schváleno 180 příspěvků. Aby však některá nevybraná témata nezapadla, bude zřízeno 45 panelů umístěných v prostorech kongresového centra, na kterých budou méně zajímavá témata představena. Dále bude organizováno 11 pre- a postkongresových seminářů (před samotným oficiálním zahájením a po ukončení kongresu) – účast na nich je zahrnuta v účastnickém poplatku. Na kongresu vystoupí zástupci z 50 zemí. Hlavním tématem kongresu je „Člověk versus stroj“. Další témata jsou seskupena do tematických okruhů: marketing pro překladatele/tlumočníky, právní překlady a tlumočení, standardy a certifikace, literární překlad, vyučovací metody a celoživotní vzdělávání, tlumočení v krizových zónách, komunitní tlumočení, sociální média, budoucnost asociací. Přihlašování bude možné od 1. 1. 2014. Účastnický poplatek: 360 eur pro členy členských organizací, 495 pro nečleny, 150 pro studenty; po 30. 4. 2014 – 460, 700 a 240 eur za všechny tři dny konference. Jednodenní vstupné není možné.

S odvoláním na konferenci v Bělehradě byla výročnímu zasedání FIT Europe předložena ke schválení rezoluce přijatá na konferenci v Bělehradě.

Uvedenou rezoluci požadovali účastníci konference, aby FIT Europe prověřil možnosti provedení makroekonomické studie dopadu uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek v souladu s Finančním nařízením EU (966/2012) na kvalitu překladatelských a tlumočnických služeb a s tím spojených nákladů, jak sociálních tak ekonomických.

Geoffrey Buckingham (Asociace policejních a soudních tlumočnicků Velké Británie – APCI) k tomu uvedl, že ve Velké Británii již byly škody vzniklé v souvislosti s nízkou kvalitou tlumočení v současné „tlumočnické krizi“ vyčísleny na 6 milionů liber.

Protože se veřejné zakázky na tlumočnické a překladatelské služby stávají celoevropským problémem, je potřeba provést obsáhlou panevropskou analýzu.

Rezoluce přijatá v Bělehradě byla schválena 25 z 26 přítomných hlasů, 1 se zdržel hlasování.

Členka výboru Doris Grollmann z Belgie navázala diskuzí na téma implementace **směrnice 2010/64/EU** o právu na tlumočení a překlady v trestním řízení. Tendence outsourcingu tlumočnických a překladatelských služeb vyvolává problémy i v jiných státech Evropy, nejen ve Velké Británii, jako příklad uvedla Nizozemsko a Belgie, kde tamní vlády také rozhodly ve prospěch nakupování tlumočnických a překladatelských služeb prostřednictvím agentury. Ministerstvo spravedlnosti Belgie se snaží stlačit cenu

na úroveň 8–12 eur s odůvodněním, že nemá dost peněz. Do října 2013 měly státy implementovat směrnici 2010/64/EU do svých systémů. Nyní do října 2014 bude EU provádět vyhodnocení implementace této směrnice. Již nyní je však očividné, že některé státy ji implementovaly nedostatečně. K tomu Geoffrey Buckingham uvedl, že v UK je směrnice sice oficiálně implementována, ale každý kraj, každý soud sám rozhoduje, co se má přeložit a co ne, a při výběru překladatele je opět rozhodující cena. Nejlevnější vyhrává. To často vede k situaci, že soud posléze nekvalitní překlad odmítne. Skutečný důsledek však je, že když soud nesežene kvalitního tlumočníka do určité doby po zadržení, musí být zadržený propuštěn bez jakéhokoliv jednání soudu.

Zofia Rybinska, vice-prezidentka EULITA (TEPIS, Polsko) uvedla, že směrnice jasně hovoří o právu a tlumočení a překlad podstatných dokumentů. Směrnice také prosazuje kvalitu a proškolení státních zástupců, soudců a dalších profesí zapojených do trestního řízení v tom, jak mají komunikovat prostřednictvím tlumočnicků. Proto TEPIS organizoval v letošním roce v Polsku školení pro 17

státních zástupců, kde byli seznámeni se zásadami komunikace prostřednictvím tlumočníka. Toto školení se setkalo s velmi kladným ohlasem ze strany státních zástupců.

Doris Grollmann podotkla, že směrnice sama o sobě je dobrá, ale politici ji špatně aplikují.

Annette Schiller (ITIA) poznamenala, že v Irsku není registr soudních tlumočnicků vůbec.

Zofia Rybinska dále uvedla, že EU v nedávné době vydala novou směrnici o zrušení povinnosti ověřovat překlady dokumentů v rámci EU od 2015 (?). EULITA kategoricky odmítá novou směrnici a vyzvala FIT Europe, aby se k ní v boji proti nové směrnici připojil. Což představitelé řídicího výboru FIT Europe přislíbili.

Na závěr zasedání předsedkyně řídicího výboru FIT Europe poděkovala všem za účast na zasedání a vyjádřila naději, že se všichni sejdou na Kongresu FIT v Berlíně a poté na podzim 2014 na valném shromáždění, které se bude konat v Řecku.

PŮLSTOLETÍ PŘEKLADATELSTVÍ A TLUMOČNICTVÍ NA ČESKÝCH UNIVERZITÁCH (1963–2013)

Nejlepší překladatel je ten, který přeloží z autora jenom titul, hlavně je-li populární, a ostatní mu dodělá. Při tom je si počínat s hadí opatrností a holubičí prostotou (Bohumil Mathesius, 1928)

Stanislav Rubáš

V neděli 10. listopadu 2013 proběhla na Ústavu translatologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy vernisáž výstavy ZTRACENÍ V PŘEKLADU? věnovaná dějinám studijního oboru překladatelství a tlumočnictví. Vernisáže se zúčastnilo více než 300 absolventů a vyučujících oboru a zástupců profesních organizací, především Jednoty tlumočnicků a překladatelů.

Dějiny Ústavu translatologie, poskytujícího univerzitní vzdělání překladatelům a tlumočnickům v rámci pěti cizích jazyků (angličtina, francouzština, němčina, ruština a španělština), začínají v roce 1963.

Při Universitě 17. listopadu v Praze byl tehdy poprvé otevřen obor překladatelství a tlumočnictví. Jak vzpomíná

Jana Rejšková, absolventka (1968) a vyučující oboru: „Musím říci, že obor dal dohromady tým nesmírně schopných lidí v čele s profesorem Ivanem Poldaufem, kteří to všichni mysleli velice vážně, protože si uvědomovali, že u nás tento typ jazykového vzdělání chybí.“

Překladatelství a tlumočnictví mělo v rámci University 17. listopadu zvláštní postavení. Univerzita vzdělávala především studenty z rozvojových zemí Asie, Afriky a Latinské Ameriky, zatímco překladatelství a tlumočnictví bylo určeno studentům českým a slovenským. V roce 1969 při univerzitě vznikl relativně samostatný Institut překladatelství a tlumočnictví, který měl od roku 1970 sesterské pracoviště v Bratislavě.

Staří a noví absolventi translatologie

Po zániku University 17. listopadu v roce 1974 bylo překladatelství a tlumočnictví převedeno na Univerzitu Karlovu jako samostatná katedra, zatímco tentýž obor v Bratislavě byl de facto rozptýlen po různých filologických pracovištích Univerzity Komenského.

Ústav translatologie FF UK uspořádal k padesátiletému výročí existence oboru výstavu ZTRACENÍ V PŘEKLADU?, která se zaměřuje na tři vzájemně propojené tematické linky: (1) dějiny studijního oboru překladatelství a tlumočnictví, (2) vzpomínky absolventů a (3) společensko-politický kontext překladatelské a tlumočnické práce před rokem 1989.

„Tlumočení bylo dost rizikové povolání. Dostávali jsme se při něm k různým velice důvěrným informacím, a to i v mezinárodním kontextu. Státní bezpečnost proto měla zvláštní oddělení, které se zabývalo taky kádrováním a sledováním tlumočnicků. Sledovali dokonce i naši poštu, s kým si telefonujeme, s kým mluvíme, s kým se kamarádíme,“ dočteme se na jednom z výstavních panelů ve vzpomínce dvaasedmdesátileté tlumočnice Violety Uribe.

Podobných hlasů zaznívá na výstavě celá řada. Všechny společně přitom autentickým způsobem dokreslují dějiny jednoho nepříliš viditelného a jaksí „ztraceného“ oboru, pro který byla a je možnost univerzitního vzdělání zcela klíčovým rozměrem. Jakkoli jsou totiž dějiny tohoto oboru – ve srovnání s jinými humanitními obory – relativně krátké, vyplývá z nich především jedno: překladatelství a tlumočnictví, ať už na Univerzitě 17. listopadu nebo na Univerzitě Karlově, vystudovala celá řada osobností,

kteří se staly špičkami ve svém oboru. Se vzpomínkami některých z nich – například Dany Hábové či Milana Dvořáka – bylo možné se seznámit právě na výstavě Ústavu translatologie, která byla k vidění ve Šporkově paláci (Hybernská 3, Praha 1) do 30. června 2014.

Hlavními sponzory výstavy ZTRACENÍ V PŘEKLADU? byli Generální ředitelství pro překlady Evropské komise a Zastoupení Evropské komise v České republice.

Momentka z výstavy na Ústavu translatologie FF UK v Praze

PŘEKLADATELSKÁ SOUTĚŽ V OSTRAVĚ POHLEDEM SOUDNÍHO TLUMOČNÍKA

Již podeváté se konala překladatelská soutěž na Ostravské univerzitě v Ostravě určená všem studentům nejen z České republiky, ale i ze zahraničí. Proč ze soutěže vyplývá, že ani absolventy translatologie nelze považovat za vhodné kandidáty pro jmenování soudním tlumočnickem?

Alexandra Sedunková

Soutěž se vyhlašuje vždy během zimního semestru, příspěvky se posílají do konce ledna a v březnu končí slavnostním předáním čestných uznání v rámci tzv. Dne s překladem, tj. dopolední překladatelskou konferencí a odpoledními překladatelskými dílnami. Den s překladem se v tomto roce konal dne 11. března 2014.

Po úvodním slovu proděkana pro zahraniční vztahy a rozvoj doc. Mgr. Marka Otiska, Ph.D., který také předal čestná uznání autorům nejlepších překladů, vystoupila Mgr. Athena Alchazidu, Ph.D. z FF Masarykovy univerzity v Brně s přednáškou na téma Překlad a překladatel v globalizovaném světě, poté pohovořila o komunitním tlumočení Mgr. Gabriela Gańczarczyk z organizace META.

Nejzajímavější přednášku měl slovenský kolega PhDr. Martin Djovčoš, Ph.D. z FIF Univerzity Mateja Bela v Banské Bystrici, který prezentoval závěry svého sociologického výzkumu zaměřeného na překladatele. Ukázalo se, že soudní překladatelé byli spíše zdrženliví, ochotní vyhotovit kvalitní překlad za nižší odměnu, zatímco překladatelé tzv. komerční požadovali vysoké částky, přitom kvalita jejich překladů byla většinou podprůměrná...

Na závěr doc. PhDr. Miroslav Černý, Ph.D. seznámil přítomné s překladatelskými postupy při překladu legend severoamerických Indiánů. Celá akce se konala za účasti PhDr. Milana Hrdličky, CSc., jednoho z „duchovních otců“ překladatelské soutěže, které byla v roce 2009 udělena Evropská jazyková cena LABEL (více na www.osu.cz).

Odpoledne se na jednotlivých katedrách konala pracovní setkání nad překlady, někde za účasti hostů – zkušených tlumočnicků a překladatelů. Soutěžními příspěvky jsou překlady do češtiny textu z jakéhokoliv jazyka v rozsahu cca 10 normostran. Překlady hodnotí komise na jednotlivých katedrách, ale účastníci se nemusí obávat upřednostňování místních studentů před ostatními, jelikož je soutěž anonymní. Tento rok bylo hodnoceno celkem 127 překladů (22

Zdá se, že překlad právního textu není pro účastníky soutěže přitažlivý

z angličtiny, 17 z francouzštiny, 3 z italštiny, 20 ze španělštiny, 9 z ruštiny, 10 z polštiny a 46 z němčiny), z nich bylo 22 oceněno čestným uznáním.

Překvapilo mě, že mezi účinkujícími převažuje zájem o překlad literární (cca 2/3), překlad právního textu si zkusí málokdo. Vysvětlení mi poskytla paní Mgr. Renáta Tomášková, Dr. z katedry anglistiky a amerikanistiky: „Naše překladatelská soutěž je pro organizátory i studenty zájmovou činností, mimo školní a pracovní povinnosti, mimo finanční a kreditní ohodnocení, a jako takovou si ji většina studentů užívá. Samozřejmě jsou si vědomi toho, že se budou muset v životě žít překladem odborným, ale mají-li si zvolit činnost pro svůj volný čas, zjevně volí texty, které jim přinášejí radost, potěšení, snad i při náročné práci pocit relaxu. Právní překlad je navíc velmi specifický, vyžaduje zodpovědnou odbornou přípravu a solidní studenti před ním mají respekt, jako nehotoví překladatelé si na něj netroufají.“ Škoda, že vyučující nemotivují studenty, aby se o takový překlad odborného nebo dokonce právního textu pokusili a využili tak jedinečné příležitosti, ověřit si svoje schopnosti v této oblasti. Zde se ukazuje, že nelze ani absolventy translatologie považovat za vhodné kandidáty pro jmenování soudním tlumočnickem, že je nezbytné další vzdělávání a praxe v oboru právního překladu.

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ V KRAKOVĚ

Ve dnech 3. až 5. dubna 2014 se v historickém centru polského Krakova, v prostorách hotelu Europejski, konala mezinárodní konference „Nové úkoly soudních tlumočnicků v rozšířené Evropě“

Katarzyna Filgasová

Konferenci uspořádala Polská asociace soudních a specializovaných tlumočnicků TEPIS ve spolupráci s Rakouskou asociací soudních tlumočnicků ÖVG, Katedrou UNESCO pro výzkum v oblasti překladu a komunikace Jagellonské univerzity v Krakově, Ústavem aplikované lingvistiky Varšavské univerzity, pod záštitou Evropské asociace právních tlumočnicků a překladatelů EULITA a Výboru pro soudní tlumočení a překlady FIT.

Konference proběhla u příležitosti desátého výročí přistoupení Polska do Evropské unie a zároveň u příležitosti zveřejnění polského zákona o profesi soudního tlumočnicka. Z projednávaných témat lze vyzdvihnout např. právní status, profesní etika a dobré praxe soudních a úředních tlumočnicků v zemích Evropské unie a jejich profesní vzdělávání.

Jako hlavní řečníci na konferenci vystoupili: Sally Bailey-Ravet z Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku, Patrick Twidle z Evropského soudního dvora, Liese Katschinka – prezidentka Evropské asociace právních tlumočnicků EULITA, Christiane Driesen z Mezinárodní asociace konferenčních tlumočnicků AIIC, Christine Springer – předsedkyně Rakouské asociace soudních tlumočnicků

ÖVG a Danuta Kierzkowska – předsedkyně soudních a specializovaných tlumočnicků TEPIS. Konference se zúčastnili zástupci celé řady tlumočnických asociací, univerzit, ministerstev spravedlnosti a soudů z 25 zemí EU. Mezi hosty byli rovněž zástupci z Japonska a Jižní Koreje. Českou republiku zastupovala na konferenci Komora soudních tlumočnicků. Jednání se účastnila předsedkyně Eva Gorgolová a členky představenstva – Catherina Van den Brinková Štifterová a Alexandra Sedunková. K účasti na konferenci a následné valné hromadě EULITY komora přizvala Jednotu tlumočnicků a překladatelů, kterou reprezentovala Katarzyna Filgasová.

V předvečer hlavního jednání se účastníci konference setkali v nádherných prostorách stylové krakovské literární kavárny Jama Michalika, vzniklé na konci 19. století. Další den, po společné úvodní části a přednáškách hlavních řečníků, se účastníci konference rozdělili do čtyř jazykových skupin: dvou anglických, německé a polské. Jednání polské sekce proběhlo v komorní atmosféře za přítomnosti cca 25–30 účastníků. Polskou sekci moderovala Joanna Ziemska z ÖVG s autorkou tohoto článku. S prvním příspěvkem vystoupila soudní tlumočnice jazyka polského

Předsedové několika evropských asociací soudních tlumočnicků na závěrečné večeři na krakovském Rynku s členy folklorního souboru

Představenstvo asociace EULITA: F. Caciagli Conigliaro, Ch. Driesen, L. Katschinka, G. Buckingham a C. Van den Brinková Štifterová

K. Filgasová za JTP a A. Sedunková za KST ČR na konferenci v Krakově

Alexandra Sedunková, členka představenstva KST ČR, a to na téma „Uznávání profesních kvalifikací soudních tlumočnicků“. Karolina Nartowska z Rakouska prezentovala výsledky vědeckého výzkumu týkajícího se vlivu práce soudního tlumočnicka na průběh soudního procesu. Magda Olesiuk z Univerzity v Białystoku hovořila o právních úpravách týkajících se práce soudních tlumočnicků a práva na spravedlivý proces. Katarzyna Filgasová prezentovala vzdělávací aktivity Jednoty tlumočnicků a překladatelů a další vzdělávací akce pořádané ve spolupráci s KST ČR a dalšími profesními organizacemi. Druhý blok polské sekce zahájila přednáška Iwony Imioło, soudní tlumočnice jazyka českého a slovenského, konzultantky polského Ministerstva spravedlnosti pro zkoušky z jazyka českého. Prezentovala srovnávací analýzu právního postavení polských, českých a slovenských soudních tlumočnicků. V závěru polské sekce vystoupila Ewa Sherwood ze Severního Irska s poutavým příspěvkem na téma úlohy

a odpovědnosti tlumočnicka jako experta v oblasti kulturních odlišností. Všechny příspěvky byly doprovázeny řadou dotazů z publika nejen v rámci samotného zasedání, ale i zákulisních rozhovorů. Byli jsme také poctěni skutečností, že se jednání polské sekce zúčastnil zástupce polského Ministerstva spravedlnosti, vedoucí Oddělení soudních tlumočnicků, pan Bolesław Cieślík.

Páteční program završila galaveče v známé restauraci Hawełka na krakovském Rynku. V rámci doprovodného programu vystoupil polský folklorní soubor s ukázkami polských lidových tanců.

V sobotu 5. dubna odpoledne, po shrnutí a slavnostním ukončení konference následovalo valné shromáždění EULITY. Podrobné informace o konferenci, včetně příspěvků, které během ní zazněly, budou zveřejněny v konferenčním sborníku připravovaném pořadateli.

O EVROPSKÉM PROJEKTU QUALETRA (KVALITA PRÁVNÍHO PŘEKLADU)

Projekt QUALETRA je jeden z projektů realizovaných v návaznosti na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU. Směrnice je zlomový dokument zejména pro ty státy, kde výkon činnosti soudních překladatelů a tlumočnicků nebyl (a dokonce ještě stále není) upraven národními předpisy

Catherina Van den Brinková Štifterová

V posledních letech v EU konstantně narůstá počet řízení zahrnujících přeshraniční prvky, a tudíž narůstá potřeba soudních překladů a tlumočení. V současnosti se vychází z objemu $\pm 10\%$. S nárůstem objemu soudních překladů a tlumočení počítalo již generální ředitelství pro

spravedlnost (JUST) v souvislosti s přípravou rámcového rozhodnutí Rady o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení. Dle článku 9 směrnice 2010/64/EU mají členské státy uvést v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí do 27. října 2013. Dle

článku 10 směrnice má Komise do 27. října 2014 předložit Evropskému parlamentu a Radě zprávu, ve které zhodnotí, do jaké míry členské státy přijaly opatření nezbytná k dosažení souladu s touto směrnicí, a případně předloží legislativní návrhy.

Mottem projektu QUALETRA (= QUALITY OF LEGAL TRANSLATION, kvalita právního překladu) je pak především článek 5: Kvalita tlumočení a překladu. Celý projekt je rozdělen na tzv. work streamy, tj. tematické bloky, přičemž práce probíhá paralelně ve skupinách. Koordinátor a účastníci projektu si předsevzali, že chtějí dosáhnout především praktických výsledků, které by mohly být přímo aplikovány v praxi. Jedním z cílů projektu je vytvoření vzdělávacích modulů, certifikačních a akreditačních postupů a nástrojů pro posouzení kvality právního překladu.

Vedle univerzit, jako hlavních účastníků projektu, se projektu účastní i EULITA (Evropská asociace právních tlumočnicků a překladatelů), Rada evropských advokátních

komor (CCBE) a Evropská asociace obhájců (ECBA). Projekt je financován z prostředků EU. Závěrečná konference, kde budou prezentovány výsledky projektu, je plánována na 16. a 17. října 2014 v Antverpách. O konferenci a zejména o výsledcích projektu Vás budeme informovat.

Univerzity zapojené do projektu

- Thomas More / University of Leuven, Faculty of Arts – Language and Communication, Antverpy, Belgie (koordinátor)
- University of Trieste, Trieste, Itálie
- ISIT, Paris, Francie
- Universidad Pontificia Comillas, Madrid, Španělsko
- London Metropolitan University, Londýn, Velká Británie
- Universidad Alcalá de Henares, Alcalá de Henares, Madrid, Španělsko
- Dublin City University, Dublin, Irsko
- Riga Graduate School of Law, Riga, Lotyšsko

BRATISLAVSKÝ SEMINÁŘ O SOUDNÍM TLUMOČENÍ A PŘEKLADU V SR A NĚKTERÝCH ZEMÍCH EU

JTP a Sekce soudních tlumočnicků a překladatelů SAPT zorganizovaly dne 17. května 2014 v Bratislavě v prostorách Vysoké školy ekonomie a managementu ve veřejné správě seminář pro širokou odbornou veřejnost

Janka Lizáková

Ze slovenštiny přeložila Dagmar De Blasio Denčíková

Hned na začátku se představily organizace JTP (Jednota tlumočnicků a překladatelů) a SAPT (Slovenská asociace překladatelů a tlumočnicků), které na přípravě akce úzce spolupracovaly.

SAPT a Sekci soudních tlumočnicků a překladatelů představila členka SAPT a koordinátorka Sekce **Mgr. Jana Kublová**. V krátké prezentaci obeznámila kolegy se vznikem Sekce soudních tlumočnicků a překladatelů na podzim roku 2013, nejdříve jako ad hoc pracovní skupiny za účelem připomínkování Zákona NR SR č. 382/2004 Sb., o znalcích, tlumočnicích a překladatelích, a později podle statutu jako stálá pracovní skupina s názvem Sekce STP, která má za úkol sledovat novelizaci zákona a plnit též i jiné úkoly

v oblasti soudního tlumočení a překladu. Sekce STP se dubnu 2014 stala plnoprávním členem EULITA.

Z iniciativy Sekce se na podzim roku 2013 sdružily 4 stavovské organizace – JTP, SSPOL, SSPUL a Sekce do Společné platformy, aby jejich připomínky a hlasy k novelizaci zákona měly větší váhu. Platforma se schází nejen kvůli otázkám Zákona o znalcích, tlumočnicích a překladatelích, ale i kvůli jiným aktuálním otázkám. Naposledy to byl Zákon o ochraně osobních údajů a Novela autorského zákona. Platforma si plánuje společný a jednotný postup. Rozpracovaná je taktéž webová stránka Platformy, pomocí které bude informovat své členy o plánovaných aktivitách.

Poté vystoupila **PhDr. Vladimíra Hudáková** a krátce představila JTP a přiblížila činnost JTP na Slovensku, jakož i historii tvorby stávajícího Zákona o znalcích, tlumočnících a překladatelích do roku 2004, které byla osobně účastna. Načrtla přehledný harmonogram postupů a mnohým mladým kolegům připomněla úskalí naší činnosti do roku 2004 podle do té doby platného federálního zákona, jež v ČR platí dodnes.

Pan **Ing. Peter Gomolčák** představil svůj portál www.uradnypreklad.com, který slouží více jak 200 soudním překladatelům pro prezentaci a výměnu zkušeností. Pan Gomolčák je spolupracujícím členem Platformy, která tak může oslovit i prostřednictvím tohoto fóra širokou odbornou komunitu.

Jako hlavní řečnice vystoupila paní **Liese Katschinka**, prezidentka EULITA, která kolegy informovala o nových postupech ve smyslu Směrnice 2010/64/EU a její implementace v členských státech. EULITA totiž před nedávnem rozeslala svým členům dotazník, v němž monitoruje stav implementace a plnění ustanovení Směrnice v členských státech. EULITA dotazníky z jednotlivých zemí vyhodnotí a výsledky zveřejní.

Paní Katschinka zmínila také nový pilotní projekt, na němž se EULITA podílí, a to LIT Search – vytvoření evropské databáze soudních překladatelů a tlumočnicků.

Dalšími řečníky byli **Mgr. Ladislav Križan, PhD.** – ředitel odboru znalecké, tlumočnické a překladatelské činnosti Ministerstva spravedlnosti SR, **Ing. Mária Hassanová** – ředitelka odboru kontroly stížností a zároveň soudní

tlumočnice arabského jazyka, kteří se věnovali stavu novelizace Zákona o znalcích, tlumočnících a překladatelích NR SR č. 382/2004 Sb.. Pan Križan načrtl změny zákona a představu MS SR. Zmínil se také o zamýšleném **Elektronickém deníku**, který by měl fungovat v rámci e-governmentu se zaručeným elektronickým podpisem (čip v novém OP se načte speciální čtečkou) v PC a který by například vedl evidenci u překladatele či tlumočnicka v jeho PC, a zároveň by zasílal kopie evidence na server MS SR. V deníku by se měly evidovat vstupy, tj. objednávka státního orgánu, zhotovení překladu, či provedení úkonu tlumočení, jakož i úhrada vyúčtované částky. MS SR vidí zde obrovský potenciál především i v souvislosti s dosavadní „slabší“ platební morálkou státních orgánů. V tomto tématu pokračovala i paní Hassanová, která nás seznámila s rozsáhlou kontrolou MS SR na soudech všech stupňů v SR, týkající se především průtahů v jednání a průtahů v úhradách účtovaných úkonů. Zástupci MS SR projeví ochotu spolupracovat se stavovskými organizacemi a nabídli různá témata pro další spolupráci.

Mgr. Markéta Štefková, PhD. z Tlumočnického ústavu FiF UK Bratislava představila ústav a jeho úlohu ve vzdělávání zejména uchazečů o činnost soudního tlumočnicka a překladatele. V tomto ústavu úzce spolupracuje s MS SR v intencích zákona. Ústav však miní rozšířit svoji činnost i na další oblasti vzdělávání a dalšího odborného vzdělávání soudních tlumočnicků a překladatelů. Představila též projekt Translus, na němž spolupracuje FiF UK Bratislava a Fakulta humanitních věd UMB Banská Bystrica. V rámci projektu se plánuje analýza trhu s právním překladem na Slovensku, sestavení a zpřístupnění souboru základního pojmového aparátu a vydávání monografií k teorii

Zprava doleva: J. Kublová za SAPT, V. Hudáková za JTP Slovensko, J. Lizáková za STP SAPT, D. De Blasio Denčíková za KST ČR, M. Štefková z FiF UK v Bratislavě, L. Katschinka za EULITA a její tlumočnice

a aktuálním otázkám právního překladu. Moderní translologie stojí před aktuální výzvou na vypracování samostatné teorie překladu právních textů.

Nataša Procházková ze Zastoupení EK v Bratislavě, z DGT-SK a Slovenské terminologické sítě představila činnost DG na Slovensku a intenzivně se věnovala terminologické síti a jejím aktivitám v SR.

Semináře se zúčastnila paní **Dagmar De Blasio Denčíková**, místopředsdkyně Komory soudních tlumočnicků ČR, která mluvila o historii vzniku komory a taktéž o úskalích v činnosti soudních tlumočnicků a překladatelů v ČR. Její informace a poznatky byly mimořádně cenné, jelikož se na Slovensku vede diskuze o vzniku občanského sdružení s podobným zaměřením.

Odpoledne se otevřel diskuzní panel na téma provádění činnosti soudních tlumočnicků a překladatelů v SR, ČR a jiných státech EU, v němž řečníci z dopoledního bloku rozproudili svými krátkými příspěvky diskuzi. Mimořádně zajímavý byl příspěvek přednesený V. Hudákovou o praxi v Itálii, který zpracovala spolu s paní Szikelovou. O živé

soudní a advokátní praxi v Itálii mluvila také paní De Blasio Denčíková. Se zástupci MS SR a Ústavu a DGT-SK se rozproudila velmi živá a plodná debata, která trvala dokonce o hodinu déle, než bylo původně plánováno. Projednaly se skutečně palčivé otázky každodenní praxe, přičemž ne na všechny se našla okamžitá odpověď. Navzdory tomu jsme měli dojem, že kolegové odcházeli spokojeni.

I přes krátký čas pro naplánování a organizaci můžeme říct, že seminář měl velký úspěch a všechny zúčastněné strany přislíbily další součinnost v budoucnu, což nás jako organizátory mimořádně těší.

Výstupy ze semináře obohatí činnost Společné platformy i jednotlivých organizací.

Srdečné díky patří ASPIM na Slovensku a VŠEMvs, které přispěly technickým vybavením a prostory. Těšíme se na další spolupráci.

Autorka příspěvku, Ing. Janka Lizáková, je předsedkyní Sekce STP SAPT

SLOVNÍK ROKU 2014

Do 21. ročníku soutěže pořádané Jednotou tlumočnicků a překladatelů (JTP) bylo přihlášeno 91 titulů. Odborná porota, složená ze zástupců profesních překladatelských a tlumočnických organizací z České a Slovenské republiky a dalších odborníků, zasedala 14. února 2014

Hlavní cenu SLOVNÍK ROKU 2014 získal:

(Cena je spojena s finanční odměnou 20 000 Kč, kterou věnuje JTP).

Padevět, Jiří: PRŮVODCE PROTEKTORÁTNÍ PRAHOU. Academia, Praha 2013.

Na dalších místech se umístily:

2. komplet **HUDEBNĚ-LITERÁRNÍCH SLOVNÍKŮ, HUDEBNÍ DÍLA INSPIROVANÁ SLOVESNÝM UMĚNÍM I-III.** Nakladatelství Masarykovy univerzity, Brno 2011–2013.

3. **Novák, Lubomír: JAGHNÓBSKO-ČESKÝ SLOVNÍK.** Filozofická fakulta UK, Praha 2010.

Cena poroty za překladový slovník:

(Cena je spojena s finanční prémie 10 000 Kč, kterou věnuje Asociace konferenčních tlumočnicků ASKOT).

Radojković Kubešová, Branka: ČESKO-SRBSKÝ Slovník. Srbské sdružení sv. Sáva, sdružení srbské menšiny v ČR, a Srbské kulturní centrum, Praha 2013.

2. **Novák, Lubomír: JAGHNÓBSKO-ČESKÝ SLOVNÍK.** Filozofická fakulta UK, Praha 2010.

3. soubor 18 slovníků **1 000 SLOVÍČEK – ILUSTROVANÝ SLOVNÍK.** Albatros Media, Praha 2012.

Cena poroty za výkladový slovník:

KNIHA FILOZOFIE. Euromedia Group, k. s. – Knižní klub, Praha 2013.

2. **Kopecký, René – Bahbouh, Charif: Turecká, perská a arabská přísloví a mudrosloví.** Dar Ibn Rushd, Brandýs nad Labem 2013.

3. **David Levithan: SLOVNÍK LÁSKY.** Argo, Praha 2013.

Cena poroty za encyklopedické dílo:

Soukup, Vladimír – David, Petr: DĚJINY ZÁMKŮ V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZSKU. Euro-media Group, k. s. – Knižní klub, Praha 2013.

2. **Ždárek, Jan: HMYZÍ RODINY A STÁTY.** Academia, Praha 2013.

3. **Roček, Zbyněk: KRONIKA ZOOLOGICKÉHO POZNÁVÁNÍ.** Academia, Praha 2013.

Cena poroty za biografický slovník:

Spousta, Vladimír: HUDEBNĚ-LITERÁRNÍ SLOVNÍK, HUDEBNÍ DÍLA INSPIROVANÁ SLOVESNÝM UMĚNÍM I–III, Nakladatelství Masarykovy univerzity, Brno 2011–2013.

I. SVĚTOVÍ SKLADATELÉ

II. ČEŠTÍ SKLADATELÉ

III. SKLADATELÉ 20. STOLETÍ.

2. **Le Goff, Jacques: MUŽI A ŽENY STŘEDOVĚKU.** Nakladatelství Vyšehrad, Praha 2013.

3. **Kolektiv autorů: OSOBNOSTI ČESKÝCH DĚJIN.** Euromedia Group – Knižní klub, Praha 2013.

Cena poroty za elektronický slovník:

Kolektiv autorů: ČESKÝ SLOVNÍK POJMŮ KYBERNETICKÉ BEZPEČNOSTI. AFCEA – Kybernetická bezpečnost, Praha 2012.

2. komplet **HUDEBNĚ-LITERÁRNÍCH SLOVNÍKŮ, HUDEBNÍ DÍLA INSPIROVANÁ SLOVESNÝM UMĚNÍM I–III,** Nakladatelství Masarykovy univerzity, Brno 2011–2013.

3. **SLOVNÍK POJMŮ CHEERLEADING (SLOVNÍK ROZTLESKÁVAČEK).** Česká asociace cheerleaders, Praha 2013

a

Autorský kolektiv Lingea: PORTÁL O ČEŠTINĚ www.nechybujte.cz. Lingea, Brno 2013.

Čestná uznání:

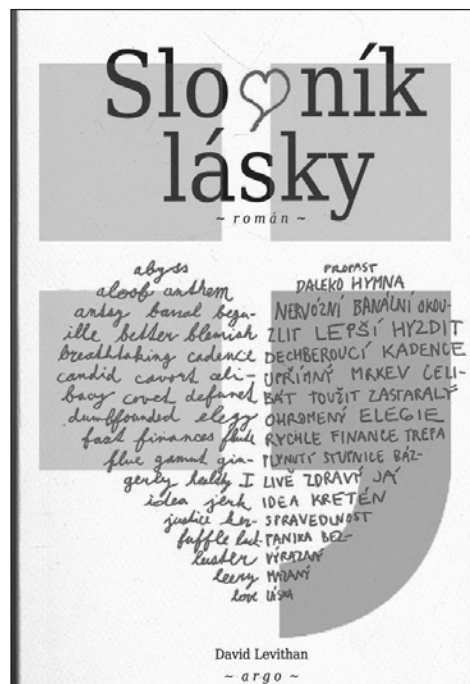
Košková, Mária: BULHARSKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍK II. ЈІ–ІІо. Slavistický ústav Jána Stanislava SAV / Slovenský komitét slavistov, Bratislava 2013.

Novák, Lubomír: JAGHNÓBSKO-ČESKÝ SLOVNÍK. Filozofická fakulta UK, Praha 2010.

Hudecová-Podhorná, Soňa: KURIATKO V KASTRŮLKU, česko-slovenský a slovensko-český (občas aj výkladový) slovník gastronómie. Vydavateľstvo Kontakt, Bratislava 2012.

Porota zasedala ve složení:

Amalaine Diabová (Jednota tlumočnicků a překladatelů, předsedkyně poroty), PhDr. Milena Horálková (Komora

Výkladový Slovník lásky Davida Levithana, vydavatelství Argo, získal cenu poroty

soudních tlumočnicků ČR), Petr Kautský (časopis ToP/tlumočení-překlad/), PhDr. Petr Kitzler (Obec překladatelů), PhDr. Peter Kopecký, CSc. (Slovenská spoločnosť prekladateľov odbornej literatúry – SSPOL), Iva Pecháčková (Svaz českých knihkupců a nakladatelů), Marie Pospíšilová (Knihkupectví Kanzelsberger), PhDr. Jana Rejšková (Ústav translatologie FF UK), Mgr. Lenka Okrouhliková (Česká komora tlumočnicků znakového jazyka), Olga Vašková (měsíčník Čtenář), Mgr. Šárka Valverde (ASKOT), Jiří Vedral (Sekce odborného překladu a terminologie JTP).

Všechny tituly přihlášené do soutěže byly vystaveny v expozici JTP **SLOVNÍK ROKU** na 20. mezinárodním knižním veletrhu SVĚT KNIHY PRAHA od 15. do 18. května 2014, ve foyer levého křídla Průmyslového paláce na Výstavišti Praha. Ceny byly během programu JTP slavnostně vyhlášeny a předány autorům a nakladatelům tamtéž v pátek 16. května ve 14.00 hod v Literárním sále.

V současné době probíhá již dvaadvacátý ročník soutěže. Podrobnosti o soutěži a její historii najdete na našich webových stránkách www.JTPunion.org nebo přímo na adrese: www.jtpunion.org/spip/rubrique.php?id_rubrique=6.

Zdroj: JTP

KDEKOLI. KDYKOLI.

*Využijte nový nástroj
pro tlumočení v 21. století.*

Registrace → Realizace → FairPay

Interpretty je nový jednoduchý nástroj pro online videotlumočení. Rozšíří nabídku vašich služeb o další alternativu a dá vám více možností, jak spolupracovat se svými klienty. Nabídne vám maximální komfort, protože můžete tlumočit i z pohodlí domova a v čase, který vám nejvíce vyhovuje. A navíc vám nabídne i vlastní prostor, který je určen jen vám a vašim klientům. Na rozdíl od podobných nástrojů na trhu vám garantujeme maximální zabezpečení dat a hovoru, jednoduché intuitivní ovládání a díky systému FAIRPAY i garanci zaplacení peněz.

Budoucnost nikdy nebyla takhle jednoduchá.

Využijte zaváděcí nabídky a vyzkoušejte si Interpretty na vlastní hlas a obraz. Nabízíme vám 10 hovorů v rámci 6 měsíců od registrace úplně zdarma.

**inter
pretty
.com**

*Making interpreting
pretty simple*

www.interpretty.com

WORKSHOP „INTERPRETTY“ V MADRIDU NA 5. MEZINÁRODNÍ KONFERENCI O PŘEKLADECH A TLUMOČENÍ VE VEŘEJNÉM SEKTORU

Sekce pro vzdělávání a výzkum překladu a tlumočení pro veřejnou správu FITISPos Group španělské Univerzity v Alcalá de Henares (UAH) v Madridu uspořádala ve dnech 3. a 4. dubna 2014 již tradiční mezinárodní setkání, tentokrát zejména na téma etika a ideologie v konfliktních situacích, na kterém byl mimo jiné představen nám již známý projekt Interprety

Dagmar De Blasio Denčíková

Měli jsme možnost promluvit si s Mgr. Janou Kabičkovou, vedoucí projektu Interprety – webového portálu pro profesionální tlumočníky, o kterém jsme již v předstihu slyšeli jak na seminářích Komory soudních tlumočnicků ČR, tak na Jeronýmových dnech JTP. Portál www.interprety.com byl spuštěn v březnu loňského roku. Umožňuje pořídit individualizované dálkové videokonferenční tlumočení pro kohokoliv a odkudkoli. Zajímalo nás v jakém stadiu se dnes tento projekt s novou technologií nachází a proto jsme paní Kabičkové položili několik otázek.

J. Kabičková, vedoucí projektu Interprety - webového portálu pro profesionální tlumočníky

Je to něco málo přes rok, kdy jsme poprvé spatřili home page Interprety a mohli jsme vyzkoušet, jak funguje. Než se dozvíme jak dopadl start v praxi, rádi bychom věděli, jaké máte další plány.

Navázali jsme kontakty v oblasti administrativy, zejména ve Španělsku, kde jsme se zúčastnili 5. mezinárodní konference na téma Překlad a tlumočení ve veřejném sektoru pořádané Univerzitou v Alcalá de Henares (Madrid). Téměř 100 účastníků dvouhodinového workshopu mělo možnost zjistit něco více o individualizovaném videokonferenčním tlumočení na dálku. Interprety je rovněž součástí projektu SOS-VICS. Jedná se o pilotní projekt několika španělských univerzit, spolufinancovaný Generálním ředitelstvím Evropské komise pro spravedlnost, jehož cílem je zlepšit přípravu tlumočnicků v oblasti řešení případů domácího násilí. Výsledky tohoto projektu budou v září tohoto roku prezentovány na 1. mezinárodním kongresu SOS-VICS „Postavit komunikační mosty v oblasti problematiky domácího násilí“, na kterém bude Interprety představeno jako jedna

z možností, jak zajistit obětem domácího násilí komunikaci se všemi účastníky řízení, ať už jsou to sociální pracovníci, policie, soudci, advokáti, atd., a to prostřednictvím profesionálních tlumočnicků speciálně vyškolených pro tento druh tlumočení.

Přestože je systém Interprety na používání velmi jednoduchý, rádi bychom provedli některé malé změny v uživatelském prostředí a přidali alespoň dvě jazykové mutace. V současné době existuje portál pouze v anglické verzi. Pokud jde o rozvoj produktu, v současné době systém pracuje v módu konsektivního tlumo-

čení a v plánu máme přidat do konce roku i tlumočení simultánní.

Můžete nám říci, jak dopadl start?

Je to právě rok a dva měsíce, kdy jsme spustili beta verzi Interprety. Celý tým, který na rozvoji projektu pracoval, přijímal tuto událost s velkým očekáváním, neboť se jednalo o výsledek tvrdé práce. Jde však o složitou technologii a obavy z toho, jak se tato technologie projeví v ostrém provozu, byly také veliké. Mezi cíli, které jsme si vytýčili pro první rok, bylo zejména technické doladění celého systému a případné zlepšení uživatelského prostředí na základě vlastního testování a připomínek uživatelů. I když se zpočátku malé technické problémy objevily, čemuž se u technologických projektů dá jen těžko zabránit, jsme s celkovým fungováním celého systému velmi spokojeni.

Jaké jsou reakce prvních uživatelů?

Velmi mne těší, že všechny reakce uživatelů na fungování systému jsou pozitivní. Kladně hodnotí zejména rychlost

a jednoduchost celého procesu, neboť zahájit tlumočení lze již do 30 minut od uveřejnění poptávky potenciálního klienta, přičemž v případě marketplace tato doba slouží k zaslání cenové nabídky tlumočnickem, výběru tlumočnicka a provedení platby, a v případě tlumočení s vlastním klientem ke sdělení základních údajů o tlumočení včetně sjednání ceny. Rovněž oceňují velmi dobrou kvalitu videa a zvuku. Přípomínky některých uživatelů se tedy netýkají až tak technologické části systému, tedy komunikace (chat, e-mail, videokonference), ale spíše uživatelského prostředí, tj. možného zjednodušení některých funkcí, více informací o každé této funkci, což by uživatelům napomohlo k větší orientaci v systému, atd. Určitě by přivítali větší počet jazykových mutací.

A jak se tlumočníci k dálkovému tlumočení staví obecně? Myslíte, že jsou připraveni tlumočit prostřednictvím videokonference?

Nejenom po spuštění systému v roce 2013, ale již během vývojové fáze produktu jsme úzce spolupracovali s tlumočnickou komunitou v České republice i v zahraničí. Zjistili jsme, že tlumočníci se v otázce dálkového tlumočení a zejména pak použití videokonference dělí na dvě skupiny: mladí tlumočníci, kteří s internetem a novými technologiemi vyrostli a tlumočení prostřednictvím videokonference považují jenom za další formu nebo způsob práce, navíc naprosto přirozenou, neboť je to komunikace, kterou často používají i v běžném životě, a starší tlumočníci, kteří se k internetu dostali až v dospělosti a používají ho sice ke své profesionální činnosti, ale pouze k základním komunikačním úkonům, jako je například elektronická pošta. Tito starší tlumočníci nejsou v používání

videokonference aktivní a ve většině případů čekají, jaký bude v této oblasti vývoj.

Je ovšem pravdou, že k tlumočnickům se ze všech stran dostávají informace o tom, že dálkové videokonferenční tlumočení není daleká budoucnost. Dokonce oni sami vidí, že videokonference on-line je v současné době jeden z nejrychleji se rozvíjejících způsobů komunikace, že i jejich obvyklí klienti (právníci, lékaři, diplomati...) mezi sebou komunikují prostřednictvím videokonference on-line a prezenční tlumočení bude tedy nutně ustupovat tlumočení dálkovému. Existuje tedy velmi reálný předpoklad, že budou muset tento způsob tlumočení ovládat. Doposud ovšem neexistoval žádný systém, na kterém by se tlumočníci mohli toto tlumočení naučit nebo si ho alespoň vyzkoušet. Přesto právě schopnost tlumočnicka ovládat tento systém je důležitá pro zajištění kvalitního videokonferenčního tlumočení. Jenom dobrá kvalita videa, zvuku a dostatečné zabezpečení nestačí.

Tuto důležitou skutečnost jsme měli na paměti při spuštění beta verze Interpretty a rozhodli jsme se dát všem nově zaregistrovaným tlumočnickům k dispozici 10 tlumočení zdarma. Tlumočníci si tak mohou dálkové videokonferenční tlumočení vyzkoušet nejenom mezi sebou (stačí, aby si tlumočnick vytvořil účet tlumočnicka a jiný tlumočnick nebo zcela jiná osoba účet klienta), ale rovněž se svými klienty, s nimiž mají důvěrnější profesionální vztah. Tato zkušenost pro ně bude velmi důležitá v budoucnosti, neboť po rozvinutí marketplace budou pracovat s jakýmkoliv klientem odkudkoliv a už nebude takový prostor pro vyzkoušení systému.

EVROPSKÝ SOUD: POVINNÉ PŘÍJMENÍ PO OTCI V ITÁLII JE DISKRIMINAČNÍ

Evropský soud pro lidská práva v lednu 2014 odsoudil Itálii kvůli ustanovení jejího právního systému, podle kterého se dítěti systematicky přiděluje příjmení jediné po otci. Evropské soudci toto pravidlo podle agentury AFP označili za diskriminační

Soudní dvůr tak rozhodl ve prospěch žaloby italských rodičů Alessandry Cusanové a Luigiho Fazza, kteří po italských soudech 13 let marně požadovali, aby jejich postupně třem narozeným dětem přiznaly příjmení matky. Podle manželů, kterým italská justice ustoupila alespoň v tom, že dětem uznala právo na obě příjmení, byla porušena jejich základní práva.

Evropský soud nepřiznal žádné finanční odškodnění, o což žadatelé ani neusilovali. Konstatoval však, že italské rodinné právo vychází ze zastaralých patriarchálních základů ještě z římských dob a že už se neshoduje s evropským principem rovnosti pohlaví.

Zdroj: Euroskop

VÍTE CO JE FODAGEN?

FODAGEN (fotografie, daktyloskopie, genetika) je informační systém pro zaznamenávání identifikačních úkonů provedených kriminalistickými technikami na osobách a je chráněn ochrannou známkou, jejímž majitelem je Ministerstvo vnitra, potažmo Česká republika

Dagmar De Blasio Denčíková

Do systému se ukládají pomocí elektronického formuláře celkové identifikační údaje osoby, jako např. fotografie, biologické stopy – DNA, otisky prstů (daktyloskopie), pachové stopy (odorologie), stopy nohou či podrážek atd. (trasologie), zvláštní znamení, detaily nevrozených znaků jako např. tetování, jizvy a všechny další údaje pro bezpečné zjištění identity osoby. Není možné, aby existovali na světě dva lidé, kteří by měli naprosto stejné morfologické a metrické znaky a proto zpracovaná a neustále doplňovaná centrální databáze všech získávaných údajů je základem pro práci techniků-kriminalistů. Formulář popisu osoby je velmi podrobný a používá se jak pro úřední

popis osoby stojící před policistou, tak pro laický popis osoby nepřítomné dle výpovědi svědka. Včetně např. popisu vady řeči, jazykových znalostí, přízvuku atd. Pomocí dalších aplikací jako Poridos a Facette lze pořídit identikit osoby. To vše se ukládá do FODAGENU. Jeho zkušební provoz je upraven rozkazem policejního prezidenta č. 10/2004 o postupech při pátrání po osobách a věcech a rozkazem policejního prezidenta č. 67/2009 o identifikačních úkonech a provozování zkušebního provozu informačního systému FODAGEN, ve znění rozkazu policejního prezidenta č. 171/2009, č. 164/2010 a č. 170/2010 a mají k němu přístup kriminalistická pracoviště.

AKTUÁLNÍ PROBLÉMY SOUDNÍHO TLUMOČENÍ V ČR

Vyhodnocení průzkumu provedeného mezi členy Komory soudních tlumočnicků ČR a zmapování současné situace v soudním tlumočení

Yveta Linhartová

Soudní tlumočení a překlad v Čechách má kořeny již v patentech císaře Josefa II. z konce 19. století. Prošlo dlouhou historií a vzhledem k povaze překladu lze říci, že pokrývá všechny oblasti lidské činnosti stejně jako právo, s jehož existencí je úzce spojeno.

Vývoj společnosti, technologií i právních systémů se odráží i v tomto oboru a nezbytně přináší řadu otázek a problémů, nad nimiž je třeba se zamyslet a hledat společná řešení přinášející prospěch všem zúčastněným. Prvním krokem k tomu je zmapování současné situace a identifikace hlavních problémů. Čím více zainteresovaných se takovéto diskuze účastní, tím spolehlivěji a přesněji budou formulovány otázky, které je třeba položit. V tomto článku jsem se pokusila pomoci při správném směřování funkce profesních organizací, celoživotního vzdělávání a dalších platform, jichž znalci a tlumočníci při své náročné práci využívají.

Příspěvek vznikl z podnětu kolegů – soudních překladatelů a tlumočnicků – s nimiž se setkávám při různých profesně zaměřených příležitostech. Z povahy překladu vyplývá, že překladatelé a tlumočníci pracují ve všech koutech republiky většinou jako samostatné výdělečné osoby, což v dnešní době znamená především mnoho hodin strávených před obrazovkou počítače a málo možností setkat se s kolegy a diskutovat o aktuálních problémech v oboru. Jednou z takových příležitostí je terminologický seminář zaměřený na právní jazyk pořádaný každoročně Komorou soudních tlumočnicků ČR, jehož se již po několik let účastní soudní tlumočníci a překladatelé z celé České republiky. Diskuze s kolegy, z nichž se mnozí pohybují v oboru více než 20 let, což představuje téměř celou profesní praxi, mi dala podnět k pokusu o zmapování současné situace v soudním tlumočení. K tomuto účelu jsem vytvořila dotazník shrnující nejčastěji diskutovaná témata tohoto náročného oboru.

Dotazník byl umístěn na webu a přístup k němu zprostředkovala Komora soudních tlumočnicků ČR e-mailovou zprávou s odkazem na jeho webovou adresu. Osloveni byli pouze soudní tlumočníci – členové Komory soudních tlumočnicků ČR (KST ČR). Členství v této organizaci je dobrovolné, ne všichni soudní tlumočníci jsou tedy zároveň členy KST ČR. Dotazník byl umístěn na webu po dobu jednoho měsíce – v květnu 2013. Z celkového počtu 478 členů bylo shromážděno více než 100 odpovědí, což je statisticky dostatečný vzorek pro vytvoření objektivního názoru.

Dovolte mi zde poděkovat za vyplnění dotazníku, zejména vám, kdo jste se zamysleli nad našimi problémy a využili možnosti je komentovat v poslední otázce. Snažila jsem se ty problémy, které se objevily nejčastěji, sumarizovat a upozornit na ně v tomto článku. Do jaké míry se mi to podařilo, je na vašem posouzení.

Hodnocení výsledků

Působení tlumočnicků v krajích ČR: Podle očekávání největší počet soudních tlumočnicků (43 %) působí v Praze a Brně, kde je v souvislosti s administrativním významem obou hlavních měst největší poptávka po právních překladech. Na druhém místě je kraj Moravskoslezský (9 %) a Jihočeský se 7 %.

Získané vzdělání: Z odpovědí na druhou otázku týkající se vzdělání vyplynula zajímavá skutečnost – pouze 12 % soudních překladatelů získalo vzdělání v oboru translatologie a 36 % praktikujících kolegů má určitý druh státní zkoušky z cizího jazyka. Absolventi translatologie se tedy pravděpodobně v profesní kariéře spíše soustředí na jiné typy překladů, než jsou překlady právního charakteru. Je také možné předpokládat, že mnozí z nich směřují ke složení zkoušek Euromasters, které jsou podmínkou pro práci tlumočnicka v překladatelských odděleních Evropské unie.

Počet let praxe: Dotazník prokázal, že nejvíce překladatelů je těch s největšími zkušenostmi (43 %). Lze také předpokládat, že zájem účastnit se diskuze je u této kategorie „služebního stáří“ největší, neboť jsou to ti z nás, kteří prošli různými změnami zákona, diskuzemi v parlamentu například na téma pojmu „křivé tlumočení“ a jistě mohou a chtějí k problematice sdělit svůj názor.

Členství v profesních organizacích: Z odpovědí na otázku členství v profesních organizacích vyplývá, že téměř všichni považujeme informovanost, možnosti dalšího vzdělávání i pravidelná periodika za nutnou součást profese. Celá pětina soudních tlumočnicků je navíc i členy

Jednoty tlumočnicků a překladatelů, která je profesní organizací překladatelů v různých jazykových kombinacích bez ohledu na to, zda mají „kulaté razítko.“ Jejimi členy jsou i kolegové pracující a žijící v zahraničí. Nedílnou součástí překladatelské obce je i skupina ASKOT – asociace konferenčních tlumočnicků. Tato sekce řeší specifickou problematiku simultánního konferenčního tlumočení a jejími členy jsou 4 % respondentů.

Poměr jazykových kombinací: Výsledky dotazu na frekvenci jazyků, v nichž se právní překlady provádějí, jsou zcela v souladu s očekáváním a nevyžadují tedy ani zvláštní komentář: nejvíce se překládá z angličtiny (30 %), následuje němčina (24 %), ruština (17 %), francouzština (14 %) a španělština (10 %).

Poměr překladu k tlumočení: Otázka na poměr překladů k tlumočení prokázala, že 65 % členů KST ČR se z valné části věnuje překladům, naproti tomu pouze zanedbatelné 1 % pouze tlumočí. Tento výsledek mezi jiným ilustruje i skutečnost, že se v České republice zlepšuje úroveň cizojazyčné kompetence, protože pokud nejde o tlumočnický úkon explicitně vyžadující soudního tlumočnicka, pak si jednotlivci a firmy s tlumočením dokáží poradit s využitím vlastních zdrojů. Zde ovšem vycházím z předpokladu, že i soudní tlumočnick poskytuje služby v jiných než právních úkonech.

Další vzdělávání v oboru: Komora soudních tlumočnicků ČR hraje důležitou úlohu v dalším vzdělávání překladatelů, jak vyplývá z otázky č. 4. Akce pořádané KST ČR ve velké míře reflektují profesní potřeby soudních tlumočnicků, jak prokázaly odpovědi: za nejdůležitější jsou považovány terminologické semináře (32 %) následované setkáními s odborníky z praxe. Snad každý z nás se při výkonu tlumočnické a překladatelské profese setkal s problémem v angličtině nazývaným „lack of subject knowledge“ – nedostatek znalostí odborné profese. Nelze předpokládat, že každý tlumočnick si může dovolit pracovat pouze v oboru, který dobře zná a ovládá jeho terminologii (například lékařství, stavebnictví nebo v současnosti velmi často užívaná terminologie evropských fondů a operačních programů). U tlumočnicka a překladatele se velmi oceňuje flexibilita a připravenost v mnoha oborech lidské činnosti, případně i jejich kombinace. Proto je velmi ceněna každá příležitost získat zkušenosti a osvojit si související terminologii přímo v interakci se specialisty v daném oboru. Jistě není třeba zdůrazňovat, že nejceněnějšími konzultanty pro činnost soudních tlumočnicků jsou právníci – semináře s účastí odborníků z právní praxe patří proto mezi nejnavštěvovanější akce v rámci dalšího vzdělávání.

Nejčastěji překládané dokumenty, lhůty pro překlad a typy tlumočení: Při návrhu otázek jsem vycházela především z vlastní praxe a v seznamu možností uvedla dokumenty, s nimiž se setkávám nejčastěji. Dotazník potvrdil, že praxe je velmi podobná: nejvíce překládáme úřední dokumenty typu rodný list, vysvědčení a diplomy. Jejich terminologii a standardizaci by tedy měla být věnována velká pozornost. V otázce tlumočení pro státní orgány je nejvíce úkonů prováděno v civilním řízení a tlumočení výsledků a podání vysvětlení pro orgány policie – v obou případech 15 %. Následuje trestní řízení se 13 % a pouhá 2 % tlumočení se týkají komunitního tlumočení, což je vzhledem k pohybu osob v EU překvapivě málo. V souvislosti s tlumočením pro státní orgány je celkem očekávaným zjištěním, že lhůty pro překlad považujeme téměř všichni za dostatečné (90 %). Z vlastní zkušenosti potvrzené kolegy je zřejmé, že jsou překladatelé zvyklí pracovat mnohdy ve velmi stresujících časových podmínkách, proto je 30 denní lhůta na právní překlady většinou dostatečná.

Jednotky kalkulace ceny: V podmínkách České republiky se na rozdíl od evropské praxe počítá s normostranou jako jednotkou pro kalkulaci ceny překladu. Většina překladatelských agentur i samostatných překladatelů v zahraničí dnes dává přednost účtování za slovo zdrojového jazyka, protože jej považují za přesnější a flexibilnější jednotku. V našich podmínkách je normostrana více zavedenou jednotkou a za jednu z příčin této skutečnosti považují fakt, že stále překládáme poměrně velké množství textů, které nejsou dodány v elektronické podobě a software používaný pro tzv. „rekognitu“ textu např. ve formátu pdf není ještě naprostou samozřejmostí.

Standardní počet stran a příplatky za překlad: Velmi různorodé je denní maximum přeložených normostran. Je známou skutečností, že mnozí z nás jsou flexibilní jedinci, kteří se snaží přizpůsobit požadavku klienta i přesto, že je téměř za hranicí všem překladatelům známého rčení „nemohou na počkání a zázraky do tří dnů.“ Podle výsledků dotazníku je překladatel – samozřejmě v závislosti na odbornosti a náročnosti textu – schopen přeložit minimálně tři normostrany textu a ti nejzdatnější uvádějí až 25 normostran za den. Otázkou však zůstává, zda takové množství není na úkor kvality překladu, neboť za standardní průměrný počet se považuje 5–8 normostran denně. Souvisejícím problémem je otázka příplatků za nadstandardní služby. Při uvážení konkurence na trhu s překladatelskými službami (to se týká zejména angličtiny) si málokdo z nás může dovolit účtovat příplatek například za odbornost nebo práci o víkend, nemluvě o zvláštní úpravě textu – ta se mnohdy považuje za samozřejmost.

Celá pětina respondentů vůbec příplatky neúčtuje, 38 % z nás účtuje příplatek za expresní provedení. V této otázce by pravděpodobně stálo za uvážení porovnat různé jazykové kombinace, aby odpověď byla přesnější a lépe reflektovala požadavky trhu ve vztahu k překladateli.

Ceny překladu v ČR: Nejkontroverznější otázkou v překladatelském oboru jsou vždy tarify za překlad. Jednota tlumočnicků překladatelů (JTP) v letošním roce doporučuje ve skupině tzv. „běžných“ jazyků cenu za normostranu kolem 360–390 Kč pro oba směry překladu bez příplatků. JTP neodlišuje překlady „s kulatým razítkem“, za které si většina z nás účtuje tarif o něco vyšší než za běžný překlad. Průzkum prokázal, že se naše ceny pohybují od nejnižších 170 Kč až po nejvyšších 550 Kč za normostranu. Ze zjištění vyplývá, že někteří překladatelé účtují jiné ceny přímým klientům a jiné překladatelským agenturám nebo obchodním společnostem a využívají tak pravidla, že cena je vždy stanovena na základě dohody s klientem.

Slovníky a nástroje pro překlad: Samostatný průzkum by jistě zasloužila otázka používání slovníků a překladatelského software, tedy tzv. CAT (Computer Aided Translation). Papírové slovníky podle výsledků průzkumu překvapivě ještě nejsou na ústupu a neusazuje se na nich prach v knihovně – využívá je celých 21 % z nás. Téměř stejné procento (23) využívá elektronický slovník a 20 % spoléhá na Internet a služby Google. Nástroje CAT jsou v počítači jen 9 % překladatelů a jazykové korpusy využívají překvapivě jen 3 % z nás. Na tomto poli je pravděpodobně třeba vyšší informovanosti v podobě seminářů a konzultací seznamujících s nástroji pro překlad jako jsou např. Trados nebo novější MemoQ, které jsou prokazatelně velkou pomocí, stejně jako korpusy (např. the British National Corpus). Většina těchto nástrojů sice vyžaduje vyšší počáteční investici jak časovou (jejich zvládnutí vyžaduje určitou dobu), tak i finanční; následný efekt v podobě mnohonásobně rychlejší a snadnější práce s jednotlivými projekty, překladatelskou pamětí a terminologickou databází je nesrovnatelný s jakýmkoli slovníkem.

Klienti a zadavatelé překladů: Pro většinu z nás jsou hlavními klienty fyzické osoby (27 %). Charakter nejčastěji překládaných dokumentů je pro toto zjištění zcela zřejmým důvodem – překládáme úřední dokumenty pro studenty, kteří jedou studovat do zahraničí, certifikáty potřebné pro práci a podnikání v zahraničí, svatební a jiné obřady. Na druhém místě jsou státní orgány (25 %), které tlumočnicka a překladatele využívají nejvíce v souvislosti s pohybem osob v Evropě, trestnou činností a v neposlední řadě s péčí o děti, kde jedním z rodičů je cizinec.

Překladačské agentury pokrývají 14 % našich klientů. Na otázku, zda je výhodnější překládat přímo pro klienta nebo využívat zprostředkování agenturou, není složité odpovět: s agenturou se sice dělíme o zisk, ale nemusíme řešit spory s klientem o cenu, případně kvalitu překladu, která je i za jiných okolností velmi subjektivní záležitostí.

Testy řidičské způsobilosti: Velkým a často diskutovaným problémem současného tlumočení jsou testy řidičské způsobilosti. Podmínky pro test jsou pro tlumočníka velmi stresující – přeložit 25 otázek a k nim 3 až 4 možné varianty odpovědi je v časovém limitu 30 minut téměř nemožné. Existují tedy tři možnosti, které jsou uvedeny i v dotazníku: tomuto typu tlumočení se vyhnout, otázky si předem přeložit a prostě se je naučit – což při jejich počtu 741 považuji za více než složité, a třetí možností je tlumočení testu přímo on-line. Z vlastní zkušenosti vím, že je to velmi stresující situace a pocitu odpovědnosti za případné „propadnutí“ u testu se nelze vyhnout. Možnost tzv. test za uchazeče „udělat“ zde vůbec nechci diskutovat, přestože z mnoha publikovaných článků a názorů některých překladatelů je zřejmé, že k tomu dochází více než často.

Další související problémy: V poslední otázce dotazníku jsem dala překladatelům a tlumočnickům možnost vyjádřit se k tomu, co je nejvíce v jejich profesi trápí, s jakými problémy se setkávají, případně jak by je chtěli řešit. Z hlediska cíle, který dotazník sledoval, přinesla tato část nesporně zcela nejdůležitější sdělení. Mnozí překladatelé využili této možnosti k podnětným komentářům a návrhům možných řešení. Nejčastěji zmiňovaným negativem naší práce je špatná komunikace se soudy. V době existence elektronické pošty, datových stránek a mobilních telefonů s námi soudy komunikují většinou pouze doporučenou poštou a bez předchozího zjištění, zda překladatel může práci přijmout a provést. Lhůta pro překlad (30 dní) je snad dostatečná, ale pokud je překladatel na cestě a vyzvedne zásilku pozdě, vystavuje se bez vlastního zavinění pokutě 50 000 Kč. Lhůty proplácení zakázek, soudní stejnopisy a čas strávený na cestě představují téma na samostatný článek. Velkou pozornost by podle uvedených komentářů zasloužilo i téma postavení tlumočníka u soudu, včetně tak technických záležitostí, jako je možnost na hovořící osoby vidět, dobře je slyšet a možnost využívat videokonferenční techniku. Za zmínku jistě stojí i návrh vytvořit při KST ČR poradnu pro řešení různých „zapeklitostí“ a technických problémů při překladu, kde bychom mohli sdílet své zkušenosti. Je zřejmé, že tento článek nemůže postihnout celou aktuální problematiku, proto jsem se pokusila alespoň stručně shrnout problémy, s nimiž se v praktickém životě soudního tlumočníka a překladatele potkává většina z nás.

Z provedeného průzkumu je zřejmé, že dotazník splnil účel – učinit krok směrem ke zhodnocení situace na současném poli soudního překladu, a přinesl zajímavá zjištění. Jsme profesní skupinou, která má mnoho společných problémů a mnozí z nás jsou schopni a ochotni výrazně přispět k jejich řešení. Všichni bychom jistě uvítali příležitost se častěji setkávat na různých platformách, diskutovat s odborníky z různých oborů a získávat nové informace.

Velký prostor pro další vzdělání a větší informovanost se otevírá v oblasti elektronických nástrojů pro překlad (CAT), které nejsou zdaleka využívány tak, jak je tomu v zahraničí. Rovněž je třeba efektivně a rychle řešit problematiku testů řidičské způsobilosti například jednotně vytvořeným překladem testových otázek do alespoň základních evropských jazyků, a to ve spolupráci s firmou, která elektronické testy vyvinula, aby tak bylo možno otázky aktualizovat v souladu se změnami Vyhlášky č. 100.

Samostatnou kapitolou je pak práce pro soudy a nutnost změny komunikace s nimi směrem k většímu využití komunikačních a informačních technologií.

Výsledky tohoto šetření snad mohou alespoň v malé míře přispět ke správnému směřování dalších možností pro zajímavá setkání odborníků z náročné praxe soudního tlumočení a právního překladu.

Dovolte mi uzavřít tento průzkum parafrází tvrzení, které v závěru dotazníku vyjádřil jeden z našich kolegů: Tlumočník u soudu není středobodem vesmíru, ale prostředníkem k dosažení spravedlnosti, tudíž její služebník. K tomu je třeba dodat, že je to prostředník v mnoha aspektech nenahraditelný a jistě si zaslouží spravedlivou a včasnou odměnu, včetně přiměřené a jasně definované pozice na svém pracovišti.

Na závěr bych ráda vyjádřila zvláštní poděkování předsedkyni KST ČR paní Evě Gorgolové a tajemnici paní Mirce Černé, bez jejichž ochotné a aktivní pomoci při zpřístupnění dotazníku by tento příspěvek nevznikl.

Reference:

- Kolektiv autorů: Soudní tlumočení v teorii a praxi. KST ČR, Praha 200
- Webové stránky www.kstr.cz
- Bulletin Soudní tlumočnick, ročník 1, 2013
- Čeňková, I. a kolektiv: Teorie a didaktika tlumočení I. UK FF. Praha 2001
- Chovanec, Bázlik, Hrehovčík: Soudní překlad a tlumočení. Wolters Kluwer. Praha 2011

DOPORUČENÍ PRO JEDNÁNÍ U SOUDU S NESLYŠÍCÍMI

V několika posledních číslech Soudního tlumočníka jsme se podělili o pár základních informací o neslyšících, jejich jazyku a kulturních specifikách. Dnes bychom přidali několik málo informací přímo spjatých se soudní praxí

Nad'a Hynková Dingová

Několik rad a doporučení:

1. Neslyšící člověk má při komunikaci při soudním jednání zákonné právo na tlumočníka znakového jazyka, pokud o to požádá.
2. Neslyšící člověk má právo vybrat si tlumočníka, který následuje jím upřednostňovaný jazykový kód.
3. Tlumočení může probíhat formou znakového jazyka, znakové, mluvené či psané češtiny apod. podle komunikační preference neslyšícího člověka.
4. Rozhovor vedeme přímo s neslyšícím účastníkem jednání a udržujeme zrakový kontakt s ním, nikoliv s tlumočníkem. Neslyšící ovšem musí sledovat tlumočení informací. Stojíme či sedíme tak, abychom za zády neměli zdroj světla.
5. Tlumočník musí být vždy ve stejném zorném poli společně se soudcem, jehož řeč tlumočí. Neslyšící potřebuje vidět jak na tlumočníka, tak i na hovořící osobu.
6. Mluvíme svým obvyklým tempem. Tlumočník nás sám upozorní, bude-li třeba řeč zpomalit. Máme však na paměti, že při tlumočení vždy dochází k časovému skluzu. Tlumočník musí mít čas přijmout informaci, zpracovat ji a zprostředkovat.

Velmi často diskutovanou otázkou je umístění tlumočníka v soudní síni. Úlohou soudního tlumočníka je „umístit se“ tak, aby mohl tlumočit pohodlně a nenápadně. Tlumočník musí vidět a slyšet právní zástupce i neslyšícího klienta. I pro neslyšícího klienta by umístění tlumočníka mělo být komfortní, měl by mít v zorném úhlu nejen tlumočníka, ale i soudce a v ideálním případě i právního zástupce. Tlumočník je povinen před zahájením jednání informovat soud o případných problémech, které vyplývají ze špatně řešené logistiky či přílišného hluku v soudní síni. Nežádá se stávat, že soudce není o potřebách řešení umístění

tlumočníka v soudní síni dobře a dostatečně informován. Je mu nepříjemné, pokud s ním místo za soudním stolem sdílí tlumočník. Takové situaci lze předejít setkáním se soudcem před jednáním, kdy tlumočník vysvětlí specifika „zasedacího pořádku“ v soudní síni a ozřejmí, že jediným důvodem jeho snahy být v blízkosti soudce je komunikační komfort neslyšícího klienta. Tlumočník by měl být na takové informování a ozřejmování situace neustále připraven a měl by mít v zásobě jasné formulace a argumenty.

Tlumočit jednání, které je delší než 45 minut, je pro tlumočníka velmi únavné. Pokud se soudní tlumočník domnívá, že už nadále není schopen poskytovat přesný převod sdělení kvůli únavě, je povinen soud o této okolnosti neprodleně informovat. Soudce může vyhlásit 15 minutovou přestávku a umožnit tak tlumočnickovi odpočinek. Při některých jednáních, pokud je předem dáno, že jednání má být delší než dvě hodiny, je vhodné zajistit soudní tlumočnický dva. Ti se pak mohou pravidelně střídát a předejít tak únavě a případným soudním průtahům.

Doporučení pro soudce

Na samotný závěr uvádíme doporučení, co může soudce udělat, aby měl soudní řízení a jednání plně pod kontrolou, a to včetně tlumočnicků. Následující řádky doporučení pro zlepšení podmínek soudního tlumočení vycházejí z naší několikaleté praxe a ze zkušeností našich zahraničních kolegů. Je to totiž právě soudce, kdo nese za vše v soudní síni plnou odpovědnost!

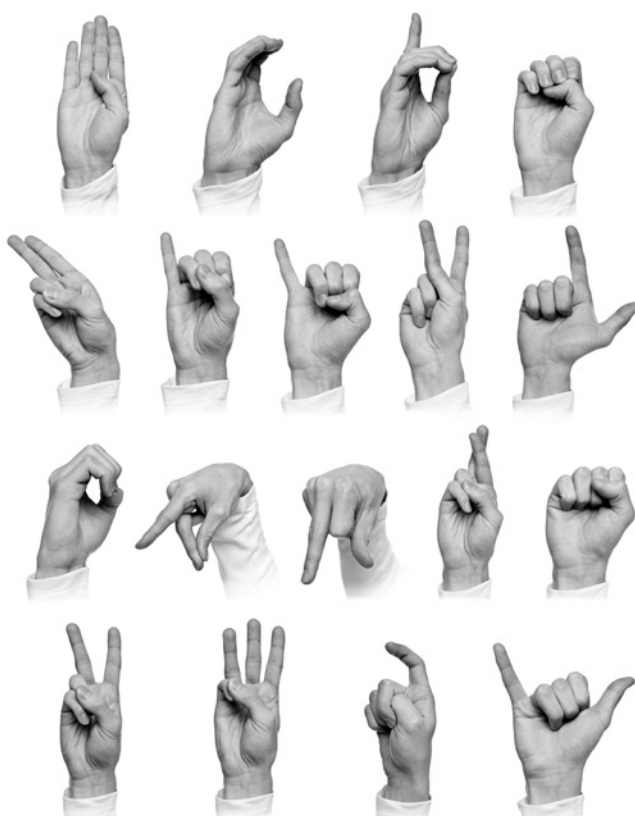
1. Je nutné předem upozornit neslyšícího klienta i ostatní účastníky jednání na skutečnost, že během jednání není možné, aby s tlumočníkem komunikoval a diskutoval. Není přípustné ani to, aby ukázal: „*Tohle nepřekládejte, to je jen pro vás, abyste lépe rozuměli.*“ nebo: „*Moje manželka je opravdu „slepice“. Dovedeš si představit, že vyměnila zámky, aniž by mě na to upozornila? Prodala auto a zbytek mých věcí vyházela z okna před dům. No, co bys jí na to řekl? Prosím, to soudu nepřekládej.*“

2. Soudce může na začátku procesu všem účastníkům jednání oznámit, že soud jmenoval tlumočníka pro neslyšící (tlumočníka znakového jazyka, transliterátora znakové češtiny či vizualizátora mluvené češtiny) na pomoc neslyšícímu účastníkovi jednání, který nekomunikuje česky na úrovni, která by byla potřebná pro zvládnutí celého jednání vedeného pouze v mluvené češtině bez příslušné tlumočnické služby. Neslyšící klient se účastní jednání sám za sebe a komunikaci mu jako nerodilému mluvčímu češtiny zprostředkovává právě přizvaný tlumočník znakového jazyka.

3. V případě, že vznikne problém v porozumění během jednání, může soudce vyzvat všechny zúčastněné, aby používali krátké, jasné a výstižné věty. Veškeré jednání musí probíhat s ohledem k současnému simultánnímu tlumočení do cizího jazyka (do znakového jazyka). V promluvách by se neměly objevovat věty typu: „Neslyšící se občerstvil darem révy, za několik okamžiků byl úplně pod obraz. V tomto stavu zapálil chléb svíce a během chvíle červený kohout zachvátil celý dům. Neslyšící je vinen...“ Všichni účastníci jednání by měli mít stejný cíl: měli by se snažit, aby jednání probíhalo co možná nejpřirozeněji, a to i přesto, že všichni nekomunikují jedním společným jazykem.

4. Soudce může při jednání dovolit hovořit vždy pouze jednomu právnímu zástupci. Soudní síň je mnohdy plná emocí, je však nutné, aby situace byla neustále přehledná. Jeden tlumočník může v jediný moment tlumočit vždy jen jednoho mluvčího. Pokud se stane, že v jeden moment hovoří několik účastníků soudu přes sebe, není fyzicky možné předat všechny sdělené informace ve stejný moment. Neslyšící se dostává do informačního deficitu, na jehož základě již nemůže adekvátně reagovat na kladené otázky ani na komunikační situaci jako takovou. Navíc je tlumočník touto situací mnohdy tak stresován, že ani sdělení, které právě předává, není „nepoškozené“. Přinejmenším je ovlivněné stresovou situací a tím pádem není pro neslyšícího klienta zcela „čitelné“.

5. Soudce nepodporuje používání slangu, hovorových výrazů a příliš odborných termínů, známých jen úzké skupině odborníků. Není možné nemyslet na skutečnost, že v soudní síni komunikuje více lidí z různých sociálních i kulturních prostředí. Není přípustné, aby se v jednání objevilo sdělení typu: „Když pokládá krabici na RAKa, zatnul zuby tak, že mu vypadla palapontka. Když ho chlupatý vytěžovali, nepadlo o tom ani slovo.“ Taková situace není pro nikoho, kdo není

Znakový jazyk nesnese složitá přísloví, fráze a frazeologismy, které by v soudním jednání neměly mít prostor

znalcem prostředí skladů, srozumitelná. Pro neslyšícího je pak srozumitelná ještě méně. Hlavně neslyšící klient nemá jistotu, jestli v ten moment nerozumí, protože je neslyšící, anebo protože mluvčí mluví tak, že mu prostě není rozumět a že mu nerozumí ani slyšící účastníci jednání.

6. Soudce se vyhýbá řečnickým otázkám a komplikovaným negativům. Ani pro složitá přísloví, fráze a frazeologismy by v soudním jednání, kterého se účastní jakýkoliv cizinec, tedy i neslyšící, neměl být prostor. O významu používání jednoduché a nekomplikované češtiny při soudním jednání s cizincem, tedy i s neslyšícím, jsme se již zmínili. Nikdo by situaci neměl komplikovat např. používáním řečnických otázek: „Co myslíte, že nám neslyšící odpoví? Odpoví, že neví a že nerozumí.“ Neslyšící tak může mít pocit, že dostal otázku, ale už mu nebyla dána možnost vlastní odpovědi a opět může vzniknout nedorozumění, komunikační šum.

7. Soudce nedovoluje, aby při jednání byly kladeny závažné otázky, založené na hře se slovy, na „slovíčkaření“. Např. v jednom soudním jednání položil soudce

otázku: „*Na té ulici jste se ocitnul, nebo jste se tam dostal?*“ Věřím, že i pro nás, slyšící a znalé češtiny, je těžké pochopit, co je záměrem mluvčího, který se takto ptá. Při tlumočení z jednoho jazyka a jedné kultury do jiného jazyka a jiné kultury je pochopení ještě komplikovanější.

8. Soudce nepřipouští otázky začínající „*Není pravda, že...?*“, které mohou posluchače snadno zmást a ovlivnit. Příkladem je sdělení: „*Není pravda, že jste neslyšící, docházel jste do speciální školy, a tudíž máte problémy orientovat se v situacích, kdy jednáte se zástupci většinové společnosti?*“ Na takovou odpověď je těžké odpovědět jinak než ano. Navíc je v češtině otázka tohoto typu silně nátlaková.
9. Soudce nedovoluje kladení otázek přímo tlumočnickovi (i on sám by se toho měl vystříhat). Otázky jsou kladeny pouze účastníkům jednání. Tlumočnick je nestranný a není aktivním účastníkem jednání. Otázky typu: „*Jak myslíte, že to neslyšící zamýšlel?*“, „*Kdy jste se začal učit znakový jazyk?*“ či „*Máte v rodině neslyšící?*“ nejsou směrem k tlumočnickovi přípustné.
10. Soudce neslyšícímu účastníkovi nedovoluje při jednání konverzovat s tlumočnickem. V případě, že taková konverzace začne, měl by upozornit neslyšícího, aby s tlumočnickem nadále nekonverzoval. Neslyšící si musí být vědom toho, že vše, co bude v soudní síni řečeno, bude zároveň tlumočeno do mluveného slova. Pokud se neslyšící objeví před soudem poprvé, je to pro něj nová zkušenost, a pokud je pro něj i „použití“ tlumočnicka znakového jazyka novou zkušeností, může tlumočnick i v průběhu jednání připomenout, že vše je a musí být tlumočeno. Pokud neslyšící klient i přesto nadále používá podobných komentářů, pak je tlumočnick musí již překládat. Neslyšící musí být připraven nést za ně odpovědnost. Obdobou je situace při komunikaci dvou naproti sedících neslyšících účastníků, kdy soudce zdůrazňuje a v průběhu jednání připomíná zákaz jakékoliv konverzace.
11. Soudce nepřipouští používání dvojsmyslných či jiných nejednoznačných vyjádření. Např. „*Svědék sdělil, že poté, co se rozloučil se slečnou Janákovou, šli společně s kamarády do Postele.*“ V mluveném slovu není možné rozpoznat, zda se jedná o kus nábytku, nebo o restaurační zařízení. V našem případě jde o název baru.
12. Situace, v níž dojde v procesu k závažnému jazykovému problému, je řešena ve spolupráci se soudními

tlumočnický. Je-li problém složitý a není-li možné vyřešit jej hned, vyhlásí se přestávka, během které se vše uvede na pravou míru. Pokud již v soudní síni došlo k nedorozumění, je důležité, aby na něj upozornil tlumočnick, revizní tlumočnick nebo sám soudce. Může se stát, že tlumočnick si neví rady s překladem sdělení neslyšícího klienta, pak může požádat o pomoc tlumočnicka revizního. To je ale možné až po vysvětlení vzniklé situace soudu.

13. Soudce by měl soudnímu tlumočnickovi pro neslyšící dovolit používat pro usměrňování neslyšícího při rozvláčné odpovědi nebo odpovědi, ke které nebyl vyzván, přiměřená gesta. Tato gesta se nepoužívají k předání konkrétní informace z jednání, ale k usměrňování jednání tak, aby probíhalo hladce a bez problémů, přestože se v něm setkali zástupci různých jazyků a kulturních prostředí. Neslyšící velmi často nemají zkušenost s komunikačními normami slyšících lidí a už vůbec ne v situaci, jakou je soudní řízení.

Kde tlumočnicka zajistit?

Několikrát jsme zmínili, že tlumočnicků znakového jazyka nemáme dostatek a pokulhává i jejich profesní příprava. Pokud máme zájem mít u jednání kvalitního tlumočnicka, zajišťujeme ho v co možná největším časovém předstihu. Seznam soudních tlumočnicků najdeme na www.justice.cz. Druhou velmi efektivní cestou, jak soudního tlumočnicka zajistit, je prostřednictvím Centra zprostředkování tlumočnicků pro neslyšící (Centrum, CZTN). Centrum je operační středisko, které řídí ASNEP – Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel. Tito tlumočnicki jsou alespoň v minimálním rozsahu (24 hod./rok) povinně vzdělávání dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. ASNEP na základě žádosti získává dotaci od MPSV ČR na provoz Centra a platby tlumočnicků. V Centru si mohou osoby slyšící, neslyšící, nedoslýchavé, ohluchlé i hluchoslepé z celé České republiky objednat tlumočnicka. V Centru zpracovávají požadavky klientů operátoři.

Kontakty

CZTN

Hábova 1571, 155 00 Praha 5-Stodůlky

Tel: 776 635 155, fax: 251 613 623, SMS: 776 701 502,
e-mail/MSN: tlumoceni@gong.cz

ICQ: # 303-026-271, www.cztn.cz

AZYL PRO AFGÁNSKÉ TLUMOČNÍKY

Při postupném stahování zahraničních jednotek z Afgánistánu, zanechávají tyto jednotky v zemi velmi zranitelnou skupinu lidí, kteří představovali v terénu jejich oči a uši. Tito lidé, kteří pracovali jako tlumočníci, čelí nyní nejistotám a ohrožení života. Řada z nich již přišla o život

Francesca Dziadek

Z angličtiny přeložil Jiří Habersberger

Stále více a častěji vystupují překladatelé, tlumočníci, pracovníci médií, neziskové organizace a zájmové skupiny s požadavky na mezinárodní uznání práv tlumočnicků na bezpečnost a azyl.

“Nechat tyto lidi v zemi se rovná jejich odsouzení k trestu smrti,” řekla IPS Maya Hessová, soudní tlumočnice a přední představitelka zájmové skupiny Red T podporující překladatele a tlumočníky. Je nutno jim poskytnout ochranný azyl v zemích, které je zaměstnávaly.

Skupina Red T ve spolupráci s Mezinárodní asociací konferenčních tlumočnicků a Mezinárodní federací překladatelů vydala v roce 2012 první vícejazyčnou mezinárodní Příručku pro oblasti konfliktů, jejíž překlady do dalších jazyků budou postupně následovat. Dokument, který je referenčním zdrojem pro publikaci britského ministerstva obrany ‘Lingvistická podpora operací’, obsahuje nejvhodnější postupy při spolupráci překladatelů a tlumočnicků z hostitelských zemí a uživatelů jejich služeb.

Již delší dobu je nutné úředně upravit práva na bezpečnost a přijmout bezpečnostní opatření pro civilní tlumočníky a překladatele pracující ve válečných oblastech. Jak uvádí Hessová, potvrdila společnost Military Essential Personnel, firma pracující pro americké ministerstvo obrany, že v letech 2007 až 2009 bylo zabito za období 30 měsíců 30 tlumočnicků. V Iráku ztratily britské jednotky za 21 dnů 21 tlumočnicků.

Ještě mnohem více jich bylo zraněno nebo bylo ohroženo na životě a vystaveno pronásledování. Bundeswehr, německé ozbrojené síly, obdržely od svých místních zaměstnanců více než 700 stížností. Noor Ahmad Noori (29), afgánský tlumočník, který dříve pracoval v Afgánistánu pro The New York Times, je jednou z posledních obětí dlouholetého krveprolití páchaného na tlumočnících.

V lednu byl unesen a později nalezen ztýraný a ubodaný k smrti nedaleko bašty Talibanu, v Lashkar Gahu. Jawad Wafa (25), tlumočník bojového uskupení Bundeswehru

Film ‘Mezi světy’ uvádí příběh 18letého afgánského tlumočnicka pracujícího pro německé vojáky (R. Zehrfeld, M. Ahmady)

v Kunduzu, které je součástí Mezinárodních bezpečnostních podpůrných sil (ISAF), byl nalezen 24. listopadu 2013 oběšený v kufru zaparkovaného vozidla. Bylo to měsíc po stažení německých jednotek z této oblasti. Jeho doklady na poskytnutí azylu nebyly vyřízeny včas, a to i přes opakované hrozby a nárok na poskytnutí ochranného azylu. Wafa byl pozván na velitelství Bundeswehru v Mazar-e-Sharifu a jeho jméno bylo na seznamu 182 osob, jejichž povolení k azylu byla oznámena německým ministrem vnitra Hanse Peterem Friedrichem. Úřední mašinerie, která má na starost přesuny žádostí a povolení mezi ministerstvem zahraničí v Berlíně a Spolkovým úřadem pro migraci a uprchlíky, který vyřizuje povolení, a německým velvyslanectvím v Kábulu, Wafovi nepomohla.

Matt Zeller, kapitán pozemních sil americké armády, byl zachráněn „v extrémní situaci“ svým tlumočníkem Janissem Shinwarim, který zastřelil dva ostřelovače Talibanu těsně před tím, než stačili stisknout spouště svých zbraní a zastřelit Zellera. Poté, co bylo jeho jméno dáno na listinu smrti Talibanu, mu bylo na základě úsilí Zellera uděleno americké vízum.

Americký kongres schválil o rok později v roce 2009 zákon o ochraně afgánských spojenců, na jehož základě mohla být poskytnuta 7500 afgánským zaměstnancům ozbrojených sil, zejména tlumočnickům a překladatelům, vstupní víza.

Skupina Red T ve spolupráci s Mezinárodní asociací konferenčních tlumočnicků, Mezinárodní federací překladatelů a Mezinárodní asociací profesionálních překladatelů a tlumočnicků zaslala v červnu 2013 v Německu otevřený dopis kancléřce Angele Merkelové, ve kterém citovala § 22 německého zákona o udělování povolení k pobytu, podle kterého jsou tato víza udělována v případech „naléhavých humanitárních důvodů“.

Německá vláda v červnu 2013 potvrdila, že překladatelé a tlumočníci jsou vzhledem k jejich zvláštní „viditelnosti“ při plnění funkce jako prostředníci komunikace pro armádu a policii „vysoce rizikovou kategorií osob“. Byl to důležitý, avšak stále ještě nedostatečný, krok vpřed. „Přestože lze přivítat snahu německých úřadů na změnu vízové politiky a udělování povolení afgánským tlumočnickům a pomocnému personálu, je otřesnou skutečností, že se od tohoto oznámení dostalo do Německa pouze několik málo tlumočnicků,“ uvádí Hessová.

Tlumočníci Bundeswehr Aliullah Nazary (26) a Qyamuddin Shukury (25) přistáli po řadě let života v ohrožení konečně s úlevou a radostí v únoru tohoto roku v Hamburgu.

U svých dveří nacházeli výhružné zprávy. V jedné z nich stálo: „Němečtí špioni, očekávejte brzkou smrt“.

Předpokládá se, že německé ozbrojené síly a vládní organizace zaměstnávaly asi 500 překladatelů a tlumočnicků. Podle posledních údajů ministerstva zahraničí, které získala IPS, bylo dosud uděleno 296 povolení nebo příslibů k udělení povolení k pobytu a 131 imigračních víz a do Německa přicestovalo 107 afgánských žadatelů.

Nízký počet příchozích azylantů do Německa může souviset se změnami probíhajícími v Afgánistánu. V některých případech dostávají žadatelé po ukončení kontraktů finanční příspěvky. Bernd Mesovic, mluvčí organizace Pro Asyl říká, že řada z nich zatím nevyužívá svá povolení k pobytu v Německu v naději na zlepšení bezpečnostní situace v Afgánistánu a protože očekává pokles hrozeb ze strany Talibanu. „Doporučujeme dále tento postup urychlit“, říká Mesovic.

„Nutně potřebujeme, aby se přístup k zacházení a vnímání překladatelů a tlumočnicků změnil“, říká Hessová. „Doufám, že si velmocí budou stále více uvědomovat nebezpečí, kterým je tato profese vystavena a že těmto osobám zajistí do doby, než opustí zemi, bezpečí a ubytování.“

Nové německé válečné drama s názvem ‘Mezi světy’, které uvádí příběh 18letého afgánského tlumočnicka pracujícího pro německé vojáky, seznamuje Němce s neutěšenou situací tlumočnicků pracujících ve válečné zóně.

O LENOSTI A ANGLICKÉ VÝSLOVNOSTI

Jsem rád, když studenti poslouchají anglickojazyčný pop. Za prvé je to skvělý způsob, jak pochytit idiomy, byť se většina točí kolem sexu: jeho vyhledávání, užívání si ho a různých tělesných údů s ním spojených

Darren Crown

Jeden příklad ze současnosti: to get lucky znamená mít s někým sex, přičemž to get some znamená, ehm, mít s někým sex. Hlavní důvod je ale ten, že studenti opravdu potřebují slyšet skutečnou výslovnost, a tady hudební rytmika pomáhá. Slyšet něco zopakované 20 krát denně neuškodí. Spolehlivě poznám, jestli studenti dali na mou radu, protože začínají přicházet s dotazy na slova wanna a podobně. Mám z toho radost, protože cesta od want to k wanna snad nejlépe ilustruje některé z nejzákladnějších odlišností od české výslovnosti.

Tak předně tu je otázka rytmu a důrazu. Váš důraz je pravidelný: leží vždy na první slabice. Náš se různě přesunuje. Aby takový chaos mohl fungovat, vytvořila si angličtina systém, v němž jsou některá slova vyslovena zřetelně, zatímco ostatní tak trochu zamumláme. Slova, která něco skutečně znamenají, jsou právě ta, na kterých si dáváme zvlášť záležet, zatímco slova plnící funkci pouze gramatickou (členy, předložky, zájmena a tak podobně) se – odborně řečeno – redukují. Vy o takové redukci často říkáte, vždyť skoro vypadnou.

To nejpodstatnější, co se s těmito slovy děje, je, že se jejich samohlásky často promění v něco, čemu se říká šva (?), což pochází z hebrejštiny a znamená prázdnota. Je to trefné, neboť šva sotva slyšíme — jen jako pouhopouhé vyrazení vzduchu. Jelikož ? není písmeno, často ho zapisujeme písmenem a. Za druhé čeština zřetelně artikuluje. Vy máte kolikrát své souhlásky všechny pohromadě jako v příkladě strč prst nebo vlk prdl. Artikulovat zkrátka musíte. Ne tak angličtina. Pokud se vedle sebe ocitnou dvě nebo více souhlásek, jedna či více z nich musí zmizet. To platí i mezi slovy. Obzvlášť to pak platí, pokud jedno nebo více slov jsou tvořeny zvuky, které utínají proud vzduchu, jako písmena t nebo d. Ze stejného důvodu neradi opakujeme tutéž souhlásku dvakrát. Použijme nyní tato pravidla ve větě: I want to go. Vidíte ono n-t-t u want to? Ta dvě t musejí pryč. Zbude

Darren Crown, vtipný californský lektor angličtiny, žijící v Praze

nám w-a-n-o. Pamatujete si ještě, jak redukovat pomocná slova? Inu, pomocným slovem je i to a bezmála vždycky se vyslovuje /t?/. Protože ? není písmeno, nahradíme jej a. W-a-n-o se změní na w-a-n-a.

A poněvadž obskurní pravopisná konvence by nás nutila vyslovit neexistující slovo wano jako /wejno/, chceme-li mluvený tvar want to zapsat, zdvojíme n. Voilà, máme wanna! Víme, že to vypadá složitě, ale zkuste si vyslovit větu I want to go tak, jak je napsaná, a pak si to zkuste po našem. Wanna je rychlejší, snazší a, co je důležitější, úplně normální. Jsme líní. I vy byste měli být.

Zdroj: e15.cz

TRANSFORMACE OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ NA SPOLEK DLE NOZu

S nabytím účinnosti nového Občanského zákoníku dne 01. 01. 2014 došlo ke zrušení zákona o sdružování občanů (83/1990 Sb.) a nahrazení ho úpravou „Spolků“ v NOZu. Pro běžný chod to nemá téměř žádné důsledky, jen je v současnosti třeba mít na paměti, že se již od počátku roku každý spolek řídí ustanoveními NOZu

Martin Solil

V současnosti bude tedy nutné hledat právní úpravu právě v ust. § 214 až 302 NOZ (pododdíl 2 „Spolky“), ale rovněž bude třeba subsidiárně využívat obecná ustanovení o právnických osobách (princip od konkrétního k obecnému (tj. např. péče řádného hospodáře apod.)).

Největší změna tedy proběhla v transformaci občanského sdružení na spolek. Tato změna proběhla automaticky dnem účinnosti NOZu (§3045 odst. 1 NOZu). Současně dnem účinnosti této změny pozbývají platnosti veškerá případná ustanovení stanov, která odporují donucujícím ustanovením NOZu.

Co se potřebných budoucích změn týče, pokusím se shrnout je co nejprůhledněji. Jak jsem výše nastínil, k právní transformaci došlo ze zákona automaticky, to se vztahuje

i na samotnou úpravu evidence — od 1. 1. 2014 vstoupil v účinnost rovněž **nový zákon o veřejných rejstřících PO a FO** (304/2013 Sb.), dle kterého vznikne i nový **veřejný rejstřík spolků**, který povedou rejstříkové soudy, a bude tedy fungovat více na obdobném principu jako dnes obchodní rejstřík (tj. zejména ohledně možnosti nahlédnout přes internet do povinně zveřejňovaných informací apod.). K této změně tedy dojde rovněž automaticky, konkrétně musí dle ust. § 125 zák. o VR Ministerstvo vnitra do 3 měsíců (do 1 měsíce elektronicky) od počátku roku předat příslušným rejstříkovým soudům spisy jednotlivých dosavadních občanských sdružení.

Do 2 let od nabytí účinnosti NOZu (tj. do 01. 01. 2016) mají spolky **povinnost upravit si svůj název** tak, aby v něm bylo obsaženo slovo „spolek“, nebo „zapsaný spolek“,

nebo alespoň zkratku „z.s.“ (§216 NOZu, § 3042 NOZu). Uvedené ustanovení však obsahuje možnost výjimky, kdy „PO není povinna přizpůsobit svůj název těmto požadavkům, jsou-li pro to důležité důvody, zejména užívala-li jej dlouhodobě a je-li pro ni tak příznačný, že jeho zaměnitelnost nebo klamavost nelze rozumně předpokládat“.

Do 3 let od nabytí účinnosti NOZu (tj. do 01. 01. 2017) mají spolky **povinnost přizpůsobit své stanovy právní úpravě NOZ** a doručit je orgánu veřejné moci, který vede rejstřík, v němž je zapsáni, tj. rejstříkovému soudu. Jinými slovy jak jsem už výše nastínil, pokud jsou v současnosti ve stanovách nějaká ustanovení, která přímo odporují nějakému donucujícímu ustanovení NOZu (tj. tomu, které

neumožňuje jinou než zákonnou úpravu), nebude jednak takové ustanovení od nového roku účinné a jednak právě v této lhůtě je nutno s ohledem na právní jistotu osob toto ustanovení ze svých vnitřních dokumentů fakticky odstranit a zveřejnit již platnou verzi svých stanov (pokud toto nebude splněno, hrozí dle § 3041 odst. 2 NOZu až zrušení spolku).

Ust. § 122 zák. o VR, navíc nařizuje splnění další povinnosti ve lhůtě 3 let (tj. opět do dne 01. 01. 2017) a to **doplnit do rejstříku spolků údaje, které tam nebudou automaticky převzaty ze současného seznamu občanských sdružení** (o které údaje půjde, viz zákon o VR, zejména ust. § 26–30).

VÝMĚNY INFORMACÍ MEZI FINANČNÍMI ÚŘADY O ZŮSTATCÍCH NA ÚČTECH – KONEC BANKOVNÍHO TAJEMSTVÍ?

Plénium Evropského parlamentu podpořilo dne 11. 12. 2013 poměrem 360:59:287 návrh na rozšíření automatické výměny informací mezi daňovými správami (finančními úřady) v EU. Daný režim by se měl nově týkat dividend, kapitálových zisků, veškerých jiných forem finančních výnosů a zůstatků na účtech. Fakticky by tak mělo být zrušeno bankovní tajemství

Automatickou výměnu informací v rámci EU stanoví 2 normy. Na základě směrnice č. 2003/48 o zdanění příjmů z úspor, která nyní podléhá revizi, členské státy od roku 2005 shromažďují údaje o úsporách nerezidentů (fyzických osob) a automaticky je předávají daňovým orgánům v místě pobytu těchto osob. Směrnice č. 2011/16 o správní spolupráci v oblasti daní pak předpokládá automatickou výměnu informací o jiných formách příjmů od 1. 1. 2015. Týká se příjmů ze zaměstnání, odměn členů statutárních orgánů, životního pojištění, důchodů a příjmů z nemovitostí. Komise svůj návrh založila mj. na akčním plánu týkajícím se daňových úniků a vyhýbání se daňovým povinnostem a požadavku Evropské rady z května 2013. Předpokládá, že její přístup bude „vzorem“ pro jednání na úrovni G8, G20, ale např. i se Švýcarskem.

Cílem návrhu je revidovat (dosud neimplementovanou!) směrnici o správní spolupráci v oblasti daní tak, aby se automatická výměna informací od 1. 1. 2017 vztahovala rovněž na dividendy, kapitálové zisky, jiné finanční výnosy a zůstatky na účtu. Směrnice o zdanění příjmů z úspor by se

nově měla vztahovat také na příjmy z investičních fondů, inovativních finančních nástrojů, trustů nebo nadací, a to bez výjimek, jež nyní požívají Rakousko a Lucembursko (namísto výměny informací uplatňují na úspory nerezidentů 35 % srážkovou daň, přičemž Lucembursko hodlá s touto praxí skončit do roku 2015).

Ve výsledku by si měly členské státy mezi sebou – na žádost EP pod hrozbou sankcí za porušení povinnosti – vyměňovat přinejmenším stejný objem informací, k jehož výměně s USA se některé z nich bilaterálně (tedy mezivládně) hodlají zavázat na základě amerického zákona o podávání informací o zahraničních účtech pro daňové účely (Foreign Account Tax Compliance Act, FATCA; pokud by tak nečinily, mohly by banky z EU mj. ztratit v USA licence k provozování své činnosti).

Původně měla být směrnice o správní spolupráci revidována až v roce 2017 s cílem odstranit podmínku „dostupnosti“ vyměňovaných informací. Komise novým návrhem nejenže danou podmínku zrušila, ale současně revizi

o 4 roky uspíšila, zejména proto, aby nad mezivládně dohodnutou výměnou informací mezi některými členskými státy EU (nejprve se jednalo o Německo, Francii, Itálii, Španělsko a Velkou Británii, později také o Belgii, ČR, Dánsko, Finsko, Irsko, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Švédsko, Slovensko a Slovinsko) a USA získala znovu kontrolu. Právě tato skutečnost podle Komise ospravedlňuje fakt, že návrh nebyl doprovázen standardním hodnocením dopadu.

EP byl v případě návrhu pouze konzultován. Rozhodovat o jeho přijetí bude Rada, u níž je třeba dosáhnout konsenzu (jednomyslnosti).

Zdroj: Euroskop

CO VÍME O VIETNAMŠTINĚ?

Navzdory tomu, že Vietnamci jsou v Česku již úředně uznávanou menšinou, běžný občan ví o jejich jazyku jen málo. Vlastně téměř nic. Je na čase toto téma trochu přiblížit, aby alespoň soudci věděli, jak tlumočnická vietnamštiny např. počítá úhozy pro normostranu

Ján Ičo

Základní charakteristika

Vietnamština je slabičný, tonální jazyk. Každá slabika může být samostatným slovem a je artikulována v jednom z šesti tónů, které určují melodický průběh výslovnosti dané slabiky a mají významotvorný charakter; každá slabika proto může mít šest různých významů podle způsobu výslovnosti.

Zápis vietnamštiny se realizuje pomocí upravených písmen latinské abecedy, ke kterým se přidávají další diakritická znaménka. Vietnamština využívá všechna písmena latinské abecedy kromě „f“, „j“, „r“, „w“ a „z“. Písmena „â“, „ê“, „ô“, „u“ a „o“ označují fonémy, které se v češtině nevyskytují, písmeno „ă“ označuje krátkost, písmeno „đ“ je grafickou realizací českého „ď“. Pět diakritických symbolů označuje tón slabiky (první tón se graficky neoznačuje).

Změna v počtu znaků při překladi češtiny do vietnamštiny

Počet znaků při překladi českého textu do vietnamštiny se může změnit. Při překladi záleží na charakteru textu (formální, „technický“ text, beletrie...). Vzhledem ke skutečnosti, že syntax vietnamštiny je jiná než syntax češtiny, vietnamština může potřebovat větší počet pomocných slov, která vyjadřují gramatické vztahy ve větě – počet slov/znaků se následně zvýší. Na druhou stranu ale některé gramatické změny, které používá čeština, vietnamština nezachycuje (např. flexe) – následně je počet slov/znaků ve vietnamském textu menší.

Při kratších větách může být počet znaků v původním a přeloženém textu přibližně stejný (srovnej českou větu:

„Já jsem“ a její překlad „Tôi là“ tj.: 5 a 6 znaků bez mezer, 7 a 6 znaků s mezerami), nebo výrazně odlišný („To není stůl“; „Đây không phải là cái bàn“; tj.: 10 a 20 znaků, při započítání mezer 12 a 25 znaků). V praxi se obě tendence projevují v různé míře, obvykle je ale výsledný počet znaků větší (zohlednění mezer výsledek také ovlivňuje; vietnamská slova jsou průměrně kratší než česká, ale vietnamská věta potřebuje pomocná gramatická slova a zvyšuje se tak i počet mezer v textu).

Obecně lze konstatovat, že při převodu neformálního textu může mít výsledný vietnamský text přibližně stejný, nebo dokonce i menší počet znaků. Při překladi formálních dokumentů se pak výsledný počet znaků zvyšuje přibližně o 15–20%. Vždy ale záleží na konkrétním případě.

Další faktor, který lze zohlednit, je přítomnost většího počtu diakritických znamének ve vietnamštině ve srovnání s češtinou. K jejich zápisu je potřeba zvláštního softwaru (např. v OS Windows Vista a vyšších je součástí základního balíčku jazykové nabídky klávesnic). Diakritická znaménka v textu při běžném nastavení revize počtu slov některých textových editorů nezohledňují – přitom napsání textu obsahujícího vietnamskou diakritiku v praxi zabírá více času (slovo „Vietnam“ a „Việt Nam“). Vietnamský text bude většinou ve výsledku delší, než původní, český text.

Autor příspěvku, Mgr. Ján Ičo, Ph.D., je pracovníkem Ústavu dálného východu FF UK

JAK PŘEDLOŽIT SOUDU KE KONTROLE TLUMOČNICKÝ DENÍK VEDENÝ V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ

Obdrželi jsme dotaz ze Židlochovic:

Dobrý den,

ráda bych se zeptala, zda je možné předkládat tlumočnické deníky ke kontrole na soudech v elektronické podobě.

Děkuji za Vaši odpověď

O.D.

Odpověď zněla:

Možnost předkládání deníků ke kontrole v elektronické podobě je od 1. 1. 2012 upravena novelou zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, v platném znění. Na konkrétním způsobu předání takto vyplněného deníku se domluvte s pracovníci soudu, v jehož seznamu jste vedena. Elektronicky vedený deník doporučuji buď vytisknout a svázat, aby data za rok byla ucelená a ke svazku připojit povinný statistický přehled za daný rok. Druhou variantou může být zaslání elektronického deníku na vypáleném CD, opět s připojeným statistickým přehledem za daný rok.

Nabízí se zaslání deníku i formou emailu konkrétní pracovníci soudu nebo do datové schránky soudu, ale tuto variantu bych s ohledem na obrovské množství dat příliš nedoporučovala. I pro případnou archivaci těchto dat u soudu je lepší buď tištěná verze nebo vypálené CD, které lze snadno do Vašeho osobního spisu založit.

Kateřina Pivoňková

(vedoucí oddělení znalců a tlumočníků Krajského soudu v Praze)

MOHU ZÍSKAT ČESKÉ KULATÉ RAZÍTKO, KDYŽ ŽIJÍ V ZAHRANIČNÍ?

Obdrželi jsme dotaz z Německa:

Dobrý den,

víte prosím, jestli je trvalé bydliště v ČR neprominutelnou podmínkou, chci-li získat kulaté razítko a používat ho v zahraničí pro potřebu českých úřadů?

S pozdravem

R.K.

Odpověď zněla:

Podle § 4 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, v platném znění, lze soudním tlumočnickem jmenovat osobu, která „... je státním občanem ČR, občanem jiného členského státu EU, kterému bylo vydáno potvrzení o přechodném pobytu nebo povolení k trvalému pobytu na území ČR, nebo státnímu příslušníkovi jiného než členského státu EU, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu na území ČR...“

Z citovaného je zřejmé, že trvalý pobyt je nepřekročitelnou podmínkou pro jmenování tlumočnickem. Tento požadavek je důvodný i z pohledu využitelnosti tlumočnicka pro orgány veřejné moci, pro které je primárně tlumočnick jmenován a jimž má být k dispozici. Jeho pobyt v zahraničí je proto překážkou k řádnému výkonu tlumočnicka jmenovaného dle shora citovaného zákona.

Pokud máte trvalý pobyt v zahraničí, obraťte se na správní orgán v zemi, kde bydlíte, a požádejte o jmenování tlumočnickem pro jazyk český podle jejich platné legislativy. Vaše služby budou rády využívat české úřady mimo území ČR.

Je to naprosto stejná situace jako na našem území, kdy cizinci s trvalým pobytem u nás žádají o jmenování dle našich právních předpisů a jejich služeb využívají nejen zdejší soudy, policie a správní orgány, ale i úřady jejich domovské země nacházející se na našem území.

Nad rámec uvedeného ještě doplňuji, že na jmenování tlumočnickem dle platného shora citovaného právního předpisu není právní nárok, nelze se tedy tohoto jmenování nijak domáhat. Je pouze na správním uvážení příslušného soudu, zdali Vaší případné žádosti vyhoví či nikoliv.

Kateřina Pivoňková

(vedoucí oddělení znalců a tlumočnicků Krajského soudu v Praze)

MŮŽE TLUMOČNÍK PODLE PASU ODSTRANIT DIAKRITIKU A PŘECHÝLENÍ V PŘEKLADU MATRIČNÍHO DOKLADU URČENÉHO DO ZAHRANIČÍ?

Obdrželi jsme dotaz z Brna:

Dobrý den, mám přeložit oddací list pana Janče, který žije už léta v zahraničí a v pasu má Janc (bez háčku). Na českém oddacím listu je psán Janč s háčkem, neboť mu ho prý doplnila matrikářka. Prosí mě, abych v překladu háček opět odstranila, aby nebyly zahraniční úřady zmatené.

Dále jsou v tomto oddacím listu, taktéž zásahem matriky, cizí ženská jména (manželky a její matky) přechýlená a klient si přeje vymazat -ová pro účely použití ve svém zahraničním bydlišti. Jak mám prosím postupovat? Předem velmi děkuji, K.H.

Odpověď zněla:

V tomto konkrétním případě by měla paní matrikářka spolupracovat s Vaším klientem a uvést do poznámky na matričním dokladu, že příjmení matky přechýlila a přidala háček (což, podle mne může udělat jen mezinárodní matrika), jinak to bude na Vás. Je to běžná praxe a matriky to mají z MV nařízené.

Roman Hujer

O VELIKOSTI STÁTNÍHO ZNAKU UVNITŘ TLUMOČNICKÉHO RAZÍTKA

Obdrželi jsme dotaz z Prahy:

Vážení kolegové,

existuje předepsaná velikost pro malý státní znak na tlumočnickém razítku? Možností, jak lva uvnitř razítka natáhnout, roztáhnout, zmenšit, či zvětšit, je opravdu mnoho.

E.G.

Odpověď zněla:

Není předpis, který by stanovoval přesnou velikost malého státního znaku uvnitř razítka. V případě razítek o průměru 36 mm, které mají používat tlumočníci, bývá znak vysoký 18 mm, je-li kolem jeden řádek textu.

V zákoně 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů, § 6 odst. 1, se dočteme jen, že „Razítko, na němž je vyznačen malý státní znak, je kulatého tvaru o průměru 20 mm, 25 mm nebo 36 mm; malý

státní znak je vyobrazen uvnitř kruhu, na jehož obvodu je označení oprávněné osoby [...]. Používá-li oprávněná osoba více úředních razítek, musí tato razítka obsahovat i pořadová čísla. Otisk úředního razítka je jednobarevný.“ A pak v odst. 2 se dozvíme také to, že úřední razítko nesmí obsahovat velký státní znak.

Ráda bych ještě upřesnila, že lev se nesmí natahovat ani roztahovat, pouze zvětšit nebo zmenšit při přesném zachování proporcí.

Dagmar De Blasio Denčíková

JE NÁHRADA MZDY ZA DOBU PODÁNÍ TLUMOČNICKÉHO ÚKONU PŘEDMĚTEM DANĚ Z PŘÍJMŮ?

Obdrželi jsme dotaz z Prahy:

Soud mi přiznal kromě tlumočného i nárok na náhradu mzdy (jsem zaměstnán a tlumočilo se v mé pracovní době). Následně od soudu přišla úhrada náhrady mzdy v cca poloviční výši s odůvodněním, že soud z přiznané náhrady mzdy provedl srážky na zálohu na daň z příjmu, sociální a zdravotní pojištění. Postupoval soud správně?
P.K.

Odpověď zněla:

Ano, soud postupoval správně. Tlumočné je příjem podle § 7 ZDP a fakturuje se. Pokud však přísluší tlumočnickovi náhrada ušlého výdělku, jde o příjem zdanitelný podle § 6 ZDP a tento příjem se tedy chová jako mzda. Soud (plátce mzdy) je povinen srazit daň i pojistné stejně jako zaměstnavatel.

Alena Foukalová

(daňová poradkyně a členka představenstva Komory daňových poradců ČR)

JAKOU TERMINOLOGII POUŽÍVAT V PŘEKLADECH SMLUV UZAVŘENÝCH DLE STARÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU?

Obdrželi jsme dotaz z Bruntálu:

Dobrý den,

jakým způsobem mám překládat terminologii smluv uzavřených podle starého občanského zákoníku? Má se používat terminologie nového zákoníku i u smluv uzavřených před 1. lednem 2014? Děkuji za odpověď.

Z.K.

Odpověď zněla:

U překladů smluv uzavřených podle starého občanského zákoníku používáme starou terminologii v souladu se starým občanským zákoníkem. Tlumočnick není oprávněn reinterpretovat, časy se však mění a za několik let již mohou nastat problémy s pochopením staré terminologie. Proto by se tlumočnick měl řídit spíš svým lingvistickým cítěním a vědomostmi. Např. překlady smluv uzavřených za Rakouska-Uherska, za první republiky nebo za totality, dnes vyžadují minimálně vysvětlení pod čarou.

Dagmar De Blasio Denčíková

JAK OVĚŘOVAT PŘEKLADY ODPOSLECHŮ?

Obdrželi jsme dotaz z Brna:

Prosím, sdělte mi, jak se ověřují odposlechy.

L.C.

Odpověď zněla:

Za předpokladu, že jste zvukové záznamy obdržela na CD ve formátu Mp3 či wav, či něčem podobném, na první stranu je třeba uvést spisovou značku, věc a zadavatele, dále stručný popis nosiče vč. formátu, který jste obdržela a zda se jedná o přepis a překlad, či jen stručný obsah hovorů. Je dobré uvést legendu (typu NM = neznámý muž; značky používané pro nesrozumitelné segmenty, případné nedostatky zvukové nahrávky, či instrukce od zadavatele apod.), Vaše jméno, datum dokončení, podpis a razítko.

Jednotlivé zvukové stopy je pak třeba identifikovat podle toho, jak jsou příslušné záznamy identifikovány na nosiči. Výše uvedené vychází z požadavků na znalecké posudky – toto je jen stručný výtah.

Pokud odposlechy děláte v softwarovém prostředí Tlumočnick či podobném, je situace jiná.

Catherina Van den Brinková Štifterová

JAK ÚČTOVAT SOUDU JÍZDNÉ OSOBNÍM AUTOMOBILEM

Obdrželi jsme dotaz z Prahy:

Dobrý den,

ráda bych se zeptala, jak se má soudu účtovat jízdné osobním autem. Spotřeba dle technického průkazu? A cena za palivo? Mám v den tlumočení nabrat benzín a účtovat dle ceny uvedené na účtence, nebo použít „vyhláškovou“ cenu pohonných hmot? Dá se účtovat nějaké opotřebení vozu? Nacházím jen samé pokyny pro vyúčtování pracovní cesty zaměstnancem, ale já u soudu samozřejmě zaměstnaná nejsem. Prosím o konkrétní informace a děkuji.

R.K.

Odpověď zněla:

Dovolím si Vám nabídnout vyzkoušený postup jak účtovat soudu použití osobního automobilu.

Příklad

- jízda Škodou Octávií 1,6 z Loun do Ústí n/L a zpět:
- průměrná spotřeba je 7,4 l/km (podle TP: $/9,8 + 5,4 + 7,0/ : 3 = 7,4$)
- 2,701 Kč cena za 1 km (podle posledního účtu od tankování)
- Cestovné OA Louny – Ústí n/L (58 km) a zpět: $2 \times 58 \times 2,701 = 313$ Kč
- K účtu přiložte kopii velkého TP (2. stranu) a kopii účtu od tankování.

Milan Chotěborský

OK – NEJZNÁMĚJŠÍ SLOVO NA SVĚTĚ? ANI SE NEVÍ, CO VLASTNĚ ZNAMENÁ

I v Číně nebo Indii stačí říct „ok“ a význam tvrzení je hned každému jasný. Ale slovíčko, které se objevuje snad ve všech jazycích stejně, vlastně ani slovem není

Z italštiny přeložila Dagmar De Blasio Denčíková

Neví se pořádně, jak OK vůbec vzniklo v angličtině, prý jeho mateřským jazyce. Donedávna to byl výraz hovorový jak v anglofonních zemích, tak i ve zbytku světa, ale v současné době jej slyšíme z úst hlav států a členů vlád nebo se objevuje v tištěné podobě na stránkách románů hodných Nobelovy ceny.

Bizarní etymologie – skutečně „slavný“ osud slova, které podle některých vzniklo z pravopisné chyby. Již začátkem devatenáctého století se dvě nejznámější písmena na světě objevují v amerických rukopisech, i když jaksí jen mimochodem, neformálně. Ale do tisku, na stránky amerického deníku se dostaly hříčkou náhody v roce 1839 v Bostonu ve státě Massachusetts. Byla uvedena uprostřed dlouhatánské věty, která ani nebyla moc vtipná. Mluvil o osobě, která říkala „o.k.“, aby zkrátila „all correct“ – vše v pořádku. Vlastně „oll korreect“, psáno chybně, což v době, kdy jen málo lidí umělo číst, nebylo nic výjimečného. Rozdíl není ani tak velký. Chyba to musela být opravdu velice běžná vzhledem k tomu, že se „ok“ šířilo tak rychle. V roce 1840 byly v Americe volby a demokraté měli kandidáta Martina Van Burena, který se narodil v městečku Kinderhook. Pro všechny byl Van Byren „starý Kinderhook“, tj. Old Kinderhook. Američané si libují ve zkratkách a tak se na volebních plakátech objevil nápis „volte O.K.“ Političtí rivalové sa-

*Stačí gesto srozumitelné
ve všech jazycích*

možřejmě hned využili příležitosti ke sarkastickému útoku: „Ok?! To proto, že neumí psát správně anglicky.

Jaký kraj, takové OK – jenže jinde jsou přesvědčeni, že to nebyli Američané z New England, co vymysleli „ok“. V Aristotelově jazyce „ola kala“ znamená „vše dobře“ a Řekové to také zkracovali na „ok“. V Berlíně „ohne Korrektur“ je „bez korektury“, a také v tomto případě je akronym stejný. Skotové říkají „och aye“, což je „oh ano“, a když chceme dospět k „okay“ nemusíme ani nic zkracovat...

Zdroj: ilsussidiario.it

EVROPSKÝ DEN JAZYKŮ JE JEDNOU ZE ZAJÍMAVÝCH AKCÍ EUROPE DIRECT

Evropský den jazyků se každoročně slaví 26. září na základě prohlášení Rady Evropy z 6. prosince 2001. Cílem je zvýšit povědomí veřejnosti o jazycích používaných v Evropě a podporovat kulturní a jazykovou rozmanitost a celoživotní studium jazyků. V Evropské unii se mluví 24 úředními jazyky, přibližně 60 regionálními a menšinovými jazyky a více než 175 jazyky migrantů.

V České republice se kromě Zastoupení Evropské komise na akcích organizačně podílejí jazykové a kulturní instituty (např. Goethe Institut, Bulharský kulturní institut, Francouzský institut či British Council) sdružené v síti EUNIC, dále Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy a velvyslanectví Litvy a Lotyšska či Skandinávský dům. V regionech akce pro širokou i odbornou veřejnost připravují střediska Europe Direct.

ROLE SOUDNÍHO TLUMOČNÍKA V PROCESU NOSTRIFIKACE VZDĚLÁNÍ

Nostrifikace vzdělání získaného v zahraničí je předpokladem pro další studium nebo výkon odborné činnosti. Tlumočnick není odborník na srovnání, ale odborník na překlad, za který odpovídá a má si být vždy vědom důsledků své práce. Téma je zaměřeno především na ruštináře

Veronika Novoselová

Od roku 1991 mají cizinci v ČR možnost studovat na VŠ v češtině za stejných podmínek jako Češi. Podle první otázky na lekci češtiny „Proč zrovna Čechy, proč zrovna studium v zahraničí?“ se studenti na základě vlastních odpovědí rozdělili na dvě skupiny. Skupina první – motivovaní studenti, ctižadostiví, snaživí, se rozhodli využít šanci, kterou neměli ani jejich prarodiče, ani jejich rodiče a teď investovali všechno, co měli, do vzdělání dětí, do možnosti získat ve světě ty nejlepší zkušenosti ve svém oboru. Druhá skupina podlehlá přáním rodičů, kteří zakládali nebo založili byznys v zahraničí a nasměrovali své ratolesti k rodinným podnikatelským tradicím.

Nostrifikace je proces uznání rovnocennosti dosaženého stupně zahraničního vzdělání (základního, středního, vyššího odborného nebo vysokoškolského) nebo získané kvalifikace domácími úřady a uznání dokladů o dosaženém vzdělání, vydaných zahraničními vzdělávacími institucemi. Většinou je nostrifikace předpokladem dalšího studia nebo vykonávání odborné činnosti. Nostrifikací se zabývají Krajské úřady (ZŠ, SŠ, VOŠ) anebo veřejné vysoké školy v ČR podle oboru studia žadatele.

Občan České republiky, který získal vzdělání v zahraničí a potřebuje získat nostrifikaci v ČR, musí minimálně složit nostrifikační zkoušku z českého jazyka, případně z českých reálií. Ověřování dalších předmětů pak závisí na porovnání studijních plánů příslušného absolventa.

MŠMT o nostrifikaci: „V českém právním řádu je uznávání vzdělání upraveno pro základní, střední a vyšší odborné vzdělání v § 108 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a v jeho prováděcí vyhlášce č. 12/2005 Sb., Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky o podmínkách uznání rovnocennosti a nostrifikace vysvědčení vydaných zahraničními školami.

O uznávání zahraničního vysokoškolského vzdělání rozhodují v zásadě veřejné vysoké školy podle § 89 a § 90 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydává osvědčení o uznání vzdělání pouze tehdy, bylo-li získáno ve státě, s nímž je uzavřena smlouva o uznávání rovnocennosti dokladů (případně o uznávání dokladů o vzdělání) a ministerstvo je touto smlouvou k uznání zmocněno, nebo případně tehdy, jestliže existují pochybnosti o tom, která veřejná vysoká škola uskutečňuje obsahově obdobný studijní program a je tedy příslušná rozhodnout o uznání. Jedná-li se o oblast vojenství, o uznání rozhoduje dle § 95 odst. 9 zákona o vysokých školách Ministerstvo obrany; v oblasti bezpečnostních služeb pak rozhoduje o uznání Ministerstvo vnitra.“

Nostrifikaci základního, středního, středního odborného vzdělání uskutečňují Krajské úřady podle místa pobytu žadatele. Krajský úřad vydává na základě § 108 a násl. zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, a vyhlášky č. 12/2005 Sb., o podmínkách uznání rovnocennosti a nostrifikace vysvědčení vydaných zahraničními školami, v platném znění, osvědčení o uznání rovnocennosti zahraničního vysvědčení v České republice nebo rozhodnutí o uznání platnosti zahraničního vysvědčení (nostrifikaci) v České republice.

Pokud mezinárodní smlouva nestanoví jinak, pravost podpisů a otisků razítek na originálech zahraničních vysvědčení a skutečnost, že škola je uznána na území státu, kde bylo zahraniční vysvědčení vydáno, musí být ověřena příslušným zastupitelským úřadem České republiky a dále ministerstvem zahraničních věcí státu (apostila), v němž má sídlo zahraniční škola, která vysvědčení vydala, popřípadě notářem na území takového státu. Pokud má stát, ve kterém zahraniční doklad o vzdělání byl vydán, uzavřenu dohodu o právní pomoci s ČR, legalizace dokladů o vzdělání

není nutná. Dne 23. března 2001 byla v Praze podepsána Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání vydávaných v České republice a ve Slovenské republice – Sdělení ministerstva zahraničních věcí č. 33/2001 Sb. Podle čl. 13 shora uvedené dohody „Všechny doklady o vzdělání uvedené v této Dohodě platí na území České republiky a na území Slovenské republiky bez dalšího úředního ověření“.

Pokud Česká republika není vázána mezinárodní smlouvou uznat dané zahraniční vysvědčení za rovnocenné s dokladem o vzdělání vydaným v ČR, Krajský úřad rozhoduje o nostrifikaci na základě žádosti. K žádosti se současně připojí úředně ověřený překlad dokladů o vzdělání do českého jazyka:

- legalizovaný a soudním tlumočnickem do českého jazyka přeložený diplom (vysvědčení či certifikát) o ukončeném vzdělání (či jeho úředně ověřené kopie),
- legalizovaný a soudním tlumočnickem do českého jazyka přeložený doklad o obsahu a rozsahu vzdělání absolvovaného na zahraniční škole – přehled předmětů s hodinovou dotací za jednotlivé roky studia (či jeho úředně ověřené kopie).

V případě, že se obsah a rozsah vzdělání na zahraniční škole odlišuje zčásti nebo žadatel nepředloží úplné doklady, ze kterých je patrný obsah a rozsah vyučovaných předmětů, Krajský úřad nařídí nostrifikační zkoušku, jejíž úspěšné složení je předpokladem pro vydání rozhodnutí o uznání platnosti zahraničního vysvědčení v České republice (nostrifikace). A zde se trochu pozastavím u této problematiky.

Překlad může v neposlední řadě ovlivnit výsledek nostrifikace. Zeptáte se, proč? Protože třeba nostrifikace vysokoškolského vzdělání z 99 procent probíhá na základě dodaných přeložených dokladů. Na pečlivosti, přesnosti a detailnosti překladů mnohdy záleží výsledek nostrifikačního řízení.

Odborníci MŠMT, kteří se již léta věnují jak samotným nostrifikacím, tak odvolacímu řízení v rámci nostrifikačního řízení, upozorňují na nejčastější chyby a prohřešky soudních tlumočnicků, které ve finále poškozují žadatele. Jde totiž o to, že při rozhodnutí posuzující vychází z úředně ověřeného překladu, který sice mnohdy se svou znalostí jazyka dokáže porovnat s originálem, nicméně pro úředníka je konečným právě znění překladu soudního tlumočnicka. A tady vznikají komplikace, na které důrazně upozorňují odborníci MŠMT: často se v překladu zaměňuje kvalifikace

se stupněm vzdělání nebo dokonce titulem. I když tlumočnick v dobré víře nejenom přeloží, ale „přizpůsobí“ znění kvalifikace nebo dokonce složené státní zkoušky českým reáliím, ve finále to může žadatele jenom poškodit neadekvátním rozhodnutím, které bude vycházet výhradně z přeloženého textu. Tlumočnick totiž není odborník na srovnání, ale odborník na překlad, který poslouží následnému srovnání zahraničních a českých reálií. Důrazně se upozorňuje na to, že magisterský program, absolvováním kterého se získá kvalifikace, neopravňuje překladatele uvést „ve prospěch“ držitele diplomu, že získal titul Magistra. Není to zdaleka totéž, a pokud se v diplomu titul neuvádí, nemůže se „transformovat“ z uvedeného studijního programu (ať se jedná o bakalářský nebo magisterský studijní program). Také tituly se totiž nepřekládají a nepřizpůsobují českému znění. Příklad: pokud je v ruském diplomu napsáno «Бакалавр», nesmí se to uvádět v překladu ani jako Bc., ani jako Bakalář, nýbrž se přepisuje v transkripci ruské znění „Bakalavr“. Maximálně, co může udělat soudní tlumočnick v daném případě – udělat vlastní poznámku, že se jedná o titul bakaláře, který rusky zní jako bakalavr. Třeba při nostrifikaci a následné žádosti o vepsání titulu získaného v zahraničí do občanského průkazu (což se může stát nejenom v případě cizince, ale i Čecha, který absolvoval zahraniční VŠ), MŠMT není oprávněno rozhodovat o přepisu zkratky titulu podle českých pravidel a to například v případě Magistr – Mgr., Bakalavr – Bc., «Доктор наук» – PhDr. apod. V případě překladu diplomu z němčiny není třeba rozepisovat a zaměňovat zkratku Dipl., pokud je takto uvedena v diplomu, musí zrovna takto stejně znít i v překladu, a k tomu se zase dá udělat poznámka překladatele. V případě angličtiny se jedná o uvedení v různých diagramech v originálu BBA nebo B.BA neboli B.A., které v překladu zase musí zůstat v originálním přepisu. V případě jakýchkoliv změn skutečného znění textu nebo iniciativních „oprav“ tlumočnickem, může být žadatel poškozen výsledným rozhodnutím na základě špatně přeložených nebo nesprávně převedených informací do českého znění. Rozhodnutí v nostrifikačním řízení totiž poskytuje právo buď pokračovat ve studijním procesu nebo vykonávat profesní činnost a každý nesprávně nebo chybně přeložený pojem může přispět k uznání nižší úrovně dosaženého vzdělání nebo dokonce zamítnutí uznání dosaženého vzdělání nebo kvalifikace. A pro některé žadatele to může být i osudovým rozhodnutím. Velmi záleží na přesném překladu názvů odborných předmětů a vykonaných zkoušek.

Odbor školství, mládeže a sportu MHMP eviduje několika-násobný roční nárůst žádostí o nostrifikaci středoškolského vzdělání. A jeho zaměstnanci ve výsledku skutečně mají co komentovat v dokladech, které jim žadatelé donesou

od soudních tlumočnicků. Prý dokonce už i evidují své „hvězdy“ mezi soudními tlumočníky, které neustále dostávají stížnosti na kvalitu překladu. A tu nechybí početné příklady, které se pak řeší výzvou žadatele o nápravu dodání přeložených, avšak notářsky neověřených kopií dokladů. Tím se zdržuje proces nostrifikace a žadatel je nucen opakovaně navštěvovat překladatele, notáře a dokonce jsou známy případy, kdy si cizinec nechal přeložit obyčejnou kopii dokladu, jehož originál je v zahraničí. A tady jsou problémy dvojího rázu: zaprvé v Ruské federaci vysoké školy vyžadují uchovávat originál vysvědčení po celou dobu studia. A po celou tuto dobu se vysvědčení mimo VŠ nemůže dostat za žádných okolností. Situace, kdy se stejný žadatel zároveň hlásí na VŠ v ČR, k čemuž potřebuje nostrifikovat vysvědčení a dodává překlad obyčejné kopie, napomáhá možnosti studia zároveň ve dvou státech na dvou vysokých školách. A za druhé je v případě obyčejné neorganizovanosti originál vysvědčení z nějakých důvodů v zahraničí a po podání žádosti o nostrifikaci, výzvě MHM k dodání notářsky ověřené kopie dokladu, to může trvat i několik týdnů, než se žádost doplní, což zase v rámci školního roku ovlivňuje i šanci se včas zapsat na vysněnou VŠ. Kolikrát se upozorňovalo jak na seminářích KST ČR, tak i v příslušných směrnicích, že se nedoporučuje překládat neověřené kopie dokladů, že obzvláště v podobných případech, kdy se na základě překladu vydává rozhodnutí o uznání či neuznání nebo předepsání rozdílových zkoušek, je tento dokument mimořádně důležitý a obyčejná kopie se nepovažuje za doklad. S trpkým úsměvem se ukazují notářsky ověřené překlady, ve kterých je překlad kompletní, ale přiložená notářsky ověřená kopie originálu je okopírována jenom z půlky nebo dokonce třetiny. Jako vysvětlení může být předpoklad, že se nejdříve z originálu udělal překlad, a teprve potom se dělala ověřená kopie, která se s ním sešla. Další velká oprávněná prosba zaměstnanců Odboru školství – v dokladech cizinců je třeba **uvádět v poznámce přepis jména podle cestovního pasu**. V nostrifikační doložce se totiž uvádí jméno podle toho, jak ho uvede tlumočník. Jedná se o identifikaci osoby, která jako hlavní doklad předkládá svůj průkaz totožnosti, a teprve potom související doklady. V situaci, kdy se v každém dokladu přepis jména liší, a to buď na základě transkripce, českého znění, azbuky, latinky (problematické dvojího přepisu jmen Rusů v cestovním pase – na základě angličtiny nebo francouzštiny – ST již věnoval svůj článek v roce 2011) nebo dalších možných znění, pak identita a příslušnost dokladů dané osobě se těžce dokazují. Není třeba přizpůsobovat překlad, aby měl větší vážnost. „Артектар“ je vysvědčení a není třeba z něho dělat „maturní vysvědčení“. „Приложение“ je příloha, ne dodatek. Mnoho věcných chyb svědčí o nepozornosti překladatelů.

Třeba nejčastějším problémem je zanechávání zbytku překladu z předchozího vzorce – mnoho věcí „navíc“ nebo naopak „redukovaných“, nedopřeložených. Dávno není překvapením kombinace různých jmen držitelů stejného dokladu na vysvědčení, příloze a studijním plánu. Jednoduché smutné vysvětlení – „zapomnělo se“ vymazat nebo přepsat. Zvláštní situace je s kazašským jazykem. V celé ČR kupodivu není soudní tlumočník kazaštiny. A tady vzniká prostor pro fantazii jak klientů, tak vykonavatelů: nejrozměšnější bývá dvojí překlad kazaština – angličtina – čeština, jehož první část se ale udělá v Kazachstánu a druhá již v ČR, a v průběhu tohoto řetězce se často „ztratí“ několik vět nebo se změní jméno držitele, anebo se zamění jenom v půlce dokladu – při stejném příjmení ve studijním plánu figuruje jiné křestní jméno. Horší je to, když se přeloží doklad, vydaný ve dvou jazycích (kazaština – ruština) z ruštiny s tím, že apostila je výhradně v kazaštině, přitom v překladu je evidována jako překlad z ruštiny. Nemluvě o záhadných překlapech a pravopisných chybách, které ale úředníci musí dle předloženého notářsky ověřeného překladu přenést ve stejném znění do rozhodnutí a nostrifikační doložky (stejně jako různá jména a příjmení). Třeba „škola I.–III. stepně“, držitel vysvědčení „Ivanov Anton“, kdežto přílohy k němu – „Livanov Pavel“, ba dokonce bájný je případ držitele vysvědčení slečny a přílohy k němu mladého pána. A nakonec jako perličku uvedu přeložený z angličtiny název středoškolského předmětu, nad kterým dlouho kroutili úředníci hlavou – „zemědělsko-dobytková orientace“.

Další krok je úkolem pro soudního tlumočníka – ústní tlumočení u odborných předmětů, kdy se nakonec často ukáže, že starší učitel zná odbornou slovní zásobu v cizím jazyce mnohem lépe, než „doporučený tlumočník“. Osobně znám hodně žádaná jména tlumočnicků, ke kterým se stojí ve frontě na tlumočení, protože ti jednak zřejmě sami dobře studovali na gymnáziu a rozumí látce, kterou tlumočí, jednak jsou skutečnými odborníky v určité oblasti odborné terminologie. Znam také i opačné příklady nepoctivého přístupu k dané věci, následkem kterého v lepším případě jsou nedorozumění a nepříjemné situace, ve kterých žáci nerozumí tlumočníku a zkoušející nerozumí odpovědím, protože zrovna tento troufalý tlumočník neovládá terminologii, a v horším případě zkouška není uznána buď pro totální vzájemné nepochopení, anebo pro ještě horší variantu, když tlumočník v odpovědi netlumočí odpověď žáka, nýbrž svůj vlastní názor na položenou otázku.

V posledních deseti letech byl zaznamenán neuvěřitelný přísun ruských/rusky mluvících absolventů na české vysoké školy. Rusky mluvící zájemci mezi studenty-cizinci

tvoří nejpočetnější skupinu. Na otázku, co to přináší České republice, která investuje do jejich vzdělání a „bere“ tato místa českým uchazečům, existuje několik odpovědí. Jedou sem ti nejmotivovanější, ti, kteří dokázali vystudovat další cizí jazyk, aby v něm pak vystudovali svůj budoucí obor. Je to úsilí, ne? Ruští studenti končí středoškolské vzdělání v 16–17 letech, byť ještě neploletí, mají ale větší energii a více času pro studium, končí tudíž vysokou školu dříve a dříve se uplatňují v práci v oboru, získávají tím více a dříve odborné zkušenosti – ve srovnání se svými západními vrstevníky, kteří stejný středoškolský program absolvují o tři roky později. Během studia (Rusové tradičně pokládají magisterský stupeň za minimálně nutný) tady za pět let investují do české ekonomiky – platí za ubytování, stravování, utrácejí za běžné potřeby. Propagují český jazyk, kterým mluví ve světě 12 milionů lidí. Studenti-cizinci tvoří dalších pár tisíc ročně, kteří se přidávají k rozvoji a propagaci českého jazyka.

Proč sem jede tak mnoho ruských zájemců? Na tuto otázku slyšíme většinou souhrn odpovědí: kvalitní evropské vzdělání (nejpopulárnější české školy u Rusů jsou ty nejlepší české – nejstarší v Evropě Univerzita Karlova, ČVUT, VŠE, Masarykova univerzita, VUT...), podobná mentalita, slovanská duše v kombinaci s německým Ordnung (historickým dědictvím, ne nejhorším), příbuznost jazyka. V neposlední řadě samozřejmě Schengenské vízum a finanční dostupnost životní úrovně. Mnozí se zamilovali do Prahy jako turisté, kteří se po několika návštěvách s rodiči rozhodli zde strávit svá studentská léta. Mnozí tady mají z devadesátých let byznys rodičů, tak logicky směřují stejnou cestou. Někteří tu paradoxně zůstali cestou do Kanady nebo Ameriky – mysleli si, že je to dočasný přestup, po určité době však pochopili, že je to nadlouho, ne-li navždy. Převládající většina sem však jede vědomě, cíleně, volí svou životní cestu promyšleně a vidí v Čechách potenciál pro realizaci svých ideálů.

V devadesátých letech začalo Rusko vstupovat do Boloňského procesu, zatím se ale na rozdíl od českých vysokoškolských programů na bakalářském programu učí čtyři roky místo třech v Čechách a magisterská úroveň má stejnou délku 2 roky. To je také jeden z důvodů, proč nevěnovat rok „navíc“ studiu nového (českého) jazyka a za stejné čtyři roky nezískat bakalářský titul v cizím jazyce.

Dnes začíná být standardem mít druhé a v některých případech i třetí vysokoškolské vzdělání, absolvovat doktorské studium a získat tituly v několika oborech, uživi se také programy celoživotního vzdělání a jazykové kurzy. Mnozí ruští studenti si jedou do České republiky pro druhé

vysokoškolské vzdělání, absolvovat další navazující magisterské studium, najít zde školitele pro vědecké práce, roste zájem o programy v anglickém jazyce. Čechy jsou evropským centrem kultur, jazyků, byznys projektů, pohybu a bodem setkávání mnohých mezinárodních zájmů.

Co čeká ruské absolventy českých vysokých škol? Statistika říká, že hodně jich zůstane v republice, shánějí práci v oboru. Je tady hodně pozitivního a negativního. V poslední době se objevily trendy obviňovat cizince z problému nezaměstnanosti v ČR, vidí v nich ty, kteří berou práci Čechům. Při prodlužování pracovního víza se vyžaduje potvrzení o vysokoškolském vzdělání. Jsou to ale ti cizinci, co umí jazyk, jsou vyučeni podle evropských standardů, snaží se tu adaptovat a přijmout českou mentalitu. A tu nastává problém – ne vždy je česká společnost ochotna přijmout cizince, je to snad dáno historicky, a tohoto dědictví se společnost jen těžko zbavuje. Otázka asimilace je palčivá, a to nejen v Čechách. Německo, Francie a Anglie konstatovaly ztroskotání idey multikulturní společnosti. Je na čem pracovat. Kolikrát jsem slyšela od ruských studentů, že čeští vrstevníci preferují kontakt mezi svými uzavřenými skupinami, že neradi přijímají do svých zájmových skupin cizince. Těm zase nezbyvá nic jiného, než se točit ve svých uzavřených komunitách, komunikovat v rodném jazyce. Nicméně ti, kteří vystudovali kdekoliv v zahraničí, v cizím jazyce, ať už v češtině nebo angličtině, na studentská léta, během kterých se vytvářejí životní hodnoty a názory, nikdy nezapomenou. Vráti se sem se svými dětmi, budou propagovat v zahraničí český jazyk, budou zakládat společné podniky a směřovat svůj byznys do České republiky.

S potěšením lze konstatovat, že i z české strany prudce roste v posledních letech zájem o ruštinu, roste počet zájemců o ruštinu na vysokých školách a gymnáziích, o možnost zase jet na studijní stáže do Ruska, o ruskou kulturu a literaturu. Ty vyžadují nové odborníky ve své oblasti se znalostí ruštiny a češtiny. Snad tyto potřeby zaplní ruští absolventi českých vysokých škol a čeští zájemci o studium na ruských vysokých školách.

Všichni aktivní účastníci nostrifikačního procesu opakují, opakují a ještě jednou opakují: na překladu dokladů záleží. Mnohem více, než by si to mohl kdokoli představit. A pro soudního tlumočnicka to znamená: ročně v průměru 390 000 klientů s několika doklady a stejný počet osudů, které závisí na rozhodnutí, ne v poslední řadě uděleném na základě jejich notářsky ověřeného překladu.

Autorka je soudní tlumočnice jazyka ruského a nezávislý expert pro mezinárodní vzdělávací programy.

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK ZDRŽUJE PRÁCI SOUDCŮ

Nový občanský zákoník platný od začátku roku přinesl části českých soudců a advokátů nával práce, jaký prý dosud nezažili. Někteří tvrdí, že studium tří tisícovek nových paragrafů zpomaluje jejich rozhodování

Zda jde o obecný problém, má ukázat analýza ministerstva spravedlnosti. Ta by měla zhodnotit první tři měsíce praktického fungování nového kodexu. Úředníci nyní odhadují, že nižším soudům vzroste objem práce zhruba o tři procenta.

O fungování normy měli soudci diskutovat i mezi sebou. „Koncem února máme republikový sněm, tam si poslechnu názory kolegů. Většinou se zatím řídíme původním kodexem,“ uvedl šéf Soudcovské unie Tomáš Lichovník.

Dvořák: Soudci nebyli ochotni si novou úpravu hlouběji nastudovat

O něco konkrétnější je místopředseda Obvodního soudu pro Prahu 9 Bohumil Dvořák. „Jestli něco znemožňuje správné uplatňování zákoníku v praxi, je to především neochota významné části právní praxe novou úpravu hlouběji studovat,“ řekl.

Dvořák připomněl, že času na přípravu bylo dost. Zákoník byl vyhlášen ve Sbírce zákonů už v březnu 2012. „I když ministerstvo spravedlnosti zaspalo, nebyly například připraveny vzory nových předvolání k jednání, myslím, že si s tím soudy vcelku poradily. A že tedy k nějakému výraznému zbrzdění jejich práce nedošlo. Alespoň na našem soudu to na lednových výsledcích není patrné,“ poznamenal Dvořák.

Podobně reagoval i předseda Obvodního soudu pro Prahu 3 Michal Princ. „Zatím jsme nic katastrofického nezaznamenali. Předpokládám ale, že od poloviny roku to bude horší, protože na nižší soudy postupně přechází obchodní agenda z krajských soudů,“ konstatoval.

Dříve neveřejné případy se nyní projednávají veřejně

Předseda královéhradeckého okresního soudu Milan Plhal souhlasí, že nový kodex byl nepochybně potřeba. Pro soudcovský život však podle něj nic pozitivního nepřinesl. „Máme celou řadu povinností a musíme nařizovat veřejná jednání i v případech, které jsme projednávali a rozhodovali neveřejně,“ uvedl jako příklad jedné z komplikací Plhal.

T. Lichovník, ústavní soudce a šéf Soudcovské unie

Část soudců a advokátů vidí největší úskalí v tom, že chybí judikatura, přičemž ta dosavadní je vesměs nepoužitelná. Podle Dvořáka je však možné v mnoha případech vycházet z rozhodnutí našich prvorepublikových či rakouských soudů. V Rakousku dodnes mají občanský zákoník z roku 1811, který až do nástupu komunistů k moci platil i u nás. A právě ten se stal základem pro nový kodex.

„Obsahově je nový zákoník postaven na právníkové tradici o dost bohatší než ten dosavadní. Tuto tradici je potřeba znovu objevit a osvojit si ji. Proto vidím problém zejména v nás právnících,“ dodal Dvořák.

Zdroj: e15.cz

NOC LITERATURY 2014

V rámci Noci literatury představilo 20 účastnických evropských zemí dílo jednoho svého současného autora. Veřejné čtení se uskutečnilo 14. května 2014. V Praze na Žižkově jsme měli možnost vyslechnout si úryvky z knihy „Tichý útěk“ rumunské spisovatelky Leny Constante v překladu naší kolegyně a členky představenstva KST ČR Jany Klokočkové

Dagmar De Blasio Denčíková

Projekt Noc literatury organizují od roku 2009 Česká centra ve spolupráci s pražským sdružením evropských kulturních institutů síť EUNIC (European Union National Institutes for Culture) a kulturními odděleními zahraničních velvyslanectví. Projekt přibližuje veřejnosti netradičním způsobem současnou evropskou literaturu prostřednictvím série veřejných čtení. Letošní ročník se konal pod záštitou Tomáše Hudečka, primátora hl. m. Prahy ve spolupráci s Městskou částí Praha 3.

Noc literatury v ČR se kromě Prahy odehrála ve spolupráci se Svazem knihovníků také ve 23 dalších městech České republiky: Březnice, Brno, Česká Lípa, Cheb, Chrudim, Hlinsko, Kadaň, Karlovy Vary, Kroměříž, Kutná Hora, Kyjov, Litoměřice, Milín, Nové Město n/Metují, Olomouc,

Plzeň, Prachovice, Rožnov p. Radhoštěm, Tábor, Uherské Hradiště, Ústí n/Labem, Vsetín, Vyškov a Železná Ruda. Čtení probíhala paralelně na všech místech v půlhodinových intervalech od 18.00 do 23.00.

Pro nás byla obzvláště zajímavá bravurní četba herečky Daniely Kolářové z knihy „Tichý útěk“ rumunské spisovatelky Leny Constante v překladu naší šikovné kolegyně a členky představenstva KST ČR Jany Klokočkové. Kniha obsahuje dojemnou zpověď ženy pronásledované a vězněné rumunským komunistickým režimem.

Akci zaštilil Rumunský kulturní institut.

Herečka D. Kolářová a překladatelka románu „Tichý útěk“ J. Klokočková

Herečka D. Kolářová četla z knihy „Tichý útěk“ Leny Constante v překladu kolegyně rumunštinářky a členky představenstva KST ČR J. Klokočkové

SPECIÁLNÍ DVOUSEMESTRÁLNÍ STUDIUM NA VYBRANÝCH PRÁVNICKÝCH FAKULTÁCH JE POVINNÉ PRO VĚTŠINU UCHAZEČŮ O JMENOVÁNÍ SOUDNÍM TLUMOČNÍKEM

Ve spolupráci a pod záštitou Komory soudních tlumočnicků ČR se konají na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně dvousemestrální kurzy pro překladatele a tlumočníky, kteří profesionálně nebo ze zájmu pracují s právní terminologií. Absolvování tohoto studia je součástí odborných podmínek pro jmenování soudním tlumočnickem

Dagmar De Blasio Denčíková

Studium je rozděleno na část v českém jazyce, obsahující základy hlavních odvětví práva, a část jazykovou, zaměřenou na právní terminologii. Obě právnické fakulty nabízejí jazykovou část pro překladatele a tlumočníky **angličtiny, němčiny, francouzštiny a ruštiny**. Předpokládá se, že znalost daného jazyka u zájemců o jazykovou část a o prohloubení právní terminologie v jejich pracovním jazyce, je na úrovni státní zkoušky. Studium je ukončeno závěrečnými testy a úspěšní absolventi obdrží řádná osvědčení.

Dvousemestrální studium se pořádá v každém akademickém roce (na PF UK v Praze je letos v běhu již 17. kolo), ale odborné jazykové kurzy se otevírají pouze při minimálním počtu 10 přihlášených pro daný jazyk. Cíl, koncepce, obsah i rozvrh studia, kontakty a další podrobnosti jsou uvedeny v letáčcích obou fakult, které vždy rádi publikujeme. Upozorňujeme, že členům KST ČR je poskytována sleva ze školného pro část v českém jazyce.

ODPOVĚĎ MINISTERSTVA FINANCÍ KOMOŘE SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ ČR

Přinášíme odpověď odboru 15 Ministerstva financí na žádost Komory o zrušení nespravedlivého odejmutí slevy na dani pracujícím důchodcům

„K Vašemu podání ve věci sdělení stanoviska, které vyplývá z usnesení IX. valné hromady KST ČR, sdělujeme následující:

V aktuálním znění zákona o daních z příjmů je odejmutí slevy na dani pracujícím důchodcům účinné až do roku 2015. Obecně lze jakékoliv úpravy opatření, která již byla zapracována do příslušných právních předpisů, měnit pouze návrhem novely příslušného právního předpisu, který musí projít standardním schvalovacím procesem v obou komorách Parlamentu ČR.

Nově jmenovaná vláda doposud neformulovala své programové prohlášení, avšak z dostupného znění Koaliční smlouvy lze jako jednu z priorit nové vlády identifikovat i zrušení shora uvedeného opatření. V rámci přípravy novely zákona o daních z příjmů, do které budou vtěleny vládní priority, bude možné uvažovat i o zrušení shora uvedeného restriktivního opatření, a to navzdory Ústavním soudem paralelně vedenému řízení o ústavní stížnosti skupiny senátorů Senátu Parlamentu ČR.

Vaše stanovisko tak v tuto chvíli bereme na vědomí.
Ing. Stanislav Špringl,
ředitel odboru 15“

UNIVERZITA KARLOVA v Praze**PRÁVNICKÁ FAKULTA****Ústav pro další vzdělávání právníků JURIDIKUM**

Nám. Curieových 7, 116 40 Praha 1, Česká republika

tel.: (420) 221 005 504, 221 005 503, fax: (420) 221 005 577

email: cernam@prf.cuni.cz, kucirkov@prf.cuni.cz

DOPLŇKOVÉ STUDIUM PRO PŘEKLADATELE PRÁVNÍCH TEXTŮ 2014–2015

OSMNÁCTÝ ROČNÍK

Úvod

Právnická fakulta UK ve spolupráci s Komorou soudních tlumočnicků pořádá již osmnáctý běh doplňkového studia pro (soudní) překladatele a tlumočníky v oblasti práva.

Účelem organizování doplňkového studia je přispět ke zkvalitnění odborné přípravy překladatelů a tlumočnicků právních textů, rozšířit jejich znalosti v oblasti práva v širokém slova smyslu, čímž se následně zvýší kvalita jimi poskytovaných služeb.

Cíl studia

Cílem navrhovaného kurzu je dostatečně připravit po stránce odborných právních znalostí a jazykových dovedností současné a budoucí tlumočníky a překladatele právních textů včetně těch, kteří již mají licenci soudního tlumočnicka, nebo o ni hodlají žádat, takovým způsobem, aby mohli své služby vykonávat kompetentně a na co nejvyšší úrovni. Ministerstvo spravedlnosti ČR stanovilo pro žadatele o licenci soudního tlumočnicka, kteří nemají právníké vzdělání, podmínku absolvování alespoň části A tohoto studia, protože má možnost tuto přípravu a její výstupy kontrolovat, a tím mít přehled o odborné způsobilosti žadatelů.

Koncepce studia

Kurz je koncipován jako interdisciplinární studium se zaměřením na praktické znalosti a dovednosti překladatelů, přičemž obsahová náplň vychází z jednotlivých právních odvětví nebo s nimi souvisí. Odborné přednášky z českého práva v části A jsou vedeny učiteli právnické fakulty, případně jsou zváni přednášející z praxe podle odborného právníkého zaměření. Praktické překladatelské dovednosti v části B jsou převážně v kompetenci učitelů odborného jazyka z katedry cizích jazyků Právnické fakulty UK, popř. zkušených (soudních) tlumočnicků a překladatelů.

Studium je rozděleno na dvě části, na část A a část B, přičemž je možné přihlásit se na obě části, nebo jen na jednu z nich. Každá ze dvou částí trvá tři vyučovací hodiny týdně (tj. 3 x 45 minut).

Část A: posluchači jsou v češtině formou přednášky seznámeni s českou realitou v daném odvětví práva, popř. v porovnání se stavem v dané jazykové oblasti (viz příložený program kurzu). Přednášející jsou specialisty v příslušných právních odvětvích.

Část B: jazykové semináře, které tématicky navazují na obsah přednášky v části A, jsou vedeny samostatně učiteli jazyků, popř. kompetentními a zkušenými překladateli a tlumočníky (angličtina, němčina, francouzština, ruština). Základní metodou je právnělingvistická komparace.

Pro koho je studium určeno

Kurz je přístupný všem tlumočnickům a překladatelům, kteří se odbornou právníkou problematikou zabývají nebo se jí chtějí zabývat v budoucnu.

Část A je otevřená nejen těm, kteří se přihlásí na Část B, ale též zájemcům z řad tlumočnicků a překladatelů jakýchkoliv dalších jazyků a zejména cizincům žijícím v ČR, aby si mohli doplnit své znalosti českého jazyka základními znalostmi českého práva a českou právní terminologií.

Část B je srovnávací seminář právníkého cizího jazyka v délce tří vyučovacích hodin každý týden. Současná nabídka je právníká angličtina, právníká němčina, právníká francouzština, právníká ruština.

Absolvování části A je zakončeno písemným testem s volenými odpověďmi, minimální skóre pro úspěšné absolvování testu je 70 %. Test má prokázat schopnost orientace

v základních právních předpisech a schopnost je adekvátně interpretovat pro potřeby překladu do cílového jazyka.

Absolvování části B je zakončeno zkouškou skládající se z překladu krátkého autentického odborného textu z mateřského jazyka do cizího jazyka a z CJ do MJ. Sledovanými prvky jsou přesnost překladu, adekvátní použití ekvivalentů odborné terminologie a celková koheze překládaného textu.

Rozvrh studia

Výuka v každé části probíhá v tříhodinových blocích (3 x 45 minut) po 28 týdnů (+ 1 týden zkouškový), tj. 84 hodin v jedné části; celkem 168 vyučovacích hodin v případě účasti na části A a B.

Vyučovací den je pátek: část A začíná vždy ve 12 hodin; část B začíná vždy v 15 hodin.

Zahájení výuky

pátek 19. září 2014

12.00 (pro část A – české právní minimum)

15.00 (pro část B – všechny jazyky)

Místnosti

část A – II. patro č. 220,

němčina – II. patro č. 243, angličtina – I. patro č. 103,

francouzština + ruština – bude upřesněno

Závěrečná zkouška

pátek 15. května 2015 (12.00, resp. 15.00);

Náhradní termín

pátek 19. června 2015 (vše v 10 hod.)

Obsah kurzu – část A

(U každé disciplíny budou uvedeny hlavní zásady daného oboru, v hrubých rysech uveden stav v dané jazykové oblasti a u nás, popř. porovnání platných právních předpisů a zdůraznění podstatných rozdílů. Organizátoři kurzu si vyhrazují právo operativně upravit obsah nebo pořadí některých témat, popř. některá témata rozšířit či naopak zúžit.)

Zimní semestr

týden

1. ústavní systém; právní systém; druhy norem (zákonné a podzákonné předpisy); legislativní proces; delegovaná legislativní pravomoc atd.
2. občanské právo: obecná charakteristika; fyzické a právnické osoby; zastoupení; právní úkony; promlčení
3. obecná část OZ; vlastnictví, vlastnická práva; spolu-vlastnictví, práva k cizím věcem, restituční nároky

4. odpovědnost za škodu; náhrada škody
5. závazková práva obecně; smlouvy
6. druhy smluv s důrazem na nájemní smlouvu
7. právo dědické; dědění ze zákona, dědění ze závěti
8. právo rodinné; uzavírání manželství, rodiče a děti, skončení manželství; vyživovací povinnost
9. civilní soudnictví I; advokacie; notáři; práva a povinnosti; zastupování, právní porady
10. civilní soudnictví II
11. obchodní společnosti I
12. obchodní společnosti II (druhy společností)
13. obchodní společnosti III (druhy společností)

Letní semestr

14. pracovní právo: uzavírání pracovních smluv, práva a povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance, výpo-vědi, atd.; sociální zabezpečení (druhy dávek)
15. právo sociálního zabezpečení
16. trestní právo – základy trestní odpovědnosti
17. tresty a ochranná opatření
18. trestní právo – zvláštní část
19. vybrané skutkové podstaty tr. činů
20. trestní řízení – subjekty řízení
21. trestní řízení – procesní úkony
22. stadia trestního řízení
23. správní orgány: obecní, městské, okresní; živnostens-ké, pozemkové, katastrální (evidence nemovitostí), matriční úřady, atd.; správní řízení; stavební řízení; přestupky
24. finanční instituce; řízení před nimi; daňová soustava ČR
25. peněžní ústavy (zřizování účtů, druhy účtů; bankovní operace)
26. pojišťovací právo
27. evropské právo I; instituce a legislativa EU
28. evropské právo II; soudnictví

29. zkouška

Kontakt

PhDr. Marta Chromá, Ph.D.

garant kurzu, vedoucí KJ PF UK

chroma@prf.cuni.cz

Juridikum

JUDr. Marie Černá cernam@prf.cuni.cz

Tel.: 221005503, 221005504; fax: (420) 221 005 577

Materiál a přihlášku naleznete v sekci „Kurzy pro veřejnost“ na hlavní stránce PF UK www.prf.cuni.cz

PRAŽSKÝ ÚSTAV TRANSLATOLOGIE SE STAL SOUČÁSTÍ SÍTĚ „EUROPEAN MASTER'S IN TRANSLATION“

Evropská komise udělila vybraným univerzitám certifikát „evropský magisterský program v oboru překladatelství“ (European Master's in Translation, EMT), kterým jsou oceňovány nejlepší magisterské programy v oboru překladatelství.

Hlavním cílem EMT je zlepšit vzdělávání překladatelů, zvýšit zaměstnatelnost absolventů a přilákat do evropských institucí ty nejkvalitnější překladaatele. Univerzity se mohou na následujících pět let připojit k síti EMT a mají nárok na financování účasti vyučujících na výroční konferenci a seminářích, které jsou v rámci sítě pořádány.

„Získat prestižní označení EMT nebylo snadné, obnášelo to nejprve splnit formální požadavky a poté pečlivě vyplnit obsáhlý dotazník pro uchazeče. K formálním předpokladům patří například to, že od akreditace a zpřístupnění příslušného magisterského programu musí uplynout dostatečná doba na to, aby mohl vykazat potřebný počet absolventů,“ prohlásil Tomáš Svoboda z Ústavu translatoologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, který je garantem oboru němčina. „Náš ústav vychovává překladaatele v magisterském programu již několik desetiletí, ale v EMT je rozhodující až navazující magisterské studium. Pokud jde o přihlášku samotnou, je potřeba všechna stanoviska podložit listinnými doklady, například počet licencí softwaru CAT (computer assisted translation – počítačem podporovaný překlad) je nutno doložit fakturou o jeho nákupu. Tento přístup je striktní a sestavení přihlášky velmi náročné, ale úsilí se nakonec vyplátilo.“ Ústav se chystá členství v EMT plně využít: „Chceme být aktivními účastníky, nejen pasivními pozorovateli. Již nyní například s některými partnery jednáme o možné spolupráci na projektové výuce technologie v překladu,“ uzavírá Svoboda.

Popularita projektu mezi univerzitami roste. Komise obdržela celkem 114 žádostí o udělení certifikátu EMT z 25 členských států a 3 zemí mimo EU. Odborníci z akademické obce pak na základě přísných kritérií vybrali studijní programy 62 univerzit v 21 členských státech. Dvě švýcarské univerzity pak obdržely status pozorovatele. V rámci předchozí výzvy k podání přihlášek v roce 2010 bylo podáno 93 přihlášek (54 vybraných). Další výzva je plánována na konec roku 2019.

Evropský magisterský program v oboru překladatelství je partnerský projekt Evropské komise a univerzit, které nabízejí magisterské programy v oboru překladatelství. Byl zřízen v roce 2009 z iniciativy Generálního ředitelství pro překlady v reakci na prohlubující se nedostatek řádně kvalifikovaných překladatelů na trhu práce.

Certifikát kvality EMT je udělován univerzitám za překladatelské studijní programy, které splňují dohodnuté profesní normy a požadavky trhu. EMT je registrovanou ochrannou známkou EU, kterou mohou využívat univerzity, jež jsou součástí sítě EMT.

Vedle podpory výměny osvědčených postupů mezi univerzitami bude síť EMT dále podporovat kontakty s partnery v odvětví jazykových služeb, zařizovat studentům EMT pracovní stáže a zvyšovat jejich zaměstnatelnost tím, že zajistí, aby byli vyučováni dovednostem, které požaduje odvětví jazykových služeb.

První zasedání nové sítě EMT se uskutečnilo 17. září v Bruselu.

Zdroj: ÚTRL UK

Nizozemštináři na nedělním semináři v Praze

Z. Baakman-Bečková, soudní překladatelka a tlumočnice působící od roku 1993 v Nizozemsku

Selfie francouzštinářů z úspěšného semináře v Praze

Bulletin **SOUDNÍ TLUMOČNÍK** vychází zpravidla 2krát do roka

Cena jednoho čísla: 65 Kč, pro členy KST ČR® zdarma

Roční předplatné v ČR: 120 Kč

Bankovní účet: 2104417790/2700

Roční předplatné ze zahraničí: 480 Kč

IBAN: CZ33 2700 0000 0021 0441 7790,

SWIFT Code: BACXCZPP

Objednávky na **kstcr@kstcr.cz**

Bulletin si můžete zakoupit na akcích Komory, nebo kdykoli v úředních hodinách v naší kanceláři v budově Justiční akademie, Hybernská 18, Praha 1.

Na vyžádání vám publikaci (i starší čísla) zašleme dobírkou.

Přejete-li si zveřejnit v Soudním tlumočnicku svoji inzerci, napište na **kstcr@kstcr.cz**

SLEDUJTE PRAVIDELNĚ WEBOVÉ STRÁNKY KOMORY
www.kstcr.cz

***V druhé polovině roku 2013 a první polovině roku 2014
rozšířili naše řady tyto noví členové (podle pořadí přihlášek):***

Mgr. Nováková Kateřina – jazyk francouzský

Bc. Jindřichová Vladimíra – jazyk anglický

Mgr. Horníková Jana – jazyk španělský

Mgr. Chmelíková Počepická Tereza – jazyk německý

Mgr. Kučerová Michala – jazyk anglický

Mgr. Václavíková Jana – jazyk anglický

Mgr. Malá Oksana – jazyk ukrajinský, ruský

Mgr. Zezulová Jana – jazyk francouzský

Mgr. Žurová Izabela – jazyk polský

Mgr. Nováková Radka – jazyk slovinský, srbský

Mgr. Dobrovodská Ivona – jazyk německý

Mgr. Slavičková Hana – jazyk španělský, anglický

***Přejeme vše nejlepší našim členům,
kteří v první polovině roku 2014 oslavili kulaté výročí:***

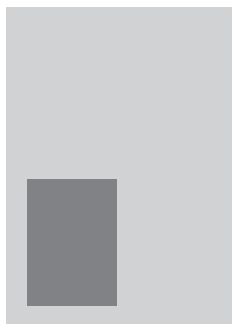
Ing. Ivana Avukatu	Íubov Krajewská
Mgr. Hana Bezděková	Ing. Le Anh Phong
Josef Broukal	PharmDr. Lada Petránková
Mgr. Lucie Cekotová	PhDr. Andrej Rády
JUDr. Lucie Čapková	Eva Stuláková
Mgr. Tomáš Erbs	Ing. Jana Šefčíková
RNDr. Kateřina Gágyorová	Mgr. Alice Tejkalová
PhDr. Rút Hendrichová	Helga Topolová
PhDr. Milena Hnilicová	Ing. Tomáš Votava
Ing. Světlana Hnilicová	Ing. Jana Zachová

INZEROVAT PRO VYBRANÉ CÍLOVÉ SKUPINY SE VYPLATÍ

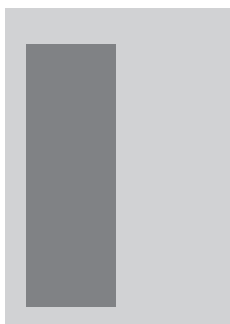
Bulletin Soudní tlumočnick zasíláme zdarma všem členům *Komory soudních tlumočnicků ČR, knihovnám České republiky, soudům, státním zastupitelstvím, Ministerstvu spravedlnosti ČR, Ministerstvu vnitra ČR, policejnímu ředitelství, celní správě, Notářské komoře ČR, Jednotě tlumočnicků a překladatelů, České komoře tlumočnicků znakového jazyka a dále všem tuzemským i zahraničním předplatitelům.*

ROZMĚRY INZERCE

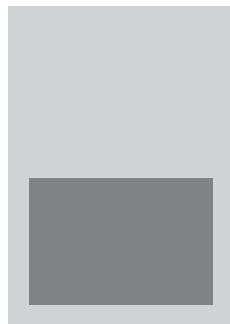
Vnitřní strany černobílé

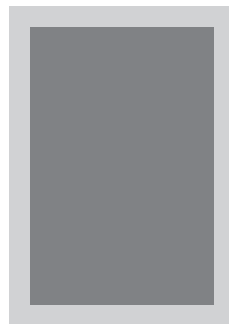
¼ strany Č/B
(zrcadlo)
82,5 x 117 mm

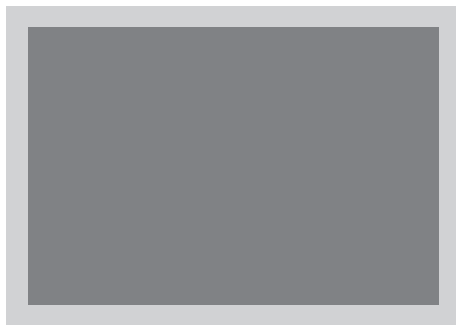
½ strany svisle Č/B
(zrcadlo)
82,5 x 243 mm

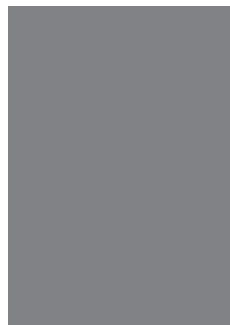
½ strany Č/B
(zrcadlo)
170 x 117 mm

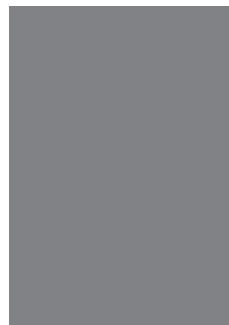
1 strana Č/B (zrcadlo)
170 x 243 mm s hlavičkou
170 x 257 mm bez hlavičky

vnitřní dvoustrana Č/B
380 x 257 mm (zrcadlo)
420 x 297 mm (spad)

1 strana Č/B (spad)
210 x 297 + spad 4 mm

Obálka CMYK (spad)
2., 3. a 4. strana
210 x 297 + spad 4 mm

CENY INZERCE

Vnitřní strany Č/B

¼ strany	2 000 Kč
½ strany	3 500 Kč
celá strana	6 000 Kč

Obálka CMYK

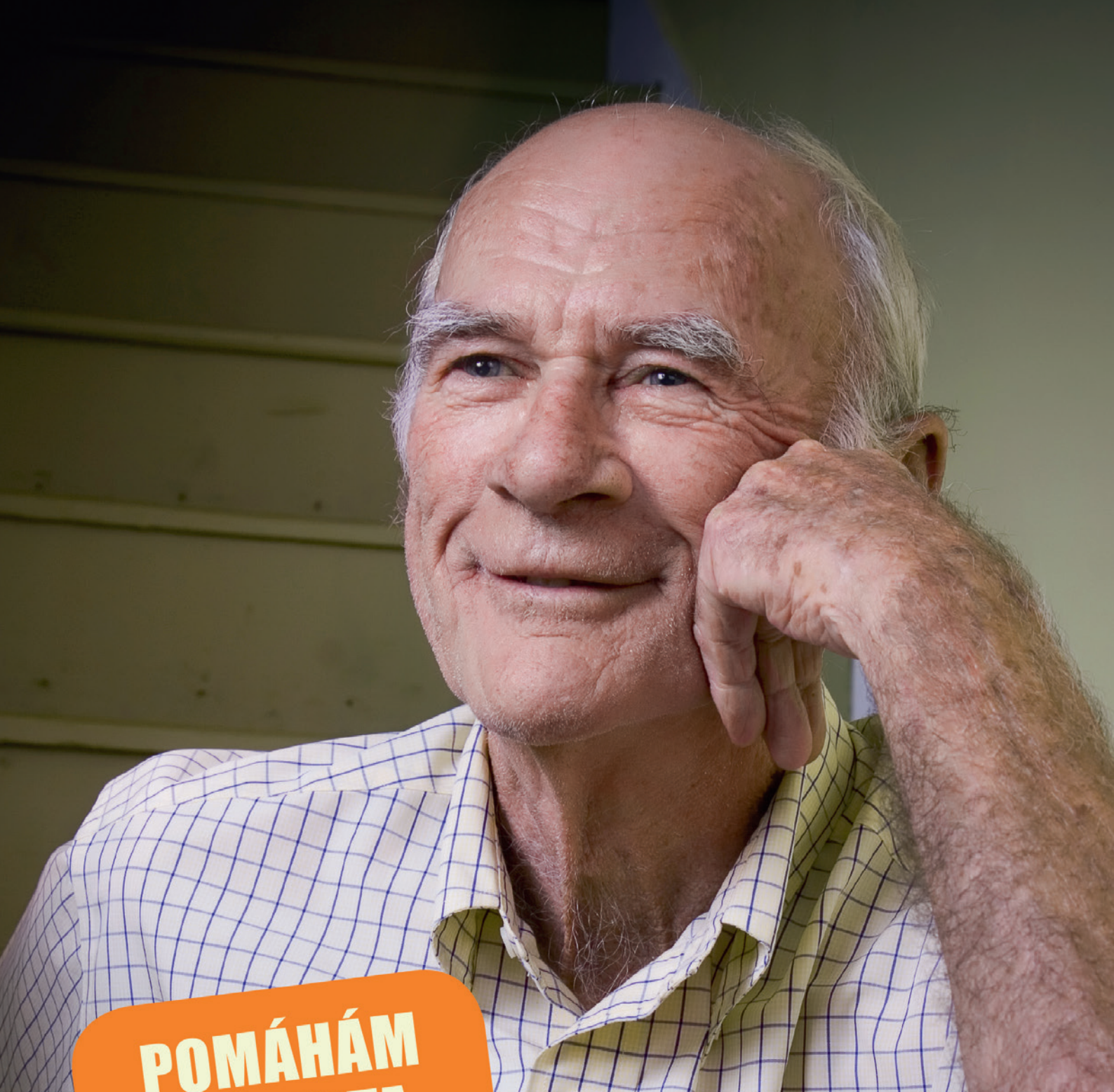
2. strana	12 000 Kč
3. strana	12 000 Kč
4. strana	25 000 Kč

TECHNICKÉ PARAMETRY

Minimální tiskové rozlišení: 300 DPI

Podklady pro tisk: tisková uzavřená data ve formátu PDF

Zájemci o inzerci mohou psát na kstcr@kstcr.cz nebo KST ČR, Hybernská 18, 110 00 Praha 1

**POMÁHÁM
ZA ŽIVOTA,
BUDU
I PO NĚM**

Sepsáním poslední vůle zabezpečíte své blízké. Navíc můžete díky daru ze závěti podpořit činnost vybrané dobročinné organizace, a dál tak konat dobré skutky. I malý dar má velký smysl.

Podrobnosti se dozvíte na naší infolince, internetových stránkách nebo si o ně napište na adresu:
Koalice Za snadné dárcovství, Šafaříkova 24, 120 00 Praha.

 +420 608 001 208
WWW.ZAVETPOMAHA.CZ

**ZA SNADNÉ
DÁRCOVSTVÍ**

Amnesty International ČR | Armáda spásy | Arnika | Auto*Mat | Česká společnost ornitologická | Člověk v tísni
Čmelák | Diakonie ČCE | Greenpeace ČR | Hnutí Brontosaurus | Hnutí DUHA | Lékaři bez hranic | Liga lidských práv
Nadace OSF | Nadace Partnerství | Nadace VIA | Nesehnutí | SOS dětské vesničky | UNICEF ČR | Zdravotní klaun

Vydává Komora soudních tlumočnicků České republiky®

člen Mezinárodní federace překladatelů FIT

člen Evropské asociace právních tlumočnicků a překladatelů EULITA

Hyberská 1006/18, 110 00 Praha 1

Grafická úprava: Jakub Novotný cr8

Tisk: VS Tisk Praha – Vazební věznice Pankrác

www.kstcr.cz • kstcr@kstcr.cz